

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בִּי"ת נִצְחִי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת בחקתי תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופּט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

בבא מציעא. השוכר את הפועלים – פרק שביעי דף פח עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

תוספות

1 לאו משפיקסו בשדה. לא מצי לשנוי מדרבנן דמי כדמוכח בסוף המביא וכיזי וזו (ביצה)
 2 (דף דף) דאפי' מדרבנן לא בעיב במזמ מלאכה להודיה דבית גמר מלאכה בעינן
 3 שבת וציר ומקח לקבוע ואם תאמר אדרבך מנייה לר' ינאי ור' יוחנן מקשה מנייה על
 4 המעשה שמצריכה חצר אמר גמר מלאכה בסוף המביא כד' זון (שם) וז"ל דרבה מצי למימר
 5 ולשעמך אי נמי דשקא קישואין ודלועין בני
 6 גורן גינה במו חסין ושעריה ולבך אין קשה על
 7 המשנה דמצרכה חצר דאיכא לאוקמה במידי
 8 דלאו בני גורן ולא פירי אלא על' ינאי ור' יוחנן
 9 דאפילו בחסין ושעריה מצרכי חצר ולבסוף הי'
 10 משני אי בעית אימא דרבי ינאי לא מיירי אלא
 11 בחיתים וענבים משני נמי פירכא דהכא:
 12 לא משפיקסו בבית. אין לפרש משפיקסו בשדה
 13 ואחר כך הכניסו לבית והוא לשנוא לא
 14 משמע הכי ועוד דרביך עד שפיקסו מיבעי ליה
 15 פירוש דרבה דהוה משמע דאפילו הכניס בבית אינו
 16 חייב במעשה עד שפיקסו אלאם הדין משפיקסו
 17 בחצר הבית והימה הדין והכניסו לבית קודם גמר
 18 תקנה אמאי יתיביה מיש משכניס בתוכה בחצר
 19 שלה דאמר ר' אשיעיא (פסחים דף טו.) דפטור מן
 20 המעשה ואין לומר דתא דקאמר רבי אשיעיא
 21 כדי שתהא בהמה אובלת ופטורה דהוה המעשה
 22 היכי קודם מירוח דאי' אין זו הערמה ועד
 23 ב' פ"ק דפסחים (דף טו.) ושם פריך ואי ספק מוציא
 24 מידי ודאי (והקטן) והתניא חצר שמת ותיא
 25 מגורה מליאה פירות אפילו הם בני עין תרי' הם
 26 בחוקת מוחזקין (תקנה על חדר) כי והי' חתם
 27 דרדאי טבל ספק לעשרתה ספק לא לעשרתה
 28 וקאתי ספק ומוציא מידי ודאי ומשני הדין ספק
 29 וספק והא דאמר עבד כור' אשיעיא ואם נהי'
 30 פריך לעשרתה אחר מירוח מאי קאמר דאפילו
 31 עבד כור' אשיעיא השקא שמה מנורחיה חייב
 32 במעשה ואפאי הוה בחוקת מוחזקין ויש לומר
 33 דרדאי חסין ושערין שדרקן למרחן בשדה
 34 ולהכניס לבית מנורחיה אין מוחזקים במעשה
 35 אאי' כ' ראו פני הבית מנורחיה אבל קישואין
 36 ודלועין גיליות להכניסן בבית עם הפיקסו:
 37 עד משפיקסו מיבעי ליה. וכן דייק בסוף פרק
 38 ארבע פירות (סנהדרין דף סו.) עד שתהא
 39 נערה מיבעי ליה ואם תאמר שליה ר' ישמעאל
 40 בעיז' ור' יוחנן. ושם דיה ר' ט' דאמר ר' עקיבא
 41 משפיקסו עד שפיקסו מיבעי ליה לאפקי מניא
 42 קפאי ואומר משירד לבור ויש לומר דיתיה לניא
 43 למיטעי כי הך א' נמי הדין נקט משפיקסו
 44 לאפקי ממדי' דתנא בחר הכי משישלה
 45 ומשישלה אתא לאפקי חוסס כן ארבעים יום
 46 אי' אידי' ותיא משירד לבור לכך נקט בבלוה
 47 כן
 48 קאי' גמר רבי ינאי בחיתים וענבים דלאו בני גורן
 49 מנייה. ואע"ג דהוה חצר וצרכי חייב (הרי"ם ד')

1 עשר העשר ואבלת. תרי קראי דסמיכי להדיא. אלא כגפושך לאמי אהא. הואיל וגיב לוקח
 2 נמי פטור פועל ל'ל קרא. אם חספת קצצת דמים שלא לאכול או בחוקה פטור. מלאו
 3 דלא תחסום ולא תילף מנייה לחיובא מקל וחומר בדלקתו. איהו גורן שלך פירות
 4 למעשיות. שיהא קרוי גורן וגמר מלאכה לאסור בהן אבילות עראי. משפיקסו. (מפרש
 5 במסכת ביצה) משפיקסו פיקסו שלחן והוא פרח
 6 הגרל בראשו ודבוק בו ולאומר זמן הוא נופל
 7 בתלוש עד שפיקסו טבעי ליה. הואיל
 8 ולאשמעינן אתא דאפי' בית אינו קובע עד
 9 שפיקסו הכי יבועי ליה למינהי והשקא דתיא
 10 משפיקסו לאשמעינן אתא דמשפיקסו נתייבו
 11 בכל מקום שהו' דגו גורני למעשה להתחייב
 12 עליו משום שכל משקימור מלאכה ואיזו גמר
 13 מלאכהו מלאכת החכונתן: מאי' לאו בשבת. ומאי
 14 הכנסתו בעירובי' ואסתמו לכרי' לשום כניסו: אם
 15 הכנסתו לבית. ולשון מנייה הוא: כי קאמר ר'
 16 ינאי. דכתי קובע כגנבים וציתיה. השעריה
 17 לאכילה ואפי' לא בכלל תבואה ומעשה שלחן מן
 18 התורה וכו' דלאו בני גורן גינה מניסות לבית
 19 קובעתן שאין להם קביעות אחר. אבל חסין וכו'.
 20 והדאמר בעלמא (פסחים דף טו.) גבי חבר שמת
 21 ודניח מגורה מליאה פירות מערקא אימור דלא
 22 טבול כרבי אשיעיא דאמר אדם מערים על
 23 התבואה וכו' לית ליה האי מירוחא אלא אפי'
 24 חסין ושערין נמי אמרה רבי ינאי. שור בתלוש.
 25 לא תחסום שור בדישו. שאינו אובל בחיוב.
 26 כלומר דלא אשבחן ליה בהדיא. שאהא מצוה
 27 לתחיותו. וזו אחרי עמך קמה קמה. כי תבא
 28 בקמת רעך על קמת רעה. לבתה. לשאת הענבים
 29 ותכריו בערין דרחה מלאכהו בתלוש: אם
 30 שאינו אובל בתלוש. כלומר דלא אשבחן קרא
 31 בהדיא: אם אינו ענין אלא משפיקסו. דמתוך
 32 מעידתה נפקא.
 33 מברי

1 להחיותו אינו דין שאהא מצוה על חסימתו אמר קרא כגפושך כגפשו של פועל מה כגפשו
 2 אם חסמתו פטור אף פועל אם חסמתו פטור ואלא אדם בתלוש מנין אמר קרא קמה קמה
 3 ב' פעמים אם אינו ענין לאדם במחוצר תהו ענין לאדם בתלוש ר' אמי אמר אדם בתלוש
 4 לא צריך קרא חתיב כי תבא ככרם רעך מי לא עסקינן ששכרו לבתיה ואמר רחמנא ליכול
 5 שור במחוצר מני' קל והומר מאדם ומה אדם שאינו אובל בתלוש אובל במחוצר שור
 6 שאובל בתלוש אינו דין שאובל במחוצר מה לאדם שכן אהא מצוה להחיותו האמר בשור
 7 שאי אהא מצוה להחיותו והא שור מצוה להחיותו מקל וחומר ומה אדם שאי אהא
 8 מצוה על חסימתו אהא מצוה להחיותו שור שאהא מצוה על חסימתו אינו דין שאהא
 9 מצוה להחיותו אמר קרא וזו אהוד עמך אהודי' ולא שור ואלא שור במחוצר מנין אמר
 10 קרא רעך רעך ב' פעמים אם אינו ענין לאדם במחוצר תהו ענין לשור במחוצר רבינא אמר
 11 לא אדם בתלוש ולא שור במחוצר צריכי קראי דכתי' לא תחסום שור בדישו
 12 מברי

1 והיני לאחר שדרקן לעשותן זו ושמן ר' ינאי מיידי בשאי' דעתו לדרבן אלא לאובלן כף דתיבי לעשר מן התורה בראיית פני הבית אינ' דכפסוק לא מצינו אלא חירוש וצריך אכל
 2 דן אין גיליות לאוכלו שבגלים ולבך לא מחייב לעשר אלא עד שתחרת

1 ומה שור שאינו אובל במחוצר. במסקנא פריך דשור אובל במחוצר והשקא אכתי לא מסיק אדעתיה ובלאו הכי לא קאי תאי קו' ואם תאמר אמאי עבדי קו' שאנת לא לפי המסקנא וזה
 2 ליה למיעבד קו' ומה שור שאי אהא מצוה להחיותו אובל כו' ויש לומר דתיא ליה לעשות קל וחומר מאבילה בשעת מלאכה שקבא ללמוד:

גידולי

בבא מציעא. השוכר את הפועלים – פרק שביעי דף פט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רלב
רש"י

מכרזי כלי מילי איתנהו בחסימה. כלומר על כרחך שור לאו דוקא וכל שאר הדמות
איתנהו בתורת חסימה דילפינן שור שור שמקט פפי שור שנתא את הפחד (ביק דף נ"ה)
דבגי שבת חביב וכל בחסותו וכוון דשור הוא דוקא למעלה דכתביה רחוקא לכתוב לא
תרש בחסימה לאושי חוסם לנחסם. אדם לשור ושור לאדם לעגן אכילת פועליה
בשעת גמר מלאכה. זו היא שעת גמור: החסותו.
מנין חרציו וכלב בשענת גמר מלאכה. ונכשיו

גידולי קרקע יצא החולב בו. ברש בכל מערבין ועיורין דף כ"ו) חשיב חולב ימים
גידולי קרקע דררשו ונתקה הכפס בבקר ובזאמן מה פטרש מפורש פרי מפרז
וגידולי קרקע חסם קרי לזה גידולי קרקע לפי שזינוגן מן הפרקע אבל כאב פסוק
שפיר וזלוב ומגנן דלא יתי בבכל דיש שזואו גורלו וצומח מן הקרקע: **ר"ל** אמיתא

הואיל ובחביב קמה קמה שתי פעמים. ותימה לא
איתנהו דתי לרבות כל בעלי קמה דתי לרבות
אדם בתלוש דיל דהיק סדיא דלא נדרוש תד
מתוך דרשות דלעיל אבל נדרוש לרבות וחלב
דמתסבר טפי למדוש הכי ולקסרמי דגרסי הואיל
ובחביב קמה לרבות כל בעלי קמה גרבה נמי לא
איש טפי דמכל בעלי קמה משמע שפיר בעלי
דיש שיהם בעלי קמה ותימה אמרי גרבה מקמה
חביב שאין גידולו מן הארץ גנון חולב כי תימא
דיש דכתב רחוקא ליל איצטרך לרבות תלוש
דאי לא כתבי דיש אלא לאו הסתום שור במלאכה
היה מוקמיא ליה דוקא במחזור הויקא דפועל
דתי דפירי ליל דיש לחציני חולב מני הבא
נפקא דוקא במחזור אלמא אין לן לאוקמי שור
דמאי דאדם ועוד דאיצטרך דיש למעך דרשות
דאדם: **ר"ל** דפנשש בעגלים. ודאך דאי לאו
ואל כליך לא תמן לא יהו דרשינן מדיש אלא
מה דיש מיהוה שלא נגמרה מלאכתו למעשר
אלא לשעת גמר מלאכתו שאין ארץ לקרקע לא
תהו דרשינן ליה אבל משתא דכתב ואל כליך
למדרש בשעת גמר מלאכה דרשינן נמי מדיש
לדתי: **ר"ל** חלש המסקנה האופיה. תימה לרש
לדבשקא אופה איצטרך לתימיה אנאי ודאך לאו
משום ומשכח דחביב בחלה אפילו לא ע"י
אפיה דאמרינן פפר כל עשה פסחיה דף לו.

מכרזי כלי מילי איתנהו בחסימה דילפינן שור שור
משבת א"כ לכתוב רחוקא לא תרדוש בחסימה שור
דכתב רחוקא למעלה ל' לאקושי חוסם לנחסם ונחסם
לחוסם מה חוסם אוכל במחזור אף נחסם אוכל
במחזור ומה נחסם אוכל בתלוש אף חוסם אוכל
בתלוש ת"ר דיש מה דיש מיוחד דבר שגידולי קרקע
(ובשעת גמר מלאכה) ופועל אוכל בו אף כל
שגידולי קרקע פועל אוכל בו יצא החולב והמחבין
והמגנן שאין גידולי קרקע ואין פועל אוכל בו למעלה
ל' מבי תבא בכפרם ועד נפקא איצטרך סלקא דעתך
אמרינן הואיל וכתוב קמה לרבות כל בעלי קמה
לרבות נמי מדי דלאו גידולי קרקע ניתו קמ"ל תניא
איך דיש מה דיש מיוחד דבר שבשעת גמר מלאכה
פועל אוכל בו אף כל שהוא בשעת גמר מלאכה
פועל אוכל בו יצא המגנש בשומים ובכצלים הואיל
ואין גמר מלאכה אין פועל אוכל בהם למעלה ל' מואל
כליך לא תמן נפקא לא צריכא אע"ג דקא משליף
קמיני מביני אלימי תניא איך דיש מה דיש מיוחד
דבר שלא נגמרה מלאכתו למעשר פועל אוכל בו אף
כל שלא נגמרה מלאכתו למעשר פועל אוכל בו יצא
הבודל בתקרים ובגזירות הואיל ונגמרה מלאכתו
למעשר אין פועל אוכל בו והתייא הבודל בתקרים
ובגזירות פועל אוכל בו אמר רב פפא פי תניא
היא בתחלתי תניא איך דיש מה דיש מיוחד דבר
שלא נגמרה מלאכתו לחלה ופועל אוכל בו אף כל
דבר שלא נגמרה מלאכתו לחלה פועל אוכל בו יצא
החלש והמקטף והאופה שנגמרה מלאכתו לחלה דאין
פועל אוכל בו והלא נגמרה מלאכתו למעשר לא
קשיא בחוצה לארץ עסקינן דליפא מעשר או הי
חלה נמי ליפא אלא לעולם בארץ ולא קשיא בשבע
שביבשו ובשבע שחילקו דאמר מר שבע שביבשו
ושבע שחילקו נתייבו בחלה ולא נתייבו במעשר
מדי מעשר קא גרים גמר מלאכה קא גרים אלא אמר
רבנא כרוך ותני דיש מה דיש מיוחד דבר שלא נגמר
מלאכתו למעשר ולחלה ופועל אוכל בו אף כל שלא
נגמר מלאכתו למעשר ולחלה פועל אוכל בו באיני
לדו פועל מהו שיתקבב פאור ויאכל מי הו' פננינים
ורבר אחר או לא תא שמעו רשאי בעה"ב לחשקות
פועלים וין כפי שלא יאכלו ענבים הרבה ורשאי
פועלין למכל פיתם בציר כדי שיאכלו ענבים הרבה
לאכשור

בשעת גמר מלאכה. זו היא שעת גמור: החסותו.
מנין חרציו וכלב בשענת גמר מלאכה. ונכשיו
הוא גמר מלאכתו ומתניתין לאחר גמר מלאכה
קאמר דאין אוכלין כגון תפרסו עיגולין:
המגנש. קא סדי שיעקר מביעיהו שאין יפות:
דקא משליף קמיני. יש שבבליין שמסתרינן ולא
יהו נסים לעולם וקורין אותם בלעז כביש
וערקין אותן מבין הגדולים להרחיב מקום
ולתפסת דאיכא השאת נתייק לחלה של מילס
הבית ולא ממעט מאל כליך לא תמן ממעט
לדו מדרש דלאו שעת גמר מלאכה הוא ועיקר
פועלה משום תקן גידולי הוא שהם מחוברין
ועומדין: הבודל בתקרים ובגזירות. משעבודת
זו בוו ומבדילין במגריפה: בחילוני. תמרים
ריעם שאין משתלשין איתן ומבסין לקיים
בכלי של פחות מאלו ושמן חוקיה
ומתחממות ומתבשלות וקודם שנבשלו קאמר
הדודל מן פועל אוכל בן דלא נגמרה
למעשר. חלש. משתן המים ויגלגל נתייב
בחלה ועודין יתיב ללוש ולשון ידע
הרבה והתקפות. שור וחס קניה: והיפוי ליה
משום מביני. והלא נגמרה מלאכתו למעשר
ותייהו הרקעה דמקמי גמור נמי לא אוכל
נתייבו בחלה ולא נתייבו במעשר. בפיק
דקדושין) וספרי' פי שלח דחביב בבואכם אל
הארץ שיהו כהכותב ביהא זו מכל בימות
בשלותו שצאמר בן דין כהן וכל נאמר
בבואכם משכנסו לארץ נתייבו בחלה אבל
במעשר לא נתייבו אלא לארץ ויחיה ושיבא
דחביב עשר תעשר וכתוב בתריה במקום ארבע
יבד ער שבמרה שילה לא נתייבו והיי
לארץ כביש וחילוק דחביב ביהושע וכל ימי
כביש וחילוק היה אתה מועד בגלגל י"ד שנים
כדאמר (ובחזקתו וכו' דף ט"ז) כפי חוב מעשר
גרים. לסלק את הפועלין מדין אכילה: גמר
מלאכה קא נמי עסקינן מדיש לא שניא במן
מעשר ולש לא זמן מעשר דמעשר גבי אכילת
פועל לא כתוב אמר רבנא ברוך ותני. ותי.
תרתו מתניתין דלעיל לא תתנגדו לחודא
לתימיה בקמיתא מה דיש מיוחד דבר שלא
נגמר מלאכתו למעשר דאיכ' שעת מיעה אף
נגמרה למעשר לא אוכל וקשיא בתרייתא אלא
כרוך ותני תדא מה דיש מיוחד שלא נגמר
מלאכתו למעשר ולחלה שחן דקרים התרגו בו אם
אף כל שלא נגמרה מלאכתו לרבר התגו בו אם
למעשר לחודי למעשר אם לחלה לחלה דאך
הבודל בתקרים ונגמרי למעשר לא חוסם דבר
מאריך ממנו דיש חלש שנגמרה מלאכתו
למאריך שבו: מהו שיתקבב פאור. את המלילות
דאורו ממקם טעמו וכן הענבים.
אכשור

הא לאו הכי שרי לספות במלח א"כ ביש שרי להבוב דספיתא במלח דמאי
טפי

בבא מציעא. השוכר את הפועלים – פרק שביעי דף פט עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

תוספות

1 ספי לעבנים ודבר אחר מהחובב כסומך בסוף ומתוך הסוגיא שמעו שלא פשט כלום
2 ונראה לר"ת בדראיז לאבילתה שפיקא ליה דרשי הבהוב ולא ויה אלא בסומי פירא אלא
3 באותן שאינו ראויין לאבילתה א"ע ל"י הדקוק ומתבארן כדי שיהיו טובים לאבול מביקא
4 ליה אי הוי בעבנים ודבר אחר כוון ע"י הבהוב אוכל תרבה או דלקא לא שגא הבהוב זה

5 מהחובב ומהחובב דרשי ופשט מביקא
6 מפרטיל לטבל פתן בידי וקבר השתא במתעלן
7 שאין וכוילן לאבול אלא ע"י הדקוק הדמיון ליה
8 לאבול שאינו ראוי אלא ע"י הדקוק ומיהו לשאב
9 ודיאבול ענבים הרבה משמע שיעלו לאבול
10 בלא וכו' ופשיט ממוכילן כדאש אומנות
11 ובלבד שלא יתקבבו ליה קאי אראשי אומנות
12 ודנהו ע"י הלהב שראיין לאבילתה אלא ובלבד
13 שלא יתקבבו בדריים שאינם ראויים לאבילתה
14 קאמר והשתא קאמר שפיר מאי מתוקי פירא
15 איבא דע"י הלהב ואלו יתקבו וכו' וכו'
16 שאין ראויין לאבילתה דאין אלא למתקן אותן
17 שכבר היו ראויין והא פשיטא דרשי וא"כ משום
18 ביטול מלאכה הוא דקאשרה בדיקתא ואחי נמי
19 שפיר הא דקאמר רבא לא יספות במלח משום
20 מעשה אבל אי לא הוי שרי היינו בראיין
21 לאבילתה אבל בשאינם ראויים לאבילתה מביקא
22 לן הבהוב וספיקא וכו' דרשי בעבנים ו"א
23 כדקאמר וספיקא וכו' ונראה ל"י דלפי ר"ת א'
24 אסור עבנים ו"א אלא דוקא באין ראויין ואחי
25 שפיר הא דקאמר דקלה בעבנים ו"א היינו
26 דוקא באין ראויין דבראיין שרי כדמשמע
27 במילתיה דרבא דאין לישב שישת הקטני דמה
28 ששהקש דאי ליבא מיתוק אמאי מפרך איבא
29 למעשר מפרך ומעשר לחיובת קטנות ליה
30 שיוכל לתת כפוי במשע מעשר דרשי לכות
31 במלח לרבא אי לאו משום מעשה משום שנתן
32 לו תעוב רשות לאבול דכרבי איירי וברייתא
33 נמי דרשי לספות באחת אחת היינו מעשר דמירי
34 קצין
35 **קו"צ** אחת אחת אוכל. פירש בקונטרס קצין
36 עם עבדי' על מנת שיאכל והשתא הוי
37 בעצ מוקח נראה לר"ת דלפי קאי ארישא אכרו
38 לעצור דאי אכרו לקוח לפנה יתנה בתום סוף
39 דתן התורה אוכל וקציה נמי אפאי מתנאי שלא
40 יאכל שמים שמים וכו' דתן חנם הוא קוצ' וקשה
41 קצת דמהו פירך בין דקצין כל מני דבעי לאבול
42 לקוח פשוט לו כל כך שיוכל לאבול במלח משום
43 דקצין לא פירש לאבול במלח ואימתיך
44 לקצין ומדיא לא ויה אבל כלל כון שקבר
45 לעצור ו"ח פירש קצין שנתנה שלא לאבול אבל
46 עשר פירות או עשרים והשתא פירך שפיר במאי
47 דבעי אבלום: **שמים** שמים לא יאכל. וכו'
48 קובע דברך בעצמך מלאכותו למעשר וכו' תלש
49 שמים ביחד חשיבי גורן בדילוף בסמוך והלוקח
50 לא עשה גורן אחי: **בא"ר** קבעא ספיתא. והיא רעליע דקתני לא יספות מיירי בא"ר
51 וא"ת ואמאי לא מוקי לה הייא דלא יספות משום ענבים ודבר אחר כדאמר מעיקרא והיא
52 דקפת ממלח קאי אסיפא ומירי בין בא"ר בין בחוצה לארץ ומכל דלא קבעא ספיתא
53 והשתא לא תקשי ליה הא דפרך אדאביי ו"ל דאי לא אדשמענין בשום מקום דספיתא
54 קבעא לא ויה אשמענין עוש הדורש הייא ברייתא וסופת ולחכי' מוקי להיא דלא יספות
55 בא"ר משום ספיתא קבעא והשתא מוקי להיא דסופת דאע"ג דבא"ר קבעא בחרל לא
56 קבעא: **והר"ת** מנלן דקבעא ספיתא. קמי' לה קבעא בתרתי כדאמר לעיל אלא משום
57 דבספיתא קיימין נקט ספיתא: **כ"י** קבעם בעצמך גורן. אסמכתא היא: **המפרסבות**
58 בתבואה. לא לעשות לחם מיירי והדיקא ודישאקה ליה לא אולין בתי' מביקא דבאמר לעיל אלא משום

1 **לאכשורי** וקרא לא קמייקעיא לן פי קמייקעיא לן
2 **לאכשורי** פירא מאי ת"ש פועלן אוכלין ענבים
3 **בראשי** אומנות שלהם ובלבד שלא יתקבבו פאור
4 **התם** משום ביטול מלאכה פי קא מביקעיא לן חיבא
5 **דיאבא** אשתו וכינוי מאי ת"ש לא יתקבבו פאור
6 **ויאכל** ולא יכמור באדמה ויאכל ולא יפרך ע"י
7 **הפעל** ויאכל אבל מפרך על יד על יד ויאכל התם
8 **משום** ביטול מלאכה הכי נמי מסתברא דאי ס"ד
9 **משום** מתוקי פירא סלק ע"י מתוקי פירא אפא
10 **אי אפשר** דלא מקומיין פורתא ת"ש פועלן שפוי
11 **עודרים** בתנאים וגודרים בתמרים וכו' ענבים
12 **ומוסקין** ביותים הרי אלו אוכלים ופטורים שהתורה
13 **ויבתה** להם פתים לא יאכלו אלא אם כן נטלו
14 **רשות** מבעיה"ב ולא יספות במלח ויאכל מלח ודאי
15 **ענבים** ודבר אחר דמי ולא יספות במלח ויאכל
16 **ורמינהו** השוכר את הפועל לעדור ולקשקש תחת
17 **היתרים** הרי זה לא יאכל שכרו כבצור שכרו למסוק
18 **שכרו** ללקט הרי זה אוכל ופטור שהתורה ויפתה
19 **לון קצין** אחת ואחת ויאכל שמים שמים לא יאכל
20 **וכופת** במלח ויאכל ויאחיא אילמא אסיפא כון
21 **דקצין** כל היכי דבעי לילוב אלא לאו ארישא אמר
22 **אבי** לא קשיא פאן בא"ר פאן בחוצה לארץ בא"ר
23 **קבעא** ספיתא בחוצה לארץ לא קבעא ספיתא
24 **אמר** רבא מי אפא מירי דבארץ קבעא ספיתא
25 **מדאורייתא** ובהוצה לארץ לא קבעא ספיתא ומותר
26 **לכתחילה** אלא אמר רבא בין בא"ר בין בחוצה
27 **לארץ** תדא לא קבעא ספיתא תרתי קבעא ספיתא
28 **קצין** בין ספת ובין לא ספת אחת אחת אוכל
29 **שמים** שמים לא יאכל לא קצין ולא ספת אוכל
30 **שמים** שמים ספת אחת אוכל שמים שמים
31 **לא יאכל** ואע"ג דנטל רשות אחת מבעיה"ב דאוסביל
32 **להו** למעשר קבעא ספיתא ותרתי קבעא ספיתא
33 **מנא** לן אמר רב מתנא דבארץ קרא מי קבעא
34 **בעצמך** גורנה: **תנו** רבנן פרות המפרסבות בתבואה
והרשות

1 **אכשורי** וקרא. להכין עצמו לאבילתה מרובה לא מביקעיא לן פירא לא אסרה עליו תורה
2 והאי לאו בענבים ודבר אחר דמי דתתם גבי ענבים אכשורי פירא: **פועלן** אוכלין
3 **ענבים**. כל אבילתן משויה עד שפגיעין לראש אומנותן שהן בגלוי והשמש מכה אותן
4 ומתוקיין ראשי אומנות. ראשי שרות הפרס בלשון ארמי אומנות' א' בעל'ו אומנות' **התם**
5 **משום** ביטול מלאכה. משום שפועל עצמו כשמתקבב
6 **דיאבא** אשתו וכינוי. שלא נשבור אלא בעל
7 הכות המתקבבין לו. ולא יתבאר. תתם שפועל
8 העפר חסו ולא יפרך. בליציר בלע"ז כמו
9 ששששש לתפוחים על יד. מיד ליה. עוררין
10 מוסקין מוצין גורן. בולם לשון לקיחה וכו'
11 לבל מין ומין. וספורין. לא הפעול ולא אמר
12 מוקח הוא לפי שאין זה הנאי שכן אלא התורה
13 וכתה להם: **בפייה** לא יאכלו. משום דאין נקט
14 ליה לפי שאובילין תרבה לא יספות. וטבול קסד
15 משום ענבים ודבר אחר קאמר לא משום
16 מעשר אלקא אכשורי פירא אסור: **מלח** קלח
17 **בענבים** ודבר אחר פירי. ואע"ג דעליוהו בענבים
18 קא מבדר ליה ולא מילתא באפיה נפשיה
19 קסת מי' דבר אחר הוא אבל מהתבא אימא לך
20 דרשי: לעצור. לחפור לקשקש לבסות שריש
21 המגולים: **הרי זה לא יאכל**. מן היותים שבאין
22 דבעין שעת גמר מלאכה. שפוי אלא
23 בענבים. למסוק. לתובתם ללקט פירות
24 אותן ומשורין על גב שהקצע קצין. והתנה עם
25 בעל הבית ע"מ שאוכל היה ליה בעין מוקט
26 **אחת** אחת אוכל. דפחות משתיה לא חילא אסור
27 **שם** גורן בדרך שלא נגמרה למאכוחו שמים
28 **איבא**. דשמים מבי קמי' להו מילתא
29 דשמיבתא כון קציעה או מוקח חיל עליוהו
30 **שן** גורן בדילוף אסמכתא וקרא לקצין
31 וקביעתא וקציעה ומוקח ורבנן דאי בדארץ
32 לעיל (פס) דאי מדאורייתא אין חילוק בין שמים
33 לאחת: וסופת במלח ואוכל. קסד ספיתא
34 כמעשה לא מתנאי ולא נקט לא אלא
35 לאשמענין דלא מעכב עליה בעל הבית אחי'א.
36 אילתור' לאשמענין אלא לאו אחי'א. דלא
37 **קצין** כון בא"ר פאן בחוצה לארץ וספיתא לא
38 משום ענבים ודבר אחר לקצין וקאי נקט לה
39 אלא משום חשיבות אבילתה לעצמן מעשר נקט
40 ליה ואסיפא קאי: פא"ר. דמעשר אדאורייתא
41 וקבעא ספיתא וספיתא ממלח גמר
42 מלאכתיהו דגלי דעמיה דלית ליה גורן
43 אדרינא: מותר לבתחילה. בתמיה הובא המעשר
44 ודייה מדרבנן תקבע ליה ספיתא מדרבנן דכל
45 דתוקר רבנן ענין אדאורייתא קבעא תרתי **קבעא**
46 ספיתא. בדילוף לקצין פחות שמים לא יהי
47 גורן קצין בין ספת ובין לא ספת. קציעה משוי
48 גורן בשתן שמים ואחת אחת אוכל שמים לא
49 יאכל ובין דבאבילה ע"י קציעה ליקא בשמים
50 אלא באחת לא קבע בתם ספיתא משום דכי קתני סופת במלח ואוכל ואסיפא דוקא קאי
51 לא קצין ולא ספת אוכל שמים. ספת לא יאכל שמים דקבעא ספיתא ומשום הכי קתני
52 בבדיקתא קמייקא ולא יספות דלאו בקצין איירי ואבילתו בשמים שמים: **והר"ת** **קבעא**
53 ספיתא מנלן. כלומר מנלן דבעין תרתי וקציה לא: **פי קבעם** בעצמך גורנה. אין גורן בלא
54 קיבוץ ואין קיבוץ פחות משמים המפרסבות בתבואה. שרורין שרורין גמים מייבשין אותן
55 כחבור ורשין אותן פחות להסיר קליפתן והוא חשאלא:
והרשות

1 והקדשות. וירשת שלבין בתרומה ובמעשר כהן בשבילי; אין עובר. כלא תחסום:
2 הקדשות. משום דמיני מלאכתן ללמעשה משעת הדיקה תרומה ומעשר. וחסום ודיש לאו
3 בתרומה ומעשר משמע קרא דאין תרומה ומעשר חסם אלא מן המירוח ואילך כדכתיב
4 (מנכר יח) ברוך מן הנהך לפני מראית עיניו. שלא יאמר על שהוא חסום. בול. מלא
5 אגרוה במדקלן בשבית. שק או טרסקל תרש
6 בצוואה והמאכל בתוכו מלאכתן ללמעשה נכרי תרש
7 כפתיה של ישראל. אין עוברים בתעלים
8 שאמר לו חסום פרתיו ודש בה הבואה שלק אין
9 עליהם. עבירת כל תחסום. נידולי תרומה.
10 שורעה ונידלה הינדולין תרומה מדרבנן וזה
11 אחד משמנה עשר דברי שרבו בה שמתא על בית
12 הילל ביציאתו שבת (דף יז) וכוון דלאו תרומה
13 מדרבנן היא. קרינא ביה דיש תמאנא
14 בשלמא נידולי תרומה תרומה מדרבנן
15 ואיטעורא לאשמעון וערבובי נידולי ככל
16 הבואה שנתקחה בכרי וקריעה בשבילת הרי היא
17 כשאר חילין ואוכל דתקנה עראי דש שמרנא
18 דיכין הורע קלה ביטל ליה איסוריה ובתרומה
19 הוא דמיני כמפרש התם נידרה משום תרומה
20 טוהרה כד שרילא שמתא קריעה לתפס שלא
21 יתנהו לכהן אי נמי משום תרומה טמאה כד
22 כהן דלמא שפירי לה קריעה ואתי בה ליד
23 הקלה פלוגמא דף מאיר ור' יהודה בדרבנן
24 (דף נב) כפון מניה. ולא קרינא ביה בדיש ולא
25 תרומה מתוקמא שהיתה פרה של ישראל
26 שאסור להאכילה תרומה אפילו אם יש בה
27 כהן דתנא כהן ששכר פרה משראל אפי' שמונתיה עליו ולא ואכילה כרשני תרומה
28 חביי דמי. ולידוהי מעשר קודם ידשה: ענין
29 שהקדשו. וקרא שני עליו בשבילי: ולידוהי: ענין
30 דשם שפירי לה: ויהיה נתי נמי בדין
31 הדין הוא: אין גמי חוקה שאסור לאכלו חוץ
32 לחומת ירושלים ודכתיב אתו לאו ולא חסום
33 ודו לא וכל וכלא בשבילי: חביי מניא
34 הדיק היעני של ירושלים שהוסיפו עליו קרי'
35 בית פאני ונראה לו שהוא לשון בקישה של
36 עיר שונגא כל בעלי' כדאמרין פרק קמא דף טו
37 זה קנה חמור ובית פנייה: כהן במעשה דמיא.
38 לדיניה אלא מדרבנן הולקח מעם הארץ
39 שהיהו לתפריש מעשר שני על הספק
40 ולהתעלות לירושלים: אין הוא. ויחון כהן גדול
41 במס' סוטה דף סח. כישל' את חוריה. שני
42 מעשר ואפילו של תפרים שאין לו מערובי
43 הקדש מן הבית וכן נהנה ללוי לפי שלא קי'
44 נותנים מעשר ראשון לזה כהלכתו ודחוקא
45 אמר ללוים וקניסוהו עורא ונעה לתתו לכתיבי:
46 ונתי על תמיא. הולקח מעם הארץ שפירש
47 הכל ספק מפני שהטבל שן מיתה חוץ מן
48 התרומה של גזר להפרישה ולא גזר על
49 הדמיא לפי ששלח ככל בגול ישראל וראה
50 שהיו עמי הארץ מולקין במעשרות ולא קי'
51 מפרשיהו אלא תרומה גזולה תרומה מעשה.
52 שהלוי מפרשי לכהן מעשר מן המעשר והוא
53 קרי תרומה ואסור תרומה: ופירתי. חילי
54 מעים וקורין אותו ריוזר ומציאה רעי צלול
55 בעינין והתקין קשל לה: חסום פרתיו ודש פה
56 דרשה שלק אמרה לנכרי שבות. מדרבנן.
57 ומנחין

1 והקדשות. ומעשר בתרומה אינו עובר משום לא תחסום. פי' בקניטוס דתתם ודיש לא
2 הוי תרומה ומעשר שאין נגילות לזוהי תרומה ומעשר אלא אחרי מירוח תימה
3 דאיכ' אפילו הן חולין מתוקנים לא יעבור דגילוח רגילות להיות מתוקנים קודם מירוח ונראה
4 וטעמא משום דכתיבי דישו דשמע דקריאי לו ומעשר מומן בזהו הוא תרומה נמי לשראל
5 אסור ללוי לפני בהמתו ונראה כהן דוקא כשרשין
6 שהוא מותר בהמה מותר לשראל ואין חסן
7 משום הפסד תרומה וכן וירש בהדיא במעילה (דף
8 יג. ושם ר"מ סא) מדרשו גבי דאך ונתן כן פרה לא
9 תאכל כרשני הקדוש.
10 גידולי מעשר חולין. ולא שייך למוזר שמתא
11 ישנה בידו ויכניע בטמאה דלקח
12 ישנה כיון שכול לפדותו ואפילו לקוח בכסף
13 מעשר שטמא דאניו נפקה דרבי: ויהיה לא גזר
14 על גידולין דליקוהו מעשר כיון דעיקר מעשר יש
15 לו פתיו:
16 כהן מעשר ראשון דמקרי דישו כאן במעשר
17 שני. דאפילו ר' יהודה אינו עובר חוץ
18 לחוקה כדפריך בסמוך והא בעי חוקה וימיה
19 והלא אי לא רעך היה אוכל מפעל משל הקדש פי'
20 דכי דשירי משל כהניו ולא הוי גזל וזה אית לן
21 למימר דשירי חוץ לחוקה דהא דרבי: ויהיה ממוזר
22 הוא וכול לקרש בו והאש אפילו חוץ לחוקה
23 כדמשמע בקדושין (דף נג) ויר' לאפילו דכי (לא)
24 קרינן ביה דישו שלק ולא הוי גזל' דהיי' מארנן
25 בסוף פרק חלק (מתהויר דף קא) ודלכוני עלמא
26 לא מקריי שלק' גבי עיר הנדחת וספוקה דף
27 תחלה ולא מקריי שריאמיבוס.
28 והיבי דמי כשהקדשו בשבילי. תימה דמיא
29 איצטריך לפרושי דהא דכתיב דמי ודע
30 השקא נמי הוי מיידי דהא דכתיב גידולי מעשר
31 לכאן לאוקומה כלה.
32 אמר לזה ענינהו רבי שמעון בן יוחאי אומר.
33 ונתן לא לפיני בעיני מנאי ומעשר
34 מעום מנאי דמעלי לה חסום פרתיו ודש
35 בה. פירוש ודש בתרומה ומעשר באמריה
36 לנכרי דבתבואה נכרי פשיטא דשירי כיון שאין
37 ישראל נשכר בחסימה אלא אדרבה מפסיד כמו
38 שפשיטא שמוזר לומר לנכרי אכול בגלה ומתאי
39 טעמא נמי מתוך לומר לנכרי בשבת הילך כשר
40 ובשל דנכרף כשיאין מושל עליו לזו דאין מרית
41 באוקה אמריה כלום מהוה אומר ר' ילא דמי
42 לאומר לנכרי אכול בגלה דלא שייך חקם אמריה
43 לנכרי שהשקא רעמו. כול בגלה נקלה כפי
44 אכל הובא אותו דבר שאומר לנכרי לעשות הוא
45 אינו יכול לעשות מזה לנכרי או לחסום
46 מירושלמי דנתקן גבי מחזיקין די' נכרים
47 בשביעית דקאמר א"ל וירש של כסאות ונאן
48 וסיבא אל מנך כתר שביעית אומר ר' יאן
49 ראהי דתתם לפי שהתחיל כהן לחרוש מפני
50 דרבי שלום: אמר להא דאיסור לא שרי. איני
51 דבשן מר' (דף יב.) אמרין דבשביעית חולין
52 של מעמד אסור אמרין לנכרי חקם משום
53 דשבת ויר' קרא מילתא היא וגזרו אפי' שבת:
54 דרבנן לזה אוקמא. שאמלתו דרב אחאי
55 מפרש שהיו קשרין דיער בכיס של בהמה בחוקה
56 ונתקרי גונב חורין ונאכל בכיס ומקטור ולשון
57 נבגין לזה לא משמע הכי שלא כאן לנזכר רק
58 הדין.

1 והקדשות. ומעשר בתרומה אינו עובר משום לא תחסום. פי' בקניטוס דתתם ודיש לא
2 הוי תרומה ומעשר שאין נגילות לזוהי תרומה ומעשר אלא אחרי מירוח תימה
3 דאיכ' אפילו הן חולין מתוקנים לא יעבור דגילוח רגילות להיות מתוקנים קודם מירוח ונראה
4 וטעמא משום דכתיבי דישו דשמע דקריאי לו ומעשר מומן בזהו הוא תרומה נמי לשראל
5 אסור ללוי לפני בהמתו ונראה כהן דוקא כשרשין
6 שהוא מותר בהמה מותר לשראל ואין חסן
7 משום הפסד תרומה וכן וירש בהדיא במעילה (דף
8 יג. ושם ר"מ סא) מדרשו גבי דאך ונתן כן פרה לא
9 תאכל כרשני הקדוש.
10 גידולי מעשר חולין. ולא שייך למוזר שמתא
11 ישנה בידו ויכניע בטמאה דלקח
12 ישנה כיון שכול לפדותו ואפילו לקוח בכסף
13 מעשר שטמא דאניו נפקה דרבי: ויהיה לא גזר
14 על גידולין דליקוהו מעשר כיון דעיקר מעשר יש
15 לו פתיו:
16 כהן מעשר ראשון דמקרי דישו כאן במעשר
17 שני. דאפילו ר' יהודה אינו עובר חוץ
18 לחוקה כדפריך בסמוך והא בעי חוקה וימיה
19 והלא אי לא רעך היה אוכל מפעל משל הקדש פי'
20 דכי דשירי משל כהניו ולא הוי גזל וזה אית לן
21 למימר דשירי חוץ לחוקה דהא דרבי: ויהיה ממוזר
22 הוא וכול לקרש בו והאש אפילו חוץ לחוקה
23 כדמשמע בקדושין (דף נג) ויר' לאפילו דכי (לא)
24 קרינן ביה דישו שלק ולא הוי גזל' דהיי' מארנן
25 בסוף פרק חלק (מתהויר דף קא) ודלכוני עלמא
26 לא מקריי שלק' גבי עיר הנדחת וספוקה דף
27 תחלה ולא מקריי שריאמיבוס.
28 והיבי דמי כשהקדשו בשבילי. תימה דמיא
29 איצטריך לפרושי דהא דכתיב דמי ודע
30 השקא נמי הוי מיידי דהא דכתיב גידולי מעשר
31 לכאן לאוקומה כלה.
32 אמר לזה ענינהו רבי שמעון בן יוחאי אומר.
33 ונתן לא לפיני בעיני מנאי ומעשר
34 מעום מנאי דמעלי לה חסום פרתיו ודש
35 בה. פירוש ודש בתרומה ומעשר באמריה
36 לנכרי דבתבואה נכרי פשיטא דשירי כיון שאין
37 ישראל נשכר בחסימה אלא אדרבה מפסיד כמו
38 שפשיטא שמוזר לומר לנכרי אכול בגלה ומתאי
39 טעמא נמי מתוך לומר לנכרי בשבת הילך כשר
40 ובשל דנכרף כשיאין מושל עליו לזו דאין מרית
41 באוקה אמריה כלום מהוה אומר ר' ילא דמי
42 לאומר לנכרי אכול בגלה דלא שייך חקם אמריה
43 לנכרי שהשקא רעמו. כול בגלה נקלה כפי
44 אכל הובא אותו דבר שאומר לנכרי לעשות הוא
45 אינו יכול לעשות מזה לנכרי או לחסום
46 מירושלמי דנתקן גבי מחזיקין די' נכרים
47 בשביעית דקאמר א"ל וירש של כסאות ונאן
48 וסיבא אל מנך כתר שביעית אומר ר' יאן
49 ראהי דתתם לפי שהתחיל כהן לחרוש מפני
50 דרבי שלום: אמר להא דאיסור לא שרי. איני
51 דבשן מר' (דף יב.) אמרין דבשביעית חולין
52 של מעמד אסור אמרין לנכרי חקם משום
53 דשבת ויר' קרא מילתא היא וגזרו אפי' שבת:
54 דרבנן לזה אוקמא. שאמלתו דרב אחאי
55 מפרש שהיו קשרין דיער בכיס של בהמה בחוקה
56 ונתקרי גונב חורין ונאכל בכיס ומקטור ולשון
57 נבגין לזה לא משמע הכי שלא כאן לנזכר רק
58 הדין.

1 מוהלפי אקדי. שלא מדעתך אתו ומסרין אותו ומי ידו מה מוהליפין שמא לא! ואמיני העולם
2 שקיה שלא מדעתך או שמוש שלא יאמר אחרים לנכרי לעשות בן ואמרו שלא
3 מדענתו עשה יטב לה קוז בפיה מהו. וא"ת תא אמרין לקוז לא תרדש בחסיקה ו"ל דדמי
4 בשחוקיה ברוצין כי שלא תאכל אכל בקא שישב לה מאליה בעי דלמיה ו"ת בחלוקה
5 רבין אמר. ודאי יטב לה קוז אמר לפי

1 והגבין ארמאי ומגנחין ויהוון מהו שלח להו הערמיה
2 אתעביד בהו אערמו עלייהו ויובגון אמר רב פפא
3 בגי מערבא סברי לה פו חידקא דאמר בגי נה
4 מצויין על הסירות וקא עברי משום ולפני עור לא
5 תתן מכשול סבר רבא למימר ומכור לשחיתא א"ל
6 אפי דין שקנסת עליהם מכירה פשיטא בגו גדול
7 כי אחר דמי בגו קפון מאי רב אחי אסר ורב אשי
8 שרי מרמר ומר ומורא ואמרו לה תהו תרי חסדי
9 מחלפי אתרדיי ורב נמי בר סמא הושיב לה קוז
10 בפיה מהו הושיב לה חסימה מעלייתא היא אלא
11 יטב לה קוז בפיה מהו הרביצין לה ארי מבחון מהו
12 הרביצין לה חסימה מעלייתא היא אלא רביצין לה ארי
13 מבחון מהו העמדי בגו מבחון מהו היתה צמאה
14 למום מהו פרס לה סמבליא על גבי דישה מהו
15 פשוט מהא חדא ותניא רשא בעל פרה להרעיב
16 פרטו כדי שתאכל מן הדישה הרבה ורשא בעל
17 הבית להתיר פקיע עמיר לפני התבחה כדי שלא
18 תאכל מן הדישה הרבה שאני התם דקא אכלה
19 אבקעת ארמא רשא בעה"כ להתיר פקיע עמיר לפני
20 תבחה מעוקרא ושיי תאכל הרבה מן הדישה
21 בעא מיניה רבי יוחנן מרבי סימא חסמה מבחון
22 מהו שור בדישו רבא רחמנא והא לאו בדישו
23 הוא או דלקא לא תרדש בחסימה אמר רחמנא
24 א"ל מביט אביך אתה למדו יין ושכר אל תשת
25 אתה ובניך אתך בבואכם בבואכם הוא דאסור
26 הא מישתא ומיעיל שרי ולתבריל בין הקדש ובין
27 החול אמר רחמנא אלא מה התם בשעת ביאה לא
28 תהא שכרות הקא נמי בשעת דישה לא תהא חסימה תנו רבנן החוסם את הפרה

1 והגבין ויהוון. ומסרין אותם ואח"כ מוהליפין בעלמם ומאבהת בעליו ישראל ונכרו
2 הנכרי שהוא מכירו ומסרין כדי שיחא נפא לחדושה ויובגון. ולא יתנה ישראל בעבידה
3 הוא עשה כדי שיתא נפא לחדוש לפיכך יקסודו שלא יחדש בו אלמנא. באסור דלאו
4 נמי אסורה אמריה לנכרי. בני מערבא. דשלוה ליה לאברהם שהשואל היה סבורא ליה
5 גבוי חידקא. בסגנון דבפרק ז' מיתות דהו ננה
6 וקא עברי. ולא האומר לפיכך. משום לפני עור לא
7 תתן מכשול. אבל כדבר שאין הנכרי מוהר
8 עליו אימא לך שרי לשחיתא. שלא יזעיל סירוקן
9 תלעותו בדמיון ויב לחדושה לא בשמיותן
10 יקרו משום סירוקן. דין שקנסת עליהם סבדיה.
11 דלא טרח בזלי האי אלא שיתרש בו ותא לא
12 תרסקים מתשבתו. באחר דמי. ודוי אם מכור לה
13 מחלפי אתרדיי. שחורם שאלון שגבונם מכורם
14 מבידיהם ומסדום. יטב לה קוז בפיה. ואפה
15 לכולה לאכול מן הידישה מהו. מעה לשלה או
16 אין מענה לישלח: הרבין לוי ר. ולאיתמו אפה
17 אובלת: השבילא. עור שלוק והבחה מהלכת
18 על גבוי ואפה רואה את הידישה מן קרניו ביה
19 בדישו לא: אפשוט פקא. מתיניא: תניא. מהך
20 בעיני בעל הפרה. שהשכיר פרטו לרדש בת
21 פקיע עמיר. קסין של שלקון שחדשו וקח
22 פורס סמבליא ותיפשוט מעה דרימי. מערבא.
23 כדי שתחלל בריסה קסין קודם שחסינן
24 לדישה: מבחון. קודם שתכנס לרדש: סבי
25 אבי. בתן קוז: לתבריל בין הקדש. בתריה
26 כתיב משמע כדי שידע להתכון בין עבודה
27 קדושה למדולת ואי שתי ועל מי שמור
28 הוא ולא ידע לתבריל: החוסם את הפרה. ולא
29 העבירה על הידישה הבכורי וכן בת. מהו חסונ
30 שור ומומר לקרון אמר חברי והתני פטור
31 ורחשין ואינו אלא דיש דלא תרש
32 בחסימה קאמר רחמנא וריסם בה וגי כלאים
33 נמי לא תחדש כתיב שמו (בה ובג) אלא קוז
34 וזו הנתינה חספה בקול. שהתינה שוחה
35 לאכול ויהי עור גבה ותהיה בקול. בכלאים
36 ואינו אומו ממרדע: תניא בשעת. וקח ליה לאו
37 שיש בו מעשה ולוקין עליה.
ל

1 תהא שכרות הקא נמי בשעת דישה לא תהא חסימה תנו רבנן החוסם את הפרה
2 והמונוג בכלאים פטור ואינו לוקה אלא דש ומנהיג בכלר אימתר חסמה בקול והנהיגה
3 בקול ר' יוחנן אמר חייב ריש לקיש אמר פטור רבי יוחנן אמר חייב אימתר חסמה פיו הניח
4 מעשה ריש לקיש אמר פטור קלא לא הוי מעשה איתוביה רבי יוחנן לקיש חייב הניח
5 חסמה

1 והנינו טעמא שכן ישנו בלב והנינו טעמא נמי דמסית ומודח ומקולל אביו דמועט ליה בתיב מויעשה דהתם אינו לא בלב ולא בראייה
2 אלא על כרחן משום וישן בקול ואינו דבפ"ק דבריות (דף טז.) לא קאמר טעם ומגדף וישנו בקול אלא קאמר מגדף ישנו בלב ועדים ומגדף ישנו בראייה אסוקין ונתקדשן סמוך
3 ובקנטוס גריט שאני עדים ומזמן הושן בקול ואל גריס שאני מגדף משום דאי נדר ביה מעטמא קפא הודאיל ישנו בלב אלא כפי לפי המסקנא דקטר טעמא הודאיל והשן בקול
4 יזה לה למתיר לטעמא קפא ולמימר שאני מגדף הודאיל והשן בקול לענן מגדף ומסית ומודח כדפשוטין דברייכוהו לא
5 מתעביר מעשה

1 ריש לקיש אמר פטור עקמת שפתי לא הוי מעשה. ואם תאמר ותא בריש אלו תן תולקו (מכות דף יד.) אמרין הא דבעין לאו שיש בו מעשה משום דבולוח לאוי מגרין מלאו דחסיקה
2 משום דסמך ליה ארבעים יבנו לא יוסף וחסיקה יש בה מעשה והשתא לריש לקיש דחסיקה בקול ליה בה מעשה נמוא דלקי וילקו בבולוח דלקי אלאו שאין בו מעשה ואמאי
3 פטר הקא בחסיקה גופה כי אין בה מעשה ויש לומר דסבר ריש לקיש דקטר קרא לא איירי אלא כסתם חסיקה דאית בה מעשה אי נמי נפקא לריש לקיש באורך שניא דמכות (שם)
4 דדריש מלעשות דאין לוקין אלא בשש בו מעשה ואם תאמר דבאין תן תולקו (שם טו.) פליג רבי יוחנן וריש לקיש שבטעה שאובל בכר בו היום ועבר ליה אכלה דר' יוחנן
5 פטר ליה משום לא שאין בו מעשה ור"ל פטר ליה משום התראת סבך אכל לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ולפיא למימר דאליא דר' יוחנן קאמר ליה לא כימירא ליה כדמעט בער
6 הכי דפליגי אמילתא דר' יוחדך דאמר גבי לא תורונו מעט בער בכר בא החבוח לימן עשה אחר לא מעשה לומר שאין לוקין עליו דרייך ר' יוחנן טעמא דבא החבוח הא לא אלא החבוח
7 לוקין עליו והתראת ספם שמה התראת וריש לקיש דייק טעמא דבא החבוח הא לא בא החבוח לוקין אלמא לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ואי אמריה דרבי
8 יוחדך

1 משהו בקול דלא עביד דבריהה מיעשה ואין צריך תו לטעמא שכן ישנו בלב והנינו טעמא נמי דמסית ומודח ומקולל אביו דמועט ליה בתיב מויעשה דהתם אינו לא בלב ולא בראייה
2 אלא על כרחן משום וישן בקול ואינו דבפ"ק דבריות (דף טז.) לא קאמר טעם ומגדף וישנו בקול אלא קאמר מגדף ישנו בלב ועדים ומגדף ישנו בראייה אסוקין ונתקדשן סמוך
3 ובקנטוס גריט שאני עדים ומזמן הושן בקול ואל גריס שאני מגדף משום דאי נדר ביה מעטמא קפא הודאיל ישנו בלב אלא כפי לפי המסקנא דקטר טעמא הודאיל והשן בקול
4 יזה לה למתיר לטעמא קפא ולמימר שאני מגדף הודאיל והשן בקול לענן מגדף ומסית ומודח כדפשוטין דברייכוהו לא
5 מתעביר מעשה

1 ריש לקיש אמר פטור עקמת שפתי לא הוי מעשה. ואם תאמר ותא בריש אלו תן תולקו (מכות דף יד.) אמרין הא דבעין לאו שיש בו מעשה משום דבולוח לאוי מגרין מלאו דחסיקה
2 משום דסמך ליה ארבעים יבנו לא יוסף וחסיקה יש בה מעשה והשתא לריש לקיש דחסיקה בקול ליה בה מעשה נמוא דלקי וילקו בבולוח דלקי אלאו שאין בו מעשה ואמאי
3 פטר הקא בחסיקה גופה כי אין בה מעשה ויש לומר דסבר ריש לקיש דקטר קרא לא איירי אלא כסתם חסיקה דאית בה מעשה אי נמי נפקא לריש לקיש באורך שניא דמכות (שם)
4 דדריש מלעשות דאין לוקין אלא בשש בו מעשה ואם תאמר דבאין תן תולקו (שם טו.) פליג רבי יוחנן וריש לקיש שבטעה שאובל בכר בו היום ועבר ליה אכלה דר' יוחנן
5 פטר ליה משום לא שאין בו מעשה ור"ל פטר ליה משום התראת סבך אכל לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ולפיא למימר דאליא דר' יוחנן קאמר ליה לא כימירא ליה כדמעט בער
6 הכי דפליגי אמילתא דר' יוחדך דאמר גבי לא תורונו מעט בער בכר בא החבוח לימן עשה אחר לא מעשה לומר שאין לוקין עליו דרייך ר' יוחנן טעמא דבא החבוח הא לא אלא החבוח
7 לוקין עליו והתראת ספם שמה התראת וריש לקיש דייק טעמא דבא החבוח הא לא בא החבוח לוקין אלמא לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ואי אמריה דרבי
8 יוחדך

1 ריש לקיש אמר פטור עקמת שפתי לא הוי מעשה. ואם תאמר ותא בריש אלו תן תולקו (מכות דף יד.) אמרין הא דבעין לאו שיש בו מעשה משום דבולוח לאוי מגרין מלאו דחסיקה
2 משום דסמך ליה ארבעים יבנו לא יוסף וחסיקה יש בה מעשה והשתא לריש לקיש דחסיקה בקול ליה בה מעשה נמוא דלקי וילקו בבולוח דלקי אלאו שאין בו מעשה ואמאי
3 פטר הקא בחסיקה גופה כי אין בה מעשה ויש לומר דסבר ריש לקיש דקטר קרא לא איירי אלא כסתם חסיקה דאית בה מעשה אי נמי נפקא לריש לקיש באורך שניא דמכות (שם)
4 דדריש מלעשות דאין לוקין אלא בשש בו מעשה ואם תאמר דבאין תן תולקו (שם טו.) פליג רבי יוחנן וריש לקיש שבטעה שאובל בכר בו היום ועבר ליה אכלה דר' יוחנן
5 פטר ליה משום לא שאין בו מעשה ור"ל פטר ליה משום התראת סבך אכל לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ולפיא למימר דאליא דר' יוחנן קאמר ליה לא כימירא ליה כדמעט בער
6 הכי דפליגי אמילתא דר' יוחדך דאמר גבי לא תורונו מעט בער בכר בא החבוח לימן עשה אחר לא מעשה לומר שאין לוקין עליו דרייך ר' יוחנן טעמא דבא החבוח הא לא אלא החבוח
7 לוקין עליו והתראת ספם שמה התראת וריש לקיש דייק טעמא דבא החבוח הא לא בא החבוח לוקין אלמא לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ואי אמריה דרבי
8 יוחדך

בבא מציעא. השוכר את הפועלים – פרק שביעי דף צא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קלפג
 רש"י

לא שאדם רשאי להמיר. רישא דמתני' הבל ממירין אהך האנשים ואהך הנשים ומפרש
 ואילו דואי הבל ממירין לא שהאדם רשאי להמיר אלא יש בקן כח לתפוס בתמורה
 בדריעה: וסופא דהא לא חילפינן ויחיא כו) ותא הךא דרביהר בעלמא דהא
 ולקי אלמא עקימת שפתים שאדם מגיד בשפתיו מעשה דהוא: ר' יהודה היא. בכמה דוכתי
 מיתרין לה את מבוח דהו (ד) לא תחזירי מפני אנטו וכו'

יהודה קאמר אמאי לא דייק נמי ממילתיה דהתראת ספק שקמה התראך כדדייק רבי
 יתקן אלא קאמר התם דסבר לה כאידך דרבי יהודה דאמר לא שמה התראך אלא
 ודאי משמע דסבר רבי ובפי' דשבעות דרבי ובפי' דשבעות דרבי יתקן אדר' יתקן
 משמע דאליבא דתפשידו פלגי' וי"ל דריש לקיש לא פטר הךא אלא אליבא דרמאן דבגי
 לא שש בו מעשה אלא אינו דואי סבר רב

1 יהודה ותא דקאמר כסמוך דהו מני ר' יהודה
 2 והו ק"ח ר' יהודה היא וסבירא ליה כוותיה
 3 **הא** מני ר"מ היא דאמר לוקה ומשלב וימיה
 4 דאל מעלין ליה לר"מ אלא בפ"ק דמכות
 5 (דף ה. ושם ד"ה לוקה) גבי עדים וזממין והתם ליק
 6 ליה ר"מ מנוציא שם רע דלוקה ומשלב ופרך
 7 כרי למציא שם רע שקן עסק ומשלב סבר לה
 8 כרי עקיבא דאמר עדים וזממין קנאט אלא איכ
 9 הךא ודקחא ממונא בקלן דאמר ומשלב ויהא
 10 דלוקנן אין לוקה ומשלב היינו מבדי רשעתו
 11 דכרבי גבי עדים וזממין דאמרין מניה משום
 12 רשעה אחת אהך מחייב ואי אהך מחייב משום
 13 שמי רשעות אכל ר"מ דסבר דעדים וזממין
 14 קנאט דהא ליקין מנוציא שם רע דלוקה ומשלב
 15 איכו וכו ליבא לדידיה לאוקמי כרי רשעהו אלא
 16 במיתה ומלקות ומדכא ליק' דאל ליקה ומשלב
 17 ומשלב ואי"ח הךא אחתי אלא לאוקמי כרי ר"מ
 18 ורשעהו מלקות ומנון מנון סוף דכרבי דאמר
 19 שדוק קרע שרידאן של שום אדם ודמי
 20 תשלומים אינם קנס ליקבא מלקות מנוציא שם
 21 רע וי"ל דליח"ל לאוקמי קרא דואי אהך מחייב
 22 בשום ב' רשעות אלא בשניהם מחמת דעות
 23 שקר ולהכי לא מוהקאט במנון ומלקות דבשתי
 24 רשעות מחמת דעות שקר לוקה ומשלב ולהכי
 25 לא מוהקאט אלא במיתה ומלקות.

1 **כפא** לציאת ידי שמים. ואי"ח דאמר ר' בריקן בן
 2 סורי מודה (סנדרין דף עב. ע"ש) כפא
 3 איניבוו היה דעירי בתוראי אחריתיה ויחילה
 4 ולא קבלניה אמר ר' יוחנן ונפק משמיהו דרב
 5 דאמר הךא במחנהו ונטל כלים וקאן פטור
 6 דבדמים קגורו ואמאי אל בקבל רעו יחיבין
 7 לציאת ידי שמי' וי"ל דרב לאו לציאת ידי
 8 בשום אלא דהו סבורין דקבלניו לחזירי ולכך
 9 לא קבלניה ואי"ח תני' ישלם ואת אמתך
 10 מדות חסידות כפי שני און וי"ל דישלם משמע שם
 11 לדעת חיוב משלם אי לאו דהם פריך משום
 12 דאפילו לציאת ידי שמים אינו חייב אלא כפא
 13 דרביי לציאת ידי שמים חיובא מעליא דהא ושפיר
 14 קתני ועלם דר' פי"ש פ' שם תוהך הסוגיא דהק
 15 קאן תני' ישלם דברי ר"א ור' יהודה פלגי' עליה ואי
 16 מדת חסידות קאמר לא הוו פלגי' עליה: **אחנין**

1 אהך דתורה קאפילו באן על אמו. דעירי אתנן בעירתה תביח ודוקה מיתריה רוחא וכו' ומבולא
 2 עמי פ"ק דהו"ח גמירין עובדא מיתריה ור' יוחנן בן זכאן ב"ר זכאן ודמקבא בימיהו דרבי (שם) ואחז את
 3 אתנן ככל ומחזיר וזהו ח"ל גס שניהם שנים וכו' ר' שמדאיצטריך קרא למעט אתנן כלב איניג
 4 דרבעי בתוקף קם ליה כדקבא מניה ש"מ דאתנן אהך תורה אפילו באן על אמן וקאן נראה
 5 דמי כתיב ב' ולא ד' שניהם כתיב וינאט ב' ולא ג' ולא אתי למעשוי אלא מחזיר וזהו ואי"ח תני'
 6 איבא לאוקמא קרא באר מכוון מיתריה קיליה ו' ותבעילי לבקן או לאקבד' דר' קליה דברכה
 7 מניה וי"ל דאית' לו לאוקמא קרא בסתם אתנן דהיינו שדבועל נתון ואי"ח תני' אתנן נאסר
 8 מתנ'

1 אלא דכפא בחצירה בשעת ביאה כדאמר רב פ' בתרא דע"ז (סו. טו) אבל באן עליה או"ח כן
 2 משמע כמרוכה ב' שם ג' ר' טרס: ר' אילוי' דרעב קני' ליה קנאן גמור אפילו דיכא דקם ליה דברכה
 3 לציאת ידי שמים בשעתיה **אחנין** ויש של כלה אסורה ע' שישק דענו. תימה למה לי עד
 4 ומותר' לאכלן בביתא ושם מותר' **ושלמי'** לוי לא אסיירא ולא הלהבאט דאמר סנזואל כו'. תימה לוי'
 5 דומיא דמנאפא עד שיקרא אתנן' המנאפא יאריך לחורגם דהוא מיתיה לוי בפ"ק דמכות (דף יו) ג' בי
 6 איירי קרא אלא כללא מנון' לציאת מנון וי"ל דריק מנוקט אגא לא יאחז: ולכי יבגיש וקח' ליה למעיק
 7 דקם ליה לתנא דאפילו מן בנינו אסורה מנושמת' מכל דר' ע' דריש מניה בפ"ק דע"ז (דף כו) יש
 8 שזוקקין לו ליה ולהכי מוקי לא תרביע באחיהו באם אינו עני;

1 לא **שאדם רשאי להמיר**. רישא דמתני' הבל ממירין אהך האנשים ואהך הנשים ומפרש
 2 ואילו דואי הבל ממירין לא שהאדם רשאי להמיר אלא יש בקן כח לתפוס בתמורה
 3 בדריעה: וסופא דהא לא חילפינן ויחיא כו) ותא הךא דרביהר בעלמא דהא
 4 ולקי אלמא עקימת שפתים שאדם מגיד בשפתיו מעשה דהוא: ר' יהודה היא. בכמה דוכתי
 5 מיתרין לה את מבוח דהו (ד) לא תחזירי מפני אנטו וכו'
 6 מנוע ע"ה שם באן דההבוח ליתן עשה אתו ליה
 7 משמע לומר שאין לוקח עילו שיתקן לעשה
 8 דהא טעמא דבא ההבוח דהא לאו הכי לק'
 9 המותר' ואניג' דאין בו מעשה: לאתוי' וי"ש.
 10 וי"ש אינו פטור. ואם המיר אתו מומר וטעמא
 11 מפרש בתמורה ברש"י פ"ק דהו"ב ג' קפ"ה תמור'.
 12 וכן ואין לוקח וטעמא. ודבור דהו שמי רשעות
 13 כרי שיעור תבמים אפילו ח"ה ויהא וי"ל
 14 וכן ואין לוקח וטעמא. ודבור דהו שמי רשעות
 15 והכתיב (והכריס כהן כדרי רשעהו: ו"ה הוא. במקס'
 16 מכות וי"ח) הו ממירין אנו על איש פלוני שמיב
 17 לחזירו ממנו וזו לוקח ומשלמו א"ם חייב
 18 וזממין: **דבא אמר אהך אהך תורה אפילו בא**
 19 **על אמו**. ותנן ליה טלה באתנן אתנן דהא וואסור
 20 לקרן דאתנן סתמא כתיב (רבי' ב) ל"ש אמו
 21 ולי' שפיה אהך אהך אהך תורה אפילו בא
 22 לא אתנני לא מחייבין ליה דהא קם ליה דברכה
 23 מניה ב' דבריה נדלה דהא חוה אלאקא אפילו
 24 בתמום מיתה קמו רמז נתמקן עליה טלה
 25 כח לעגשו בלשמים אבל ידי שמים לא יקא עד
 26 שישלם דאי לא רמז תשלומין עליה כ' הדיבה
 27 נדלה מן היה אתנן מהתנה בעלמא הוא דרבי
 28 זל' וכן וחסם נמז תשלומין אלא עליה אהך
 29 שאין כח בב"ד לעגשו שמים וכו'ן דרמו
 30 תשלומין עליה לא יקא ידי תוהב' עד שישלם
 31 אי מני' אל הפסי לא מפקין מניה כן משעתיה מפי'
 32 מור' חוקן ויש דדוקתו ב"כ פ"ק מרובה דף ע"ו)
 33 וקם מפרש דת' ותיבאי ו' מור' יקא על ג'ה דב'
 34 **כפא אמר**. חיוב מיתריהו ליה לשלמי'
 35 דאין קני' מנושע ומשעת שבהא אחייבי כל'
 36 במזונותיה: **לה הפת אסורה**. ואפילו לאכלה
 37 במלת: **הקול כפורה**. שלא יאכל משה עמה
 38 שש'ן. חוקי' חיי' ושמי' מיתו. ותו ח'ך וקבא: פ"ה
 39 לתבנים לרי"מ. הו משלמי' בלאים או לא עד
 40 שיאחז הוא בעצמו אבר הוה' ויבגיש ופשי' ליה
 41 לתיבאי. שלא יחלול בשמאנים. מעידין עליה
 42 העדים ויחייב מיתה ומלקות שישבנו על'
 43 זה כדרך מנאפס ואי' לעדים שקראו במכחול
 44 בשפופרת ללא הוקיעתן תורה להסתכל כ"כ
 45 כבלאים. אינו חייב עד שיבגיש כדרי אבר הוה'
 46 כדקבא במכחול בשפופרת כדרי בן אדם
 47 לתבנים מין בנינו: **מכחול**. קיסוס או קנה
 48 שמוכניס בשפופרת ולוקח לתוכה ומנוציא מן המכחול ומעביר על'
 49 העין: **אילו נאמר בהפחת לא תחבו**. ולא נאמר בלאים אחיז' מכל ואיחז את
 50 הבהמה בקרניה בשעה שעולה עליה וכו' ואפילו מין בנינו י"ל וכו': **ואפילו שיום**
 51 **שריאתו אין אמן**. משום דשקא נכא ליד כרורו דרב כדאמרין (ע"ז דף כ) אל יסתכל
 52 בחמור ובחמורא בחזיר ובחזירה בשעה שהן מוהגין ונוקקין זה עם זה דהקם כשאנו שלו
 53 שאנו עירך ולשית אכל אלה היא. בעיבתה טריה ולא מודה:

קִפְדָּה בְּבֵא מִצִּיעָא. הַשׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֲלִים – פֶּרֶק שְׁבִיעִי דִּף צֵא עֲמוּד ב – מִתּוֹךְ מַהְדוּרַת "אֲבוֹן יִשְׂרָאֵל" (שְׁטֵינזוֹלץ)
 תוספות

1 **דַּשׁ** בְּאֲחוּזָן וּבְתַרְנְוֵלְוֹן לְרִבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה מִדּוּד. יֵשׁ לְפִירֵשׁ מִדְּמִיעָא לִיה בְּדִישׁן בְּרַגְלֵיהּ
 2 וְלֹא בְּכַפְּיָהֶם דִּישׁן נִיבְלוּן לְרֵשׁ בְּכַפְּיָהֶן דְּאִי כְּכַל כּוּרֹן בְּעֵינָן אִיפְיֵא אֲלֵהּ וְלִמָּט דִּישׁן
 3 וְרַגְלֵיהּ בְּעֵינָן וְהָא לִפְאָ דִּישׁן בְּכַפְּיָהֶן אִי נָמִי יֵשׁ לְמוֹר דְּאִפְּלוֹ דִּישׁן בְּכַפְּיָהֶן מִיבְּעִיא
 4 לִיה דְּרוּמְיָא דְּשׁוּר מִשּׁוּ בְּעֵינָן וְנִית דְּמִשְׁמַע דְּפִרְשָׁתָא לִיה דְּאִי אִיבָא דִּישׁן רַגְלֵיהּ כִּי שׁוּר

5 **מִתַּנִּי** וְאֵילֹא בְּכַתְּיָהּ. דֵּאִינוּ מִזִּין דִּישׁן רַגְלֵיהּ **גַּמ'** כִּי שׁוּר. דְּהָא עֲקֵשֶׁת חוּסִים לְחַסְבֵּהּ:
 6 דַּשׁ בְּאֲחוּזִים. דֵּאִין לְחַס דְּיָהִם וְכַל מִשְׁעוּבָהּ עַל רַגְלֵיהּ: דִּישׁן יֵשׁ שְׁלֵא הִילְכוּ וְכוּ'. דְּרַבִּין
 7 לְהִטְלִי עַבְדִּים עַל הַגַּת הַדְּרוֹכִין בְּרַגְלֵיהֶם עַל הַגַּת וְעַד שֶׁלֹּא הִילְכוּ בָּהּ שֶׁחֵי וְעָרַב אִין
 8 מִלְּאֲבָתָן יִבְרַת בֵּין אֵילָא עַבְדִּים לְפִיכָר אִין שׁוּרָן אִין וְדַהֲלֵי לִיה עוֹשֶׂה מְזִין הוּא וְאוֹבֵל
 9 בְּמִין אַחֵר. **מִתַּנִּי** אֲבָל מוֹנֵעַ הוּא עֲצֻמוּ וְכוּ'.
 10 וְאוֹבֵל כִּל אֲבִילוּת מְזִין: וְכִינֹן לֹא אֲבוּר. אֲבָל
 11 אֵילָא בְּשַׁעַת שְׂהוּא עוֹסֵק מְמַלְבָּאָה וְלֹא שִׁשְׁבֹּל
 12 וְאוֹבֵל לְמוֹר דְּרִי מְעִיבָה עֲצֻמוּ עַד כּוּרֹן לֹא
 13 נִשְׁתַּלְּחַת לְאוֹבֵל מְבִישׁוּ אֲשֶׁר לֹא אֲבוּר: אֲבָל מְפִי
 14 הַשֵּׁב אֲבָדָה לְפַעְלֵיהּ. שְׁלֵא יִקְטֵל מְמַלְאֲכוֹ
 15 וְיִאֲבֹל: אֲבוּר פּוֹעֲלֵין אֲוִילֵין תְּהִלְתְּבוּן מֵאוּסִין
 16 לְאוּסִין. כְּשִׁמְרוּ שְׂהוּדָה וְהוֹלְכִין לְהַתְּחִיל
 17 בְּחִבְרֵתָהּ וְאֵעִי' וְהִתְחִיא שְׂהוּדָה לֹא שַׁעַת
 18 מִלְּאֲבָה נִיתָא אִין לִיה לְכַעַל הַבֵּית בְּהָא: וְחִסְרוּ
 19 כְּשִׁהִיא זְרוּקָה. בְּנִימָר מִפְּרֵשׁ לֵה **גַּמ'** מִזִּין
 20 שִׁיבָל בְּנָפֵן אַחֵר. שְׂקוּזָא אֲשַׁבְּלוּ גָּזָן יִקָּה וְרַחַךְ
 21 לְמִקְוִם שְׂהוּא עוֹשֶׂה שֶׁשֵּׁי וְאוֹבֵל: וְאִי אֲבָרֵת. לְמַךְ
 22 לִי לְמַעֲבִי לְהָא פְּשִׁיטָא דְּאוֹבֵל דֵּאִי אֲנוּ אֲוֵל
 23 שׁוּר מְחוּבָר דְּרַבְּנִין לְעִיל דְּאֲבִיל הִיבֵי אֲבִיל
 24 דְּרִי מִלְּאֲבָה שׁוּר מְחוּבָר אִי אֲפִשְׁרֵי לוֹ לְאֲבִיל
 25 מִגָּזָן שְׂהוּא עוֹשֶׂה בָּהּ שְׁרָרִי קְשׁוּר לְצַמֵּד לְפָנֵי
 26 הַעֲגֻלָּה וְהַבּוּצִירִים עוֹשִׂין בְּנָפֵן שְׂאֲצֵל הַעֲגֻלָּה
 27 וְהַרְגִים בְּעֻגְלָתָא אִי מְשׁוּם אִין כְּלָמָּשׁ אֲבָר
 28 בַּר שִׁשָּׁא מְשַׁרְבָּא. כְּמוֹרָה אֲרוּקָה מָזֵר מְנוּעַת
 29 עַד לְפָנֵי הַשׁוּר: דְּרוּמְיָא דְּהִתָּמִין וְעָבְדִים. שְׁעוּשָׁה
 30 כִּתְּהָדָן וְאוֹבֵל בְּחִבְרֵתָהּ: אֲבָר דִּישׁן שִׁשָּׁא
 31 בְּרֵית דְּרַב אִירִי. לְעוֹלָם כְּרוּרֵיהּ בְּעֵינָן מִמֶּן
 32 וְמִזְהָ וְהִיא דְּאִיִּטְרִךְ לְמִתְּנִי תֵּמָיִין וְעָבְדִים
 33 וְדִיקָתָא דְּהַא תֵּמָיִין וְתֵמָיִין אֲוֵל כִּתְּהָדָן
 34 הַמְדוּלָּה עַל הַגָּזָן אִין גָּזָן מוֹדֵלָה עַל תַּאנָּה
 35 וְאֲשַׁמְרַעֲתָן דְּהִי עוֹשֶׂה שְׂהוּדָה אִין אֲבָל בְּמִין
 36 אַזְרֵי וְאֵעִי' דְּהִי עוֹסֵק בְּשִׁעֲרֵיהּ שְׁרָרִי צִרְיָךְ
 37 לְחִבְרֵתָהּ וְלְפִירֵשׁ עוֹנֵפִים עַל זֶה מְזִין שְׂהוּא
 38 חִזְקָה וְיִהְיֶה אִין מְנַסֵּן שְׂאֲתָה נִתּוּן הוּא תָּא
 39 תֵּמָיִין וְתֵמָיִין וְמִזְהָ דְּרֵי כִּתּוּן הַמְדוּלָּה עַל
 40 הַבְּרִיתָה אִין צִרְיָךְ לְחִבְדוֹן מֵאִיחָה מְזִין יֵאֲבֵל
 41 דְּמִנְסֵן שְׂאֲתָה נִתּוּן וְמִזְהָ שְׂאֲתָה נִתּוּן דְּהִיא
 42 בְּדִשְׁבָּתָהּ הוּא עוֹסֵק: לִיזִיל לְמִקְוִם שְׂהוּא
 43 עוֹשֶׂה. וְלִמָּט לִיה לְמַנְעָה: מְשׁוּם בִּישׁוּל מִלְּאֲבָה.
 44 בְּשִׁיבֵל בְּחִבְרֵתָהּ וּבְחִבְרֵתָהּ אֲשִׁיתִי וְכוּ'. מִזִּין
 45 שְׁלֵא כְּשִׁטְרָא אֲבָל בְּהֵא בְּהָא גָּזָן מִיזִית לִיה
 46 כְּבִרְיָה: רַבָּן דְּבִי מִדְּרִשָׁא וְדָבָעוּ לְמִישְׁמֵשׁ מִזְהָ
 47 כְּעִירָה: מְחַלְּף. כְּבִרְיָךְ כַּעַל הַבֵּית כִּתּוּן הוּא וְכִלְתוּן
 48 מֵאוּסִין לְאוּמָה: כְּעוֹשֶׂה מְעִשָׂה דְּפִי. רֵשׁ לוֹ לְאֲבִיל
 49 וְאֲפִילוּת הִיב אִין אֲוֵל דְּחָסֵן לִיה רַבָּן דְּנִיתָא לִיה
 50 לְכַעַל הַבֵּית מְדִאוּרִיתָא לֹא אֲבִיל מְפִי
 51 שְׂחִילְתוּתָא צוּרָן גָּזָן שְׂחִילְתָא אֲצִילָה וְהִיא וְאֲבִילוּתוּ
 52 מְעָבְדִים שְׂקוּזָא מוֹז שְׂקוּזָא מְמַנָּה אֵילָא אֲלָמָא
 53 עוֹשֶׂה שְׂהוּדָה אִין אֲוֵל כְּבִי' לֹא בְּעוֹשֶׂה מְעִשָׂה
 54 דְּפִי. וְלִמָּט אִי לֹא מְפִי הַשֵּׁב אֲבָדָה לֹא וְהָא
 55 לִיה לְמִכְבִּיל: הָא עוֹשֶׂה מְעִשָׂה. כִּתּוּן בְּחִתָּה
 56 וְהוֹלֵךְ מוֹז אִין וְאוֹבֵל:
 57 וְהוֹדָךְ

1 **אֵילוּ נֶאֱמַר בְּהִמְקוֹד לֹא תְרַבֵּיעַ הִייתִי אוֹמֵר לֹא יֵאָחוּז**
 2 **אָדָם אֶת תְּהַבְהוּמָה כְּדִי שְׁעִלָּה עֲלֶיהָ וְכִר תְּלַמְּדוּ**
 3 **לוֹמֵר כְּלָאִים כְּלָאִים הוּא דְאָסוּר הָא מִיִּין בְּמִינוּ שְׁרִי**
 4 **וְמִיִּין בְּמִינוּ נָמִי אֲחִיזָה אִין הַכְּנָסָה לֹא מֵאִי אֲחִיזָה**
 5 **הַכְּנָסָה וְאִמְרֵי קְרִי לִיה אֲחִיזָה לִישָׁנָא מְעִילוּ אֲמַר**
 6 **רַב אִשִּׁי הָא מִלִּיתָא בְּעוּ מִיָּצֵא דְבִי רַב נְחֵמָה רִשָּׁ**
 7 **גְּלוּתָא מְהוּ לְהַכְּנִים מִיִּין וְמִיִּין וְשָׂאוּ מִיִּין לְדִיר**
 8 **מִיִּין דְּאִיבָא מִיִּינָה בְּתַר מִיִּינָה גְּרִיר אוֹ דְּלִמָּט אֲפִילוּ**
 9 **הִכִּי לֹא וְפָשְׁטֵי לִיה: דְּלֹאִיפְרָא דְּלֹא תְהַלְבֵּתָא מְשׁוּם**
 10 **פְּרִיצוּתָא דְּעָרְבִי: מִתַּנִּי** הֵיָּה עוֹשֶׂה בְּרִדּוֹ אֲבָל אֵל
 11 **בְּרַגְלֵיהּ בְּרַגְלֵיהּ אֲבָל לֹא בְּרִדּוֹ אֲפִילוּ בְּכַתְּיָהּ תְּרִי הָא**
 12 **אוֹבֵל ר' יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד שְׁעִישָׁה בְּרִדּוֹ**
 13 **וּבְרַגְלֵיהּ: גַּמ' מִיִּין כִּי תְבֵא בְּכַרְס רַעֲדָה כְּכֵל מֵאִי**
 14 **דְּעָבִיר: רַבִּי יוֹסִי בְּר' יְהוּדָה אוֹמֵר עַד שְׁעִישָׁה בְּרִדּוֹ**
 15 **וּבְרַגְלֵיהּ: מִיִּין דְּר' יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה כִּי שׁוּר מְזִין**
 16 **שׁוּר עַד שְׁעִישָׁה בְּרִדּוֹ וּבְרַגְלֵיהּ אִף פּוֹעֵל עַד שְׁעִישָׁה**
 17 **בְּרִדּוֹ וּבְרַגְלֵיהּ גַּעַר רַבָּה בַר רַב הוֹנָא דַּשׁ בְּאֲחוּזָן**
 18 **וּתְרַנְוֵלוֹס לְר' יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה מְהוּ כְּכֵל כּוּרֹן כְּפִיעוּן**
 19 **וְהָא אִיבָא אוֹ דְּלִמָּט בְּרִדּוֹ וּבְרַגְלֵיהּ פְּעִינָן וְהָא לִפְאָ**
 20 **תִּיקוּ אֲמַר בַּר נְחֵמָן אֲמַר רַבָּה בַר אֲבוּהַ פּוֹעֲלִים**
 21 **עַד שְׁלֵא הִילְכוּ שְׁחִי וְעָרַב בְּנַת אוֹבִילֵין עָבְדִים אִין**
 22 **שׁוּתִין יוֹן מִשְׁחִילְכוּ שְׁחִי וְעָרַב בְּנַת אוֹבִילֵין עָבְדִים**
 23 **וְשׁוּתִין יוֹן: מִתַּנִּי** הֵיָּה עוֹשֶׂה בְּתֵמָיִין אֵל יֵאֲבֵל
 24 **עַבְדִּים עָבְדִּים לֹא יֵאֲבֵל בְּתֵמָיִין אֲבָל מוֹנֵעַ אֶת**
 25 **עֲצֻמוּ עַד שְׁמִוּעָה לְמִקְוִם יִפּוֹת וְאוֹבֵל וְכוּלָּן לֹא אֲמַרו**

26 **אֵילָא בְּשַׁעַת מְלִאֲבָה אֲבָל מְשׁוּם הַשֵּׁב אֲבָדָה לְכַעֲלִים אֲמַרו פּוֹעֲלֵין אוֹבִילֵין תְּהִלְתְּבוּן מֵאוּסִין**
 27 **לְאוּסִין וּבְחִיבְרֵתָן מִן הַגַּת וּבְכּוּרֹן מִשְׁהִיא פּוֹרְקָתָ: גַּמ'** אִיבְעִיא לְהוּ עוֹשֶׂה גְּנָפֵן זֶה מְהוּ
 28 שִׁיבָל בְּנָפֵן אַחֵר מִמִּין שְׂאֲתָה נִתּוּן לְכִילוּ שֵׁל כַּעַל הַבֵּית בְּעֵינָן וְהָא אִיבָא אוֹ דְּלִמָּט מְמָה
 29 שְׂאֲתָה נִתּוּן לְכִילוּ שֵׁל כַּעַל הַבֵּית בְּעֵינָן וְהָא לִיבָא וְאַם תִּמְצִי לְמוֹר עוֹשֶׂה גְּנָפֵן זֶה לֹא
 30 יֵאֲבֵל גְּנָפֵן אַחֵר שׁוּר מְחוּבָר הִיבֵי אֲבִיל אֲמַר רַב שִׁישָׁא בְּרִיה דְּרַב אִירִי בְּשִׁרְקָא תָּא
 31 שְׁמַע דְּהִי עוֹשֶׂה בְּתֵמָיִין לֹא יֵאֲבֵל עָבְדִים אֵת תֵּמָיִין וְתֵמָיִין דְּרוּמְיָא דְּתֵמָיִין וְעָבְדִים
 32 אֲבָרֵי אִין אֲמַרְתָּ עוֹשֶׂה גְּנָפֵן זֶה אֵינוּ אוֹבֵל בְּנָפֵן אַחֵר הִיבֵי מְשַׁפְּחַת לֵה אֲמַר רַב שִׁישָׁא
 33 אֲבָרֵי דְּרַב אִירִי בְּמַחְלוּתֵיהּ אִין שְׁמַע אֵילָא מוֹנֵעַ אֶת עֲצֻמוּ עַד שְׁמִוּעָה לְמִקְוִם הַיִּפּוֹת וְאוֹבֵל
 34 וְאִי אֲמַרְתָּ עוֹשֶׂה גְּנָפֵן זֶה אוֹבֵל בְּנָפֵן אַחֵר נִיזִיל וְנִיתִי וְנִיבֹל תְּהֵם מְשׁוּם בִּישׁוּל מְלִאֲבָה
 35 לֹא קָא מִיבְעִיא לִן יִין אֵילָא מְבַעֲרָא לֵן הִיבָא דְּאִיבָא אֲשִׁיתוּ וְכִינוּ מֵאִי תָּא שְׁמַע וְכוּלָּם לֹא
 36 אֲמַרו אֵילָא בְּשַׁעַת מְלִאֲבָה אֲבָל מְפִי הַשֵּׁב אֲבָדָה לְכַעֲלִים אֲמַרו פּוֹעֲלִים אוֹבִילֵים תְּהִלְתְּבוּן
 37 מֵאוּסִין לְאוּסִין וּבְחִיבְרֵתָן מִן הַגַּת סַרְבוּהַ מְחַלְּף פְּעוּשָׁה מְעִשָׂה דְּמִי וּמְשׁוּם הַשֵּׁב אֲבָדָה
 38 לְכַעֲלִים הוּא דְּאֲבִיל מְדִאוּרִיתָא לֹא אֲבִיל אֲלָמָא עוֹשֶׂה גְּנָפֵן זֶה אֵינוּ אוֹבֵל גְּנָפֵן אַחֵר לֹא
 39 לְעוֹלָם אִיבָא לָךְ עוֹשֶׂה גְּנָפֵן זֶה אוֹבֵל בְּנָפֵן אַחֵר וְיִתְחַלְּף לֹא כְּעוֹשֶׂה מְעִשָׂה דְּמִי אִיבָא
 40 דְּאֲמַרו סַרְבוּהַ מְחַלְּף לֹא כְּעוֹשֶׂה מְעִשָׂה דְּמִי וְהִינוּ מְעַמָּא מְדִאוּרִיתָא לֹא אֲבִיל מְשׁוּם דְּלֹא כְּעוֹשֶׂה מְעִשָׂה דְּמִי הָא עוֹשֶׂה
 41 מְעִשָׂה אֲבִיל מְדִאוּרִיתָא אֲלָמָא עוֹשֶׂה גְּנָפֵן זֶה אוֹבֵל בְּנָפֵן אַחֵר לֹא לְעוֹלָם אִיבָא לָךְ עוֹשֶׂה גְּנָפֵן זֶה אֵינוּ אוֹבֵל גְּנָפֵן אַחֵר
 42 וְכוּלָּךְ

וְהוֹדָךְ

קִפְחוֹ בְּבֵּא מִצִּיעָא. הַשׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵלִים – פֶּרֶק שְׁבִיעִי דִּף צַב עֲמוּד ב – מוֹתוֹךְ מַהְדוּרַת "אֲבוֹן יִשְׂרָאֵל" (שְׁטײַנזוֹלץ)
תוספת

1 על מנת שיהיה בני בשקרי. פי בקטינן שיהיה בני עם האב בשכר פעולה האב וקשה דמאי
2 פריך בני אמאי תיבב ואת דמאי נחוק גמור הוא ומאי קאמר נמי דמיחוי במקח אלא נראה
3 בשקרו היינו תתחוי ואיגטרין להנותן שיהיה הבן כמו שפירעה אפילו יאכל יותר מן האב
4 והא דפריך ותי אמרת משלו הוא אוכל אמאי תיבב היינו אמאי תיבב כל מה של אוכל דהא
5 לא יתן לו להחייב אלא כמה שאוכל יותר מן
6 האב **ה'י'** רסיןן ספקים ישנו אלא אי אמרת
7 משל שמים הוא אוכל אמאי פודה
8 ומאכלין איסורא לא ובי ליה כ"ו. אבל אי משלו
9 הוא אוכל אמאי שפיר שדתי הוא באילו התנה נמו
10 מעיקרא בדפרישתא לעיל ומשני משום דמחוי
11 במקח טענת ר"י פ"י אמאי פודה ומאכלין יאכלו
12 בלא פריה דמין משל שמים אוכל ומשני איסורא
13 לא ובי ליה רבנא וליקרא לו קשה דאפתי תנה
14 לא להימפר אמאי אוכלין כלל דהכי פריך בסמוך
15 גבי נתרסו עגולין והנה ליה לשני משום דמחוי
16 במקח טענת ברמישן בסמוך.

א"ה
17 גדולים נמי. א"כ במעלה לן מונות
18 ומשל שמים הוא אוכל אתי שפיר קוצין
19 בגדולים דכין דן אותם מהילי בלב שלם אלא אי
20 אמרת מעלה לן מונות אמאי קוצין
21 לגדולים דאין מחרצין בלב שלם פיון שאינו ו
22 אותם אלא מחרצן מן עושה ואנשים מן ומשני
23 גדולים אפלו כשאין ון מהילי בלב שלם.
24 **מ"א** לאו אדרי אמרת במעלה לן מונות. איג
25 דשפיר אויך כבר מתנין באין מעלה לן
26 מונות השתא דאיתו בריתא דרביסי לאוקמה
27 במעלה לן מונות סבירא ליה לאוקמא מתני
28 דומיא דבריתא:

בבב"א אוקימתא. בדבריתא במעלה לן מונות
29 קטנים נמי ניקוזי מתדין נמי אמאי דמוק
30 מעיקרא אדרי ואדרי במעלה בו רבין מעיקרא וכן
31 דהשתא מוקמא בריתא במעלה לן מונות:
32 **ל"א** וכו' ליה רבנא. ואלו דוקא גט רבנא
33 דהורבנן הוא מציתא קטן ושבירא לאבי אלא
34 כלומר לא וכו' ליה רבנן וריבין גריס לא וכו' ליה
35 רבנן אי נמי גט רבנא גמשים בתו דמן התורה
36 מעשה דידהי שלו וצריעה לא ובי ליה רבנא:
37 דבמותיה

38 **אשתו מפני שיש בהן דעת אבל אינו קוצין על ידי בני ובתו הקטנים ולא על ידי עבדו**
39 **ושפתחו הקטנים ולא על ידי בהמתו מפני שאין בהן דעת קא סלקא דעתך במעלה לן**
40 **מונות אי אמרת בשלמא משל שמים הוא אוכל משום הכי אינו קוצין אלא אי אמרת**
41 **משלו הוא אוכל קטנים נמי נקוזי ליה תבא משום עסקינן בשאין מעלה לן מונות אי הכי**
42 **גדולים נמי גדולים ידעו וקא מחלי והא תנא ר' הושעיא קוצין אדם על ידי עצמו ועל ידי**
43 **אשתו אבל לא על ידי בהמתו ועל ידי בני ובתו הגדולים אבל לא ע"י בני ובתו הקטנים**
44 **וקוצין ע"י עבדו ושפתחו הקטנים בין גדולים ובין קטנים מאי לאו אדרי ואדרי במעלה**
45 **לן מונות ובהא קא מיפלגי דמר סבר משלו הוא אוכל ומר סבר משל שמים הוא אוכל**
46 **לא דכ"ע משלו הוא אוכל ולא קשיא פאן בשאין מעלה לן מונות ובריתא במעלה**
47 **לן מונות במאי אוקימתא במעלה לן מונות אי הכי קטנים נמי נקוזי ליה צעריהו**
48 **רבנו ובתו הקטנים לא ובי ליה רבנא במאי אוקימתא למתני בשאין מעלה לן מונות**
49 **ובמותיה**

ה"י זה אוכל ופסור. דכין דעמודות לקצות לא נגמרה מלאכתה ואי וכו'. שאינו נשבר
לבעל הבית: ואי ע"פ שיהיה בני בשקרי. שקצתן ליה הוא אוכל ופסור. שנתורה זכתה
לו כלקט שכחה ופאה שפטרין מן המעשר: ובנו אוכל התיב. במעשר דהנה ליה כלוקח
מקח שלא נגמרה מלאכתה: ואי אמרת משלו הוא אוכל. ותבירן הוא ואפילו תבין ספירה

ה"י זה אוכל ופסור מן המעשר על מנת שאוכל אני
ובני או שיהיה בני בשקרי הוא אוכל ופסור ובנו
אוכל התיב ותי אמרת משלו הוא אוכל בנו אמאי
תיבב אמר רבנא משום דמיחוי במקח תא שמע
השוכר את הפועל לעשות בנטע רבני שלו הרי
אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם פודה ומאכלין ותי
אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי פודה ומאכלין
איסורא לא ובי ליה רבנא התם משום דמיחוי
במקח טענת אמאי סיפא נתרסו עגולין נתפתחו
הביחוי הרי אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם מעשר
ומאכלין ותי אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי
מעשר ומאכלין איסורא לא ובי ליה רבנא וכו'
תימא תבא נמי משום דמיחוי במקח טענת בשלמא
נתפרסו עגולין מיחוי במקח טענת אלא נתפתחו
הביחוי מאי מקח טענת איכא מדע דע דאיפסול
לזה למעשר אמר רב ששת שנתפתחו הביחוי
לבור והתניא וין משייר לבור כר' עקיבא דאמר
משקפה דאמרו ליה לא היה ידעין וגימא ליה
איבעי לבן אסוקן אדעתייכו דלמא משקה באתרא
דההוא נברא דגידו איהו משקה והשתא דתני בר
זכר רבבי ר' הושעיא וין משייר לבור ויפסה ור'
עקיבא אמר משקפה תבבית אפי' תימא שלא
נתפתחו הביחוי לבור דאמרו ליה לא היה ידעין
דמשלי וגימא ליה עבדו ושבירא ליה לא היה ידעין
דלמא משלי באתרא דההוא דשריק ההוא משלי
תא שמע קוצין אדם על ידי עצמו על ידי בני ובתו
הגדולים על ידי עבדו ושפתחו הגדולים ועל ידי

ה"י זה אוכל ופסור. דכין דעמודות לקצות לא נגמרה מלאכתה ואי וכו'. שאינו נשבר
לבעל הבית: ואי ע"פ שיהיה בני בשקרי. שקצתן ליה הוא אוכל ופסור. שנתורה זכתה
לו כלקט שכחה ופאה שפטרין מן המעשר: ובנו אוכל התיב. במעשר דהנה ליה כלוקח
מקח שלא נגמרה מלאכתה: ואי אמרת משלו הוא אוכל. ותבירן הוא ואפילו תבין ספירה

ה"י זה אוכל ופסור מן המעשר על מנת שאוכל אני
ובני או שיהיה בני בשקרי הוא אוכל ופסור ובנו
אוכל התיב ותי אמרת משלו הוא אוכל בנו אמאי
תיבב אמר רבנא משום דמיחוי במקח תא שמע
השוכר את הפועל לעשות בנטע רבני שלו הרי
אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם פודה ומאכלין ותי
אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי פודה ומאכלין
איסורא לא ובי ליה רבנא התם משום דמיחוי
במקח טענת אמאי סיפא נתרסו עגולין נתפתחו
הביחוי הרי אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם מעשר
ומאכלין ותי אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי
מעשר ומאכלין איסורא לא ובי ליה רבנא וכו'
תימא תבא נמי משום דמיחוי במקח טענת בשלמא
נתפרסו עגולין מיחוי במקח טענת אלא נתפתחו
הביחוי מאי מקח טענת איכא מדע דע דאיפסול
לזה למעשר אמר רב ששת שנתפתחו הביחוי
לבור והתניא וין משייר לבור כר' עקיבא דאמר
משקפה דאמרו ליה לא היה ידעין וגימא ליה
איבעי לבן אסוקן אדעתייכו דלמא משקה באתרא
דההוא נברא דגידו איהו משקה והשתא דתני בר
זכר רבבי ר' הושעיא וין משייר לבור ויפסה ור'
עקיבא אמר משקפה תבבית אפי' תימא שלא
נתפתחו הביחוי לבור דאמרו ליה לא היה ידעין
דמשלי וגימא ליה עבדו ושבירא ליה לא היה ידעין
דלמא משלי באתרא דההוא דשריק ההוא משלי
תא שמע קוצין אדם על ידי עצמו על ידי בני ובתו
הגדולים על ידי עבדו ושפתחו הגדולים ועל ידי

ה"י זה אוכל ופסור. דכין דעמודות לקצות לא נגמרה מלאכתה ואי וכו'. שאינו נשבר
לבעל הבית: ואי ע"פ שיהיה בני בשקרי. שקצתן ליה הוא אוכל ופסור. שנתורה זכתה
לו כלקט שכחה ופאה שפטרין מן המעשר: ובנו אוכל התיב. במעשר דהנה ליה כלוקח
מקח שלא נגמרה מלאכתה: ואי אמרת משלו הוא אוכל. ותבירן הוא ואפילו תבין ספירה

ה"י זה אוכל ופסור מן המעשר על מנת שאוכל אני
ובני או שיהיה בני בשקרי הוא אוכל ופסור ובנו
אוכל התיב ותי אמרת משלו הוא אוכל בנו אמאי
תיבב אמר רבנא משום דמיחוי במקח תא שמע
השוכר את הפועל לעשות בנטע רבני שלו הרי
אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם פודה ומאכלין ותי
אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי פודה ומאכלין
איסורא לא ובי ליה רבנא התם משום דמיחוי
במקח טענת אמאי סיפא נתרסו עגולין נתפתחו
הביחוי הרי אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם מעשר
ומאכלין ותי אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי
מעשר ומאכלין איסורא לא ובי ליה רבנא וכו'
תימא תבא נמי משום דמיחוי במקח טענת בשלמא
נתפרסו עגולין מיחוי במקח טענת אלא נתפתחו
הביחוי מאי מקח טענת איכא מדע דע דאיפסול
לזה למעשר אמר רב ששת שנתפתחו הביחוי
לבור והתניא וין משייר לבור כר' עקיבא דאמר
משקפה דאמרו ליה לא היה ידעין וגימא ליה
איבעי לבן אסוקן אדעתייכו דלמא משקה באתרא
דההוא נברא דגידו איהו משקה והשתא דתני בר
זכר רבבי ר' הושעיא וין משייר לבור ויפסה ור'
עקיבא אמר משקפה תבבית אפי' תימא שלא
נתפתחו הביחוי לבור דאמרו ליה לא היה ידעין
דמשלי וגימא ליה עבדו ושבירא ליה לא היה ידעין
דלמא משלי באתרא דההוא דשריק ההוא משלי
תא שמע קוצין אדם על ידי עצמו על ידי בני ובתו
הגדולים על ידי עבדו ושפתחו הגדולים ועל ידי

ה"י זה אוכל ופסור. דכין דעמודות לקצות לא נגמרה מלאכתה ואי וכו'. שאינו נשבר
לבעל הבית: ואי ע"פ שיהיה בני בשקרי. שקצתן ליה הוא אוכל ופסור. שנתורה זכתה
לו כלקט שכחה ופאה שפטרין מן המעשר: ובנו אוכל התיב. במעשר דהנה ליה כלוקח
מקח שלא נגמרה מלאכתה: ואי אמרת משלו הוא אוכל. ותבירן הוא ואפילו תבין ספירה

ה"י זה אוכל ופסור מן המעשר על מנת שאוכל אני
ובני או שיהיה בני בשקרי הוא אוכל ופסור ובנו
אוכל התיב ותי אמרת משלו הוא אוכל בנו אמאי
תיבב אמר רבנא משום דמיחוי במקח תא שמע
השוכר את הפועל לעשות בנטע רבני שלו הרי
אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם פודה ומאכלין ותי
אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי פודה ומאכלין
איסורא לא ובי ליה רבנא התם משום דמיחוי
במקח טענת אמאי סיפא נתרסו עגולין נתפתחו
הביחוי הרי אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם מעשר
ומאכלין ותי אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי
מעשר ומאכלין איסורא לא ובי ליה רבנא וכו'
תימא תבא נמי משום דמיחוי במקח טענת בשלמא
נתפרסו עגולין מיחוי במקח טענת אלא נתפתחו
הביחוי מאי מקח טענת איכא מדע דע דאיפסול
לזה למעשר אמר רב ששת שנתפתחו הביחוי
לבור והתניא וין משייר לבור כר' עקיבא דאמר
משקפה דאמרו ליה לא היה ידעין וגימא ליה
איבעי לבן אסוקן אדעתייכו דלמא משקה באתרא
דההוא נברא דגידו איהו משקה והשתא דתני בר
זכר רבבי ר' הושעיא וין משייר לבור ויפסה ור'
עקיבא אמר משקפה תבבית אפי' תימא שלא
נתפתחו הביחוי לבור דאמרו ליה לא היה ידעין
דמשלי וגימא ליה עבדו ושבירא ליה לא היה ידעין
דלמא משלי באתרא דההוא דשריק ההוא משלי
תא שמע קוצין אדם על ידי עצמו על ידי בני ובתו
הגדולים על ידי עבדו ושפתחו הגדולים ועל ידי

ה"י זה אוכל ופסור. דכין דעמודות לקצות לא נגמרה מלאכתה ואי וכו'. שאינו נשבר
לבעל הבית: ואי ע"פ שיהיה בני בשקרי. שקצתן ליה הוא אוכל ופסור. שנתורה זכתה
לו כלקט שכחה ופאה שפטרין מן המעשר: ובנו אוכל התיב. במעשר דהנה ליה כלוקח
מקח שלא נגמרה מלאכתה: ואי אמרת משלו הוא אוכל. ותבירן הוא ואפילו תבין ספירה

ה"י זה אוכל ופסור מן המעשר על מנת שאוכל אני
ובני או שיהיה בני בשקרי הוא אוכל ופסור ובנו
אוכל התיב ותי אמרת משלו הוא אוכל בנו אמאי
תיבב אמר רבנא משום דמיחוי במקח תא שמע
השוכר את הפועל לעשות בנטע רבני שלו הרי
אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם פודה ומאכלין ותי
אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי פודה ומאכלין
איסורא לא ובי ליה רבנא התם משום דמיחוי
במקח טענת אמאי סיפא נתרסו עגולין נתפתחו
הביחוי הרי אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם מעשר
ומאכלין ותי אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי
מעשר ומאכלין איסורא לא ובי ליה רבנא וכו'
תימא תבא נמי משום דמיחוי במקח טענת בשלמא
נתפרסו עגולין מיחוי במקח טענת אלא נתפתחו
הביחוי מאי מקח טענת איכא מדע דע דאיפסול
לזה למעשר אמר רב ששת שנתפתחו הביחוי
לבור והתניא וין משייר לבור כר' עקיבא דאמר
משקפה דאמרו ליה לא היה ידעין וגימא ליה
איבעי לבן אסוקן אדעתייכו דלמא משקה באתרא
דההוא נברא דגידו איהו משקה והשתא דתני בר
זכר רבבי ר' הושעיא וין משייר לבור ויפסה ור'
עקיבא אמר משקפה תבבית אפי' תימא שלא
נתפתחו הביחוי לבור דאמרו ליה לא היה ידעין
דמשלי וגימא ליה עבדו ושבירא ליה לא היה ידעין
דלמא משלי באתרא דההוא דשריק ההוא משלי
תא שמע קוצין אדם על ידי עצמו על ידי בני ובתו
הגדולים על ידי עבדו ושפתחו הגדולים ועל ידי

בבא מציעא. השוכר את הפועלים – פרק שביעי דף צג עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצבא
 רש"י תוספות

היתא וכו'. מלוקא במסכת גיטין: אלא אידו ואידו בשאין מעלה. דכולי עלמא משלו
 הוא אוכל ובהא פסיו חזי: ולי' יוחנן וכו'. ולא רש אי הכי גדולים דמי דהא אמרן
 ידעו מימימי: אבל אוכל ואפ' מעלה מנות לא מצי קרין אקטנים: ומאי קוצין
 דר' אושעיא מויתות. שימן להם מנות מעיקרא דרבה שלא יזכרו לאכול מן העניים:

הניתא למאן דאמר אין הרב יכול לומר לעבד עשה
עמי ואינו יגד שפיר אלא למאן דאמר יכול הרב
לומר לעבד עשה עמי ואינו יגד מאי איפא למימר
אלא אידו ואידו בשאין מעלה להן מויתות ובהא
פליגי דמר סבר יכול ומר סבר אין יכול ורבי יוחנן
דאמר יכול הרב שביק מתניתין ועבדו כפרייתא אלא
דכולי עלמא משל שמים הוא אוכל ולא מצי קוצין

1 היתא וכו'. מלוקא במסכת גיטין: אלא אידו ואידו בשאין מעלה. דכולי עלמא משלו
 2 הוא אוכל ובהא פסיו חזי: ולי' יוחנן וכו'. ולא רש אי הכי גדולים דמי דהא אמרן
 3 ידעו מימימי: אבל אוכל ואפ' מעלה מנות לא מצי קרין אקטנים: ומאי קוצין
 4 דר' אושעיא מויתות. שימן להם מנות מעיקרא דרבה שלא יזכרו לאכול מן העניים:
 5 נקיון לה. והתנא קמיה רשאי בעל הבית
 6 להתיר פקיע עמיר וכו' פ' ספרי. תנא דברייתא
 7 משלו הוא אוכל ורבי יוחנן יוחנן בן שמעון
 8 מויתות וכן שאין מעלה מנות וכו' פ' פלונית
 9 מוקף לה כמעלה ותנא דרין קבר משל שמים
 10 הוא אוכל ואפילו מעלה מנות נמי לא מצי
 11 קרין: **מתני'** מהלכות מדינה. כבר נתנו כן:
 12 **גמ'** לא שני. דאין שומרין אוכלין מן התורה
 13 אלא שומרי' גנות ופרדסים. דהוה ליה מחובר
 14 בשעת עמיר גמר מלאכה הלקח מן התורה לא
 15 אביל ואביל מהלכות מדינה וכי' עושה
 16 במחורין כגון מנכש דאביל מנוגד ומתקן: אבל
 17 שומרי' גינות ופרדסים. עד שלא נגמרה
 18 מלאכתן למעשר אוכל אף מן התורה דרין
 19 מיתה כהלוש ושמואל אפר לא שני. דאביל
 20 מיתה מהלכות מדינה אלא שומרי' תלוש אכל
 21 שומרי' מלאכה אפילו מהלכות מדינה לא
 22 דמשמר לאו עושה מעשה הוא הלקח לא אביל
 23 מדאורייתא: המשמר פרה אדומה. ששקתה
 24 גרד כינס אפרה כמטא בגדים שגולתי. והנן
 25 (פרה פ' מ"ד) כל המסוקן כפרה מתחילת
 26 סוף מטמא בגדים ונדה שקא וזו זה אפר.
 27 ורבה הוא דנודו על הטומאה ולא מדאורייתא:
 28 מקשאות. שרדילין כגון קישואין: איבע' דמשל
 29 מקשאות. כל חמשה אגשים: אמאי אוכל. הא
 30 אמרת שומרי' מחובר אפילו מהלכות מדינה לא
 31 אביל אלא על כרחן כעושה מעשה דמי ואביל
 32 מיהו מהלכות מדינה כ' מתני' מכלל דרשומי
 33 תלוש אפילו מדאורייתא נמי אביל. כעקורין
 34 שני. עקורין משרשיהן עד קישואין שבהם לתיב
 35 קרי ליה מקשאות ולא קרי ליה קישואין מלכות
 36 דשומרי' תלוש הם אביל מהלכות מדינה כ'
 37 מתני': בשלא נישל פקס שלקין. ואמר מר לעיל
 38 במפרקין (דף פ"ט) דקישואין משקסקה: בשמואל
 39 מסבירא. דעושה מחובר בשעת שאניה גמר
 40 מלאכה אפילו מהלכות מדינה לא אביל וכי'
 41 שומרי' מחובר דהיי' עושה שאניה גמר מלאכה
 42 ולא עושה מעשה הוא ומתני' בשומר תלוש
 43 מכלל דאיפא דלא אביל מן התורה ואביל
 44 מהלכות מדינה. מרלא תנא אילו אוכלין חקמא
 45 ומאי ניהו לא עושה במחובר בשעת שאניה גמר
 46 מלאכה או עושה כהלוש בשעת נגמרה
 47 מלאכתו או דבר שאין גודלו מן הארץ: איפא
 48 סיפא ואילו שאין אוכלין. וקתני הכי מאי אינן
 49 אוכלין אי נימא שאין אוכלין וכו': אלא לאו
 50 שאינן אוכלין כלל. מהשתא על כרחן מן
 51 התורה דמי' ברישא דאשמעין דאיפא אחרינא
 52 דאביל ולא מן התורה במשמר תלוש עד שלא
 53 נגמרה מלאכתו למעשה דקמר דכין דאיעו

1 היתא וכו'. מלוקא במסכת גיטין: אלא אידו ואידו בשאין מעלה. דכולי עלמא משלו
 2 הוא אוכל ובהא פסיו חזי: ולי' יוחנן וכו'. ולא רש אי הכי גדולים דמי דהא אמרן
 3 ידעו מימימי: אבל אוכל ואפ' מעלה מנות לא מצי קרין אקטנים: ומאי קוצין
 4 דר' אושעיא מויתות. שימן להם מנות מעיקרא דרבה שלא יזכרו לאכול מן העניים:
 5 נקיון לה. והתנא קמיה רשאי בעל הבית
 6 להתיר פקיע עמיר וכו' פ' ספרי. תנא דברייתא
 7 משלו הוא אוכל ורבי יוחנן יוחנן בן שמעון
 8 מויתות וכן שאין מעלה מנות וכו' פ' פלונית
 9 מוקף לה כמעלה ותנא דרין קבר משל שמים
 10 הוא אוכל ואפילו מעלה מנות נמי לא מצי
 11 קרין: **מתני'** מהלכות מדינה. כבר נתנו כן:
 12 **גמ'** לא שני. דאין שומרין אוכלין מן התורה
 13 אלא שומרי' גנות ופרדסים. דהוה ליה מחובר
 14 בשעת עמיר גמר מלאכה הלקח מן התורה לא
 15 אביל ואביל מהלכות מדינה וכי' עושה
 16 במחורין כגון מנכש דאביל מנוגד ומתקן: אבל
 17 שומרי' גינות ופרדסים. עד שלא נגמרה
 18 מלאכתן למעשר אוכל אף מן התורה דרין
 19 מיתה כהלוש ושמואל אפר לא שני. דאביל
 20 מיתה מהלכות מדינה אלא שומרי' תלוש אכל
 21 שומרי' מלאכה אפילו מהלכות מדינה לא
 22 דמשמר לאו עושה מעשה הוא הלקח לא אביל
 23 מדאורייתא: המשמר פרה אדומה. ששקתה
 24 גרד כינס אפרה כמטא בגדים שגולתי. והנן
 25 (פרה פ' מ"ד) כל המסוקן כפרה מתחילת
 26 סוף מטמא בגדים ונדה שקא וזו זה אפר.
 27 ורבה הוא דנודו על הטומאה ולא מדאורייתא:
 28 מקשאות. שרדילין כגון קישואין: איבע' דמשל
 29 מקשאות. כל חמשה אגשים: אמאי אוכל. הא
 30 אמרת שומרי' מחובר אפילו מהלכות מדינה לא
 31 אביל אלא על כרחן כעושה מעשה דמי ואביל
 32 מיהו מהלכות מדינה כ' מתני' מכלל דרשומי
 33 תלוש אפילו מדאורייתא נמי אביל. כעקורין
 34 שני. עקורין משרשיהן עד קישואין שבהם לתיב
 35 קרי ליה מקשאות ולא קרי ליה קישואין מלכות
 36 דשומרי' תלוש הם אביל מהלכות מדינה כ'
 37 מתני': בשלא נישל פקס שלקין. ואמר מר לעיל
 38 במפרקין (דף פ"ט) דקישואין משקסקה: בשמואל
 39 מסבירא. דעושה מחובר בשעת שאניה גמר
 40 מלאכה אפילו מהלכות מדינה לא אביל וכי'
 41 שומרי' מחובר דהיי' עושה שאניה גמר מלאכה
 42 ולא עושה מעשה הוא ומתני' בשומר תלוש
 43 מכלל דאיפא דלא אביל מן התורה ואביל
 44 מהלכות מדינה. מרלא תנא אילו אוכלין חקמא
 45 ומאי ניהו לא עושה במחובר בשעת שאניה גמר
 46 מלאכה או עושה כהלוש בשעת נגמרה
 47 מלאכתו או דבר שאין גודלו מן הארץ: איפא
 48 סיפא ואילו שאין אוכלין. וקתני הכי מאי אינן
 49 אוכלין אי נימא שאין אוכלין וכו': אלא לאו
 50 שאינן אוכלין כלל. מהשתא על כרחן מן
 51 התורה דמי' ברישא דאשמעין דאיפא אחרינא
 52 דאביל ולא מן התורה במשמר תלוש עד שלא
 53 נגמרה מלאכתו למעשה דקמר דכין דאיעו

1 וימא קוצין דאמר רבי הושעיא מויתות דכותיה גבי בהמתו תבן נקיון לה אלא בהא קמפליגי
 2 דמר סבר משלו הוא אוכל ומר סבר משל שמים הוא אוכל: **מתני'** קוצין אפרם על ידי
 3 עצמו על ידי בנו ובתו הגדולים על ידי עבדו ושפחתו הגדולים על ידי אשתו מפני שיטש
 4 בהן דעת אכל אינו קוצין על ידי בנו ובתו חקמנים ולא על ידי עבדו ושפחתו חקמנים
 5 ולא על ידי בהמתו מפני שאין בהן דעת השוכר את הפועלים לעשות גמטע רבעי שלו
 6 הרי אלו לא יאכלו אם לא הודיען פודה ומאכילן שומרי' עגוליו ונתתו כביתו הרי אלו
 7 לא יאכלו אם לא הודיען מעשר ומאכילן שומרי' פירות אוכלין מהלכות מדינה אבל לא
 8 מן התורה: **גמ'** שומרי' פירות אמר רב לא שנו אלא שומרי' גנות ופרדסין אבל שומרי'
 9 גינות וערימות אוכלין מן התורה קסבר משמר פעושה מעשה דמי ושמואל אמר לא שנו
 10 אלא שומרי' גינות וערימות אבל שומרי' גנות ופרדסים אינן אוכלים לא מן התורה ולא
 11 מהלכות מדינה קא סבר משמר לאו פעושה מעשה דמי מתיב רב אהא פ' רב הונא
 12 המשמר את הפרה מטמא בגדים ואי אמרת משמר לאו פעושה מעשה דמי אמאי מטמא
 13 בגדים אמר רבה בר עקיף גזירה שפא וזו בה אבר מתיב רב הונא המשמר ארבעה חקמש
 14 מקשאות הרי זה לא ימלא פרים מאחד מהן אלא מכל אחד ואחד אוכל לפי חשבון ואי
 15 אמרת משמר לאו פעושה מעשה דמי אמאי אוכל אמר רב אשי כעקורין שנו
 16 עקורין והלא נגמרה מלאכתן למעשה שלא נישל פקס שלחה אמר רב אשי פנותיה
 17 דשמואל מסתברא דתנן ואילו אוכלין מן התורה העושה מלאכה לפרקע בשעת גמר
 18 מלאכה ובתלוש פ' מכלל דאיפא אביל קא אביל מן התורה אלא מהלכות מדינה איפא
 19 סיפא ואילו שאינן אוכלין מאי אינן אוכלין אילמא שאין אוכלין מן התורה אלא מהלכות
 20 מדינה היינו רישא אלא לאו שאין אוכלין לא מן התורה ולא מהלכות מדינה ומאי ניהו
 21 עושה במחובר לפרקע בשעה שאין גמר מלאכה וכל שכן שומרי' גנות ופרדסות: **מתני'**
 22 ארבעה שומרים הן שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר שומר חנם נשבע על הכל
 23 והשואל משלם את הכל ונושא שכר והשוכר נשבעים על השכורה ועל השכורה ועל המתה
 24 ומשלקין את האבירה ואת הגניבה: **גמ'** מאן תנא ארבעה שומרים אמר רב נחמן אמר
 25 רבה בר אבהו רבי מאיר היא אמר ליה רבא לבי נחמן מי איפא דלית ליה ארבעה שומרין
 26 אמר ליה הכי קאמיאן לה מאן תנא שוכר פנושא שכר רבי מאיר היא והא רבי מאיר
 27 איפא שמעוין ליה דתניא שוכר כיצד משלם ר' מאיר אומר פשומו חנם ר' יהודה אומר
 28 כשומר שכר רבה בר אבהו איפא קתני אי הכי ארבעה שלישה ניהו אמר רב נחמן בר
 29 ר' יוחנן ד' שומרין ודיניהם שלשה הווא ריעא דרבת קא רעי חויתא אמנא דניהה פפא שריג
 30 חדא מנייהו ונפלת למינא אתא לקמיה דרבה ופטריה אמר מאי הויל' למעבד
 31 חה

1 עושה מעשה לא אביל מן התורה ואביל מהלכות מדינה דאילו במשמר במחובר ליכא לאוקמא דהא אפילו עושה מעשה ממש קתני סיפא דלא אביל כלל בשעה שאניה גמר מלאכה
 2 וכי' משמר: **מתני'** שומר חנם נשבע על הכל. על כל המאורעות הכתובות בשאר שומרים לחוב הוא נשבע שכר עקרה לו ופסור ולקמן בהשואל (דף ע"ג) ליק' מכלה מתי' **מתני'**
 3 מקרא: על הכל. ונקמה וברכה ואונסין: **גמ'** מי איפא דלית ליה ארבעה שומרין. על כרחן ארבעה מני' שומרין אשקמו. מאן תנא שוכר כשומר שכר דמי. דקתני מתני' בתרודה
 4 שטרין מאנסי' ונקמה וברכה ואונסין: ר"ם דיא. דכרפוש ואילו רבה בר אבהו תנא מתני' שוכר כיצד משלם ר' מאיר אומר כשומר שכר ר' יהודה אומר כשומר חנם: חותמת:
 5 שריג. החליקה.

קצב בבא מציעא. השוכר את הפועלים – פרק שביעי דף צג עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
 רש"י תוספות

1 **רָבָא** זאב ודקור. בשעת משלחת זאבים רז' הודקה היא דאמר זאב אהר אונס: **א"י** הכי אמאי
 2 פטור תחילתו בפשיעה וסופו באונס הוא. וא"ת לאבני נמוך לה בעידתא דעיליא
 3 אינשי מי ניתא ותא מינא אמר הנה יכול להוציל חייב אלקא תחילתו בפשיעה הוא וי"ל דלא
 4 חשיב ליה פשיעה אלא גניבה ואבדיה ויש ללמוד מכאן תחילתו דכעין גניבה ואבדיה וסופו
 5 אלקא פטור ותיבתא דאמר רב בהמפקידו ליעיל ר' (בשם)
 6 ואלו אמאי שומר שרך שמישר לשומר חנם
 7 פטור לפי שמסור לך דעת אין ראיה דאפילו סבר
 8 רב תחילתו כבעין גניבה ואבדיה וסופו באונס
 9 חייב אפילו הכי פטור דאין לנו לומר שרודאי
 10 שומר חנם לא ישמור מניבה ואבדיה רק
 11 מפשיעה והנה ליה תחילתו כבעין גניבה ואבדיה
 12 אלא חסם בו דעת רגיל לשמור רחבה אפילו
 13 מדברים שאינו חייב ופטור אפילו מסור לשומר
 14 חנם ופטריה מפשיעה וסופו דלא חשיב תחילתו
 15 בפשיעה כהכי:
 16 **א"י** ע"ל לרעבוי תדא תדא. נראה דלא חשיב
 17 לה פשיעה מתאי טעמא אלא כעין
 18 גניבה ואבדיה ומחייב משעתא דאדעתא דהכי
 19 יתבי לך אנרא דחיינסי טיטורא יתיראא כתיב
 20 חסדא וקח בר רב הונא מופיניו לה הקא וא"י
 21 שפיר דקאמר כמיוון כבר עזרוה קפאי שרע
 22 לשמור מדכח דאם לא כן אמאי עזרוה דמילתא
 23 דפשיטא הוא שחן חייבים דאפילו שומר חנם חייב
 24 וקבר רב פפא דהקא כרבא דפרק המונס כ"ק דף
 25 נה) דאמר משום דאיבעי לך לעבדוי תדא תדא
 26 לאו פשיעה היא ולא כרב כותב דאמר התיב
 27 דדור פשיעה גבי נפלה לגינה **אמר** רבה פירם
 28 גברי דרמטוסקי וזו. אפילו גריס רבא אתי שחם
 29 אע"ג דרבא מוקי בתגולא קמא (שם דף קה)
 30 מילתא דרב הונא בר אבין שפדום אפילו אבל
 31 היכא דלא נשבע אפילו שומר חנם עשעש עמל
 32 דין ואינו נשבע הקא לדברי השואל משיב וליה
 33 לא סבירא ליה **ר' אבא** קמא הוא (אחזו ומצלין
 34 ליה. והשתא אפילו לא חסר הנגב תוך חייב בית
 35 דפיעט ולא נקט מגרוא הויב הנגב אלא משום
 36 התלמודים שקדו סבורים דמשום דהויב הנגב
 37 חייביה:
 38 **ס"ג** פה ומתא אינו אונס. מינה דפשיטא
 39 דפשיעה מנורה הוא וי"ל דקמיל
 40 דאפילו יש תלמול ולומר שמתה גם בשטר דבר
 41 אחר אפילו הכי חייב דלא היה לו לספק:
 אימא

1 **הא נטר פדנברי אינשי אמר ליה אבי אלא מעתה**
 2 **על למתא בעידתא דעיליא אינשי הכי נמי פדטור**
 3 **אמר ליה אין גנא פורתא בעידתא דיגנו אינשי**
 4 **הכי נמי פדטור א"ל אין איתביה אלו הם אוונסין**
 5 **ששומר שרך פטור עליהן כגון ותפל שבא ותקחם**
 6 **ואת הנערים הכו לפי חרב אמר ליה התיב בחניו**
 7 **מתא איתביה עד מתי שומר שרך חייב לשמור**
 8 **עד כדי הייתי ביום אצלני חורב וקרב פלילה א"ל**
 9 **התיב נמי בחניו מתא אמר ליה אטו יעקב אבינו**
 10 **חזן מתא הוה דאמר ליה ללכן נמרי לך נטורותא**
 11 **יתיראא פתניו מתא איתביה וועה שרתה וועה**
 12 **ותניס עזרו וכו לעיו ובא וטרף וועה שאר ודרם**
 13 **אין אומדים אילו תיה שם היה מציל אלא אומדן**
 14 **אותו אם יכול להציל חייב ואם לאו פטור מאי לאו**
 15 **דעל בעידתא דעיליא אינשי לא דעל בעידתא דלא**
 16 **עיליא אינשי אי הכי אמאי פטור תחילתו בפשיעה**
 17 **וכופו באונס חייב דשמע קל איהו ועל אי הכי**
 18 **אומדן אותו הוה ליה למעבר תיה לו לקדם**
 19 **ברועים ובמקלות אי הכי מאי איריא שומר שרך**
 20 **אפי' שומר חנם נמי דתא מר הוא דאמר שומר**
 21 **חנם שרתה לו לקדם ברועים ובמקלות ולא קידם**
 22 **חייב שומר חנם התיב שומר שרך בשרך ועד כמה**
 23 **עד כדי דמיהן והיכן חייבו בשומר שרך שרתי**
 24 **באונסין דתיר שכול דמיהן בשומר הכות א"ל רב**
 25 **פפא לאבני אי הכי מאי אהני ליה מיהא נפקא מיהא**
 26 **לכושרא דחיותא אי נמי למרתא יתיראא רב חסדא**
 27 **ורבה בר רב הונא לא סבירא להו הא דרבה דאמר**
 28 **להכי יתבי לך אנרא לנטורי לי נטורותא יתיראא**
 29 **בר אדא סבולאה הוי קא מעבר חיותא אנמלא**
 30 **דגרש דחפה תדא לחברתה ושירתה במיא אהא**

1 **הא נטר פדנברי אינשי.** ואין אבדיה אלא אונס. בחניו קתא. שומרי העיר בלילה שקל
 2 סקר אנשי העיר עליהם לשמור גופם ומזונם תהו ודאי כעו נטורותא יתיראא: **וא"ת.**
 3 א"ר דרבו לדרוס הבחנה במקום שמוצא ודרך זאב לטורפה תיה ולדוליה במקום
 4 שהוא בטוח ושם הורגה: **מאי לא וכו'.** אפי' חייב א"ת אמאי פטור. בי אין יכול להציל
 5 תחילתו הנה בפשיעה. יבני ברך מיוקן קטנים
 6 וקולים דהוא יוכל להציל שלק דהיינו אבא לו
 7 וסופו נמי נהי דמיוקן חוק בלא עילתן שאם היה
 8 שם לא היה יכול להציל ודעיל אונס מיהו
 9 תחילתו בפשיעה הנה דתיב דהכי פסקין
 10 התכתא בהמפקידו ליעיל ר' (בשם): **דשמע קול א"י**
 11 **ועל. מאימנו שאנס הוא: שומר חנם יש לו**
 12 **לקדם חנם. ולא לשמור אינשי ושומר שרך יש**
 13 **עליו לשמור. עד כדי דמיהן. של בחנתו: והיכן**
 14 **בצני. דקא רמיח עליה לשמור אינשי משלו:**
 15 **לכושרא דחיותא. כושר הבחנות שממיר כון**
 16 **כבר ולמדות בביתו: לשרא יתיראא. שלא**
 17 **והיכר לחזור אחר הבחנות לקנות: לא סבירא**
 18 **להו הא דרבה. דאמר לעיל דתיב נטר פדנברי**
 19 **אינשי היה איה אונס איהו וועה שרתה יתבי לך**
 20 **וכו'. והוי דלא פשיעה איהו אונס נמי לא הוי**
 21 **והיכר באבדיה: אנמלא דגרש. גשר של גרש:**
 22 **ככי אחתיו. לשמור כון עוקף אהותה: שבו. שם**
 23 **הנגב לטיס מוויין היה חייביה. לשלם תואיל**
 24 **והיכר הנגב ולדא יפסיד כלום עליו לטורח אחר**
 25 **הנגב עד שיוציא מידו: עושה עמו דין. פרעון**
 26 **והיניו פלגי דתא דרנא שומר חנם היה חייביה**
 27 **רב כחון שלומי: דפרימטא. אנשי השלטון הוי**
 28 **שם: מתנני' בשעת שמתא זאבים. שרתה וועה**
 29 **אחז: הלטיס. כושרי ודו לטיס קאמר. התיראא.**
 30 **מוטיסי בלעז: ס"ג. ענה כרבא או תעמיד**
 31 **בכין כחמה ובחורף בציעה לענות נפש נכסד**
 32 **ל) מתרגם לסנאא נפש: עלתה לראשי צוקין.**
 33 **אומקמא בפ' המפקידו ליעיל ר' (לו) חספת**
 34 **ועלתה לצוקין הריס חזין ובהותי: גמ' והיא**
 35 **קשר נפשית. הלטיס ע"מ כן בא או ליתרנא**
 36 **לדורג וקח ממון אבל הורגה הוי לו לטסור**
 37 **נפשו על כה. אשבתיה ריעה. לנגב קודם שיעל**
 38 **הימנו כלום וזימנו וחיפרי: אמר לו נגבא סריא.**
 39 **מוסרתי ויבאש (שמות טו) מתנני' וסרי ובתשר**
 40 **האונסין ראיתי סריא פושע:**
 41 **כך**

31 **לקמיה דרב פפא חייביה אמר ליה מאי הוה לי למעבר א"ל אבני לך לעבדוי תדא תדא א"ל דעת ביה כבר אחתיו דמצי**
 32 **למעבר תדא תדא א"ל כבר עזרוה קפאי דקמך ולא איפא דאשגה כהו איבו אפקיד פורתא בי ותינא אול שבו שמטיה מניה**
 33 **לסוף הויבר הנגב אהא לקמיה דרב כחון חייביה לימא פלינא דרב הונא בר אבין גניבה באונס ואח"כ**
 34 **הויבר הנגב אם שומר חנם הוא רצה לנטור דעה עושה עמו דין אם עושה עמו דין ואינו נשבע אמר רבא**
 35 **התיב גברי דפרמטוסקי הווי קיימי דאן רבא קלא הווי ומוצלין ליה: מתנני' זאב אהר אינו איהו אונס רבני ותיב ויהא**
 36 **אומר בשעת משלחת זאבים אף זאב אהר אונס שני כלבים אינו אונס דיעוה תכבלי אומר משום רבני מאיר מרזה אתא אינו**
 37 **אונס משתי רוחות אונס הלסטים הרי זה אונס הארי הרוב והנמר והתפרדלם והחש הרי אלו אונס אימתי כוונן שפאו מאליהן**
 38 **אבל חולקין למקום גדידי חיה ולסטים אינו אונס מזה פדריה הרי זה אונס סגפה ומתה אינו אונס עלתה לראשי צוקין ונפלה**
 39 **הרי זה אונס העלה לראשי צוקין ונפלה ומתה אינו אונס: גמ' והתינא זאב אהר אונס אמר רב כחון בר יצחק תהיא בשעת**
 40 **משלחת זאבים ורבי יהודה היא: הלסטים הרי זה אונס: אמאי לוקי נברא להדי נברא אמר רב פלסטים מוויין איבעיא להו**
 41 **לכטים מוויין ורועה מוויין מהו מי אמרינן אוקי נברא להדי נברא או דלמא האי מסר נפשית והאי לא מסר נפשית מסתברא**
 42 **דהאי מסר נפשית והאי לא מסר נפשית אמר ליה אבי לרבא אשכחיה וועה ואמר ליה נגבא סריא דרובתא פלניא ותיבין**
 כך

בבא מציעא. השוכר את הפועלים – פרק שביעי דף צד עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצבה
תוספות

1 **אִימָא** סיפא כל הנאי שיש משעשה בתחילתו תנאו בטל אתאן לר' מאיר. הכא משמע ולא
2 כפי הקוגניס דפי' בסוף פרק מי שאחוזו יגישין וף דתה. דה מנרא דאפילו רבנן דרבי
3 מאיר מודו רבנן תנאי קודם למעשה גבי דא קאמר אלא אמר רבא משה דרבי מעשה
4 קודם לתנאי: **אמר** רב נתן בר ר' יצחק מתי' נמי דוקא כו. ואי' תנאי קבל רב נתןן ונא
5 רב אמר לעיל זו דרבי ר' יהודה בן תימא ועד מה
6 שיקר ודקא מה שחוז בתנאי ודאי למיער ולא
7 שמיע ליה דרב ושוקד נמי דוקא כיון שאינו
8 בפירוש במעשה אבל קשה דהוא ליה למיתני כל
9 שאי אפשר לו לקיים תנאו בטל כי איך דרישא
10 ומפרש מנליה לרב דמתנייהו פתיחה דקא איכא
11 למיער דתיב כבולוי עלמא וקאי ארישא דקתני כל
12 המורה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל וזהו
13 טעמא משום דכל תנאי שאפשר לקיימו בסופו
14 דוקא ותי' תנאי קיים אבל מתנה על מה שכתוב
15 בתורה שאי אפשר לו לקיימו תנאו בטל והתנה
16 עליו מתחילתו נמי קאי ארישא דקתני וכל שיש
17 בו מעשה מתחילתו תנאו בטל דוקא התנה עליו
18 מתחילתו תנאו קיים שנתניא קודם למעשה ודיק
19 דאתא כרבי יהודה בן מיטא מדקתני כל דאי
20 סיפוא דרישא הוא לא ויה ליה למיתני כל אלא
21 ואם אפשר לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו
22 תנאו קיים אלא ודאי סיפא מילתא באפי נפשיה
23 הוא וטעם הידוי אלא לאשמעתיך אם בן ודאי
24 אהא למידך אפשר אין לא אפשר לא ופי' רבש
25 שמואל אין נראה ליה כלל לכך לא בתמיהו.
26
27

הדרן עלך השוכר את הפועלים

28 **השואל** את הפרה: (שייך לעי' פרה
29 במשיכה ובעלים באמריה. הק
30 ריבם דאמר לקמן פירוקן (דן בנ). שתלא בטבא
31 ואומא וקפא מתא כולוה בעיקן עבדימיהו
32 כשאלה ובעלים דמו משמע דשלא בעיקן
33 עבדימיהו לא ותי' שאלה בבעלים לא דלא
34 דוקא בעידן עבדימיהו אלא בשעת הליכתן או
35 אפילו מתנייהו עצמן לילך ולעשות חשב בעיקן
36 עבדימיהו אבל ודאי משעת אמריה של קודם
37 פסק מלאכה לא חשוב שאילה בבעלים
38 דאמרינן בספ' דאופנין (לעיל דף סא). לסוף
39 איגלאי מילתא דדהאי שעתא שקרא ותי' שתי
40 ולא ותי' פשיעה בבעלים.
תנן

מתחילתו תנאו קיים דתנאי הרי זה גיטך ע"מ שתעלי' לרקיע על מנת שתדרי' לתוהו על
מנת שתקלעי' קנה של מאה אמה על מנת שתעברי את הים הגדול בגוליתך נתקיים התנאי
הרי זה גט לא נתקיים התנאי אינו גט רבי יהודה בן תימא אמר כוה גט כלל א"ל יהודה
בן תימא כל שאי אפשר לו לקיימו בסופו ושאל את הפרה ויתלה פטור
יהודה בן תימא אמר רב נתןן בר ר' יצחק מתי' נמי דוקא דתנאי כל שאפשר לו לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו תנאו קיים
הא אי אפשר לו לקיימו תנאו בטל שמע מניה:

הדרן עלך השוכר את הפועלים

השואל את הפרה ושאל בעליה עמה או שכר בעליה עמה ושאל את הפרה ויתלה פטור
שנאמר אם בעליה עמה לא ישלם

1 כך וכך אנשים. עמנו במקום שאנו רוצים שם ואם תבא לגולל תמות: וזקתא. קלעים
2 המקלעים באבן. **סיפא** לן. ממשעה וקבועת עלתו להיות בעל כל יום: הרי הולכין.
3 השוכר לו המקום שתבנותו שם והשואל לבא על ידי שגידתו: **מתני'** כל השוכר על
4 מה שכתוב בתורה וכו'. בגמרא מפרש לה: כל **תנאי** שיש בו מעשה בתחילתו. שהקדים
5 מעשה שעליו לעשות לתנאי שהוא שואל ממנו
6 כגון דתי' משעה לך שוקל אם תעשה דרב פלוגי
7 ולא דמי לתנאי בני דג ודני ראובן אם יעברו
8 ותתנם (בבבבב לר) היינו תנאי קודם למעשה אם
9 תעשה לי הדבר הזה אע"פ ארעה צאנך
10 (בראשית ל) היינו תנאי ששואל ממנו קודם
11 למעשה שעליו לעשות: תנאי בטל. ותי' מעשה
12 מוקדם ואפי' שלא קיים בעל התנאי את התנאי:
13 וכל **תנאי** שאפשר לו לקיימו תנאי קיים. אם
14 תנאו קודם למעשה הוא הא אי אפשר לקיימו
15 תנאו בטל והמעשה קיים ובגמרא מפרש לה
16 **גמ'** דרב' שבמסונו. ושאר כסות: אפילו תימא.
17 רישא דקתני מתנה שומר ונכח להדיפת מדעת
18 רמ' ודאי לאו מתנה על מה שכתוב בתורה הוא
19 אלא שאמר לו אי אפשר להיות שומר שלך אלא
20 בכך ושומר לא נחת לשמירה עד דמשיך
21 לבמהך והאי כי משיך כפר פידיש על מנת שאין
22 לו עליו שבעה ולא שיעבר נפשיה לרבי תורתה
23 שומרוין אלא למקצת ולמה שישך ידר אכל
24 ומקדש את האשה מבי אמר לה ותי' את
25 מקדשת לי איתקדשה לה וכי אמר לה על מנת
26 שאין עליו שום מתנה על מה שכתוב בתורה דעת
27 אשתו מתנה וכו' תפיס קדושי' לגמרי תפיס
28 והנה חתונה על מה שכתוב בתורה: כדריש:
29 במתיהו זו דרבי ר' יהודה בן תימא. דקתני
30 דאפשר לקיימו הא אי אפשר לקיימו תנאו בטל:
31 כבשילתי' כדריש. שאין בלבו לשלם תנאי אלא
32 לתקיעה בעלמא מרקה' ודחה אותה כדריש:
33 מתני' נמי ודוק. דהמאן לן כרבי יהודה בן
34 תימא:
35

הדרן עלך השוכר את הפועלים

השואל. ה"ג השואל את הפרה ושאל
בעליה עמה או שכר בעליה
עמה לא ירסין שכירתה ככולה מתניתין גבי
פרה אלא גבי בעלים דאשמעין דיבא דפרה
שאילה כל דיבא דהוה בעלים עמו מלאכתו
כיון כשאלת גופו ובין שנוסבר אצלו קרינא ביה
אם בעליה עמה אבל פרה שוכרה לא אשמעין
מתניתין דפטור כוללה אלא מברייתא שמעין
בדלים
אבל

בן תימא כל שאי אפשר לו לקיימו בסופו ושאל את הפרה ויתלה פטור
יהודה בן תימא אמר רב נתןן בר ר' יצחק מתי' נמי דוקא דתנאי כל שאפשר לו לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו תנאו קיים
הא אי אפשר לו לקיימו תנאו בטל שמע מניה:

1 הַנֶּהֱן הָתָם אַרְבָּעָה שׁוּמְרִים. מֵשׂוּם דְּאִיִּיתוּ בְּמִתְנַיִין קָרָא דְרֵאָם בְּעֵלְיוֹ וְעוּ גַּם נִטְר לְמִימְרֵי
2 מְנָא דְּמִי עַד הֵבָא:

3 שׁוּמְרֵי חֲנֵם נִשְׁבַּע עַל הַכֹּהֵל. אֵל חֲנֵם פְּשִׁיעָה דְּבִרְתָּא בְּחִלּוֹ הַיְיָדִים הַיְהוּאֵל מִשְׁלַם אֵת
4 הַכֹּהֵל מִה שְׁחָבַר בְּפִרְשָׁה אֶבֶל וּמְתָה מְחֻמַּת מֵלֻבָּא בְּיָן שְׁשׂוּאָה יָתוּ יְלו רְשׁוּת

5 לְעֶשְׂוֹת בַּהּ מִלְּקֻבְּא פִּרְשָׁה
6 דְּקַיִימָא כּאֲנֵם . לֹא בְּעֵי לְמִימְרֵי הִיאָךְ דָּן

7 אֹתָהּ שְׂאֵן כָּל הַנְּהָא שְׁלוֹ שְׂהֵא
8 פְּטוּר דְּלַעֲלוֹם חֵיב בְּאוֹנָסִין אֵלָּא הִיךְ אִפִּי שׂוֹאֵל

9 שְׂכַל הַנְּהָא שְׁלוֹ מְנָן דְּקַיִמָא כּאֲנֵם אִינוּ מִשְׁלֵם
10 אֵלָּא קָרָךְ:

11 אֵלָּא לְמֵאן דְּאָמַר דְּבִרְה תּוֹרַה כְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם
12 כּוֹסֵי לְדַלְוִידָה דְּרִישׁוֹן בְּנֵי מִקְּוֶם

13 לְבַר מִדְּבָרָא דְּלֹא מִסְתַּבֵּר כְּדִפִּי בְּבִיב לְעֵיל דָּף
14 לֹא דִּיהַר הִיךְ לֹא מִסְתַּבֵּר לְבוֹת בְּאִבְדָּה

15 בְּיָן דְּכֹתִיב בְּלִשׁוֹן גְּזִיבָה וְאִית לָן לְמִימְרֵי דְּבִרְה
16 תּוֹרַה כְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם: אֵלָּא אִבּוּ אָמַר

17 דְּסֻקָּא מִשְׁמַע שְׂנִיחָם כְּפֹחֵר. הִיאָ הַכְּתִיב וְרַבְרַס
18 (כּוּ) יַחְדוֹ בִּישְׁעֵנוּ אִימְרֵיךָ לְשִׁמְיָה לְשִׁמְיָה יַחְדוֹ

19 דְּלֹא תַחְרֹשׁ (שֶׁם) אִימְרֵיךָ דִּיא לֹא יַחְדוֹ הִיאָ
20 אִפְּלוּ אִין קְשׁוּרִים בְּמִדְרֵיךָ אֵלָּא שְׂמֻנְהֵינָם

21 בְּבַת אַחַת אִו אִפְּלוּ כּוּה אַחַר וְהוּ רַבִּי יוֹנָתָן נָמִי
22 דְּאָמַר עַד שִׁפְרֹשׁ לָךְ הַתְּבוּהָ יַחְדוֹ לֹא מִתְּהָם

23 יִלְיָן מִדְּאִימְרֵיךָ הָתָם לְמִיכַת יַחְדוֹ הִיאָ
24 אִימְרֵיךָ כְּדִפִּי אֵלָּא מִסְבָּרָא קְאָמַר דְּהוּי מִשְׁמַע

25 הֵבִי:
26 דַּאפְשֵׁר

18 אִיפְּוֹ אִנָּא מִסְתַּבְרָא שְׂנִיחָה בְּשׁוּמְרֵי שְׂכָר שְׂכָן חֵיב בְּגִיבָה וְאִבְדָּה אֲרֻרָה רֵאשׁוּנָה

19 בְּשׁוּמְרֵי שְׂכָר שְׂכָן מִשְׁלֵם תְּשִׁלוּמֵי כְּפֹל בְּמִטְוֵן מִנְהַת גְּזִיב אִפְּלוּ הֵבִי קְרָנָא כְּלֵא בְּשׁוּנָה

20 עֲרִיפָא מִכְּפִילָא בְּשׁוּבָה תְּרַע דְּהֵא שׂוֹאֵל כֵּי הַנְּהָא שְׁלוֹ וְאִינוּ מִשְׁלֵם אֵלָּא קְרָן וְהַשׂוֹאֵל

21 כֵּל הַנְּהָא שְׁלוֹ וְהֵא בְּעֵינֵי מִזְוִי דְּקַיִמָא כּאֲנֵם וְהֵא בְּעֵינֵי נְטִירָה כְּנִטְר מִתָּא וְאִיבְעִית

22 אִימָא לֹא תִימָא כֵּל הַנְּהָא שְׁלוֹ אֵלָּא אִימָא רֹב הַנְּהָא שְׁלוֹ וְאִיבְעִית אִימָא בִּישׂוּלָא

23 כֵּלִים נוֹשֵׂא שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר נִשְׁבַּעַן עַל הַשְּׂבִיבָה וְעַל הַתְּתָה וּמְשַׁלְמִין אֵת

24 הָאִבְדָּה וְאֵת הַגְּזִיבָה בְּשִׁלְמָא גְּזִיבָה דְּכֹתִיב אֵם גְּזִיב וְגַב מַעֲמֹא יִשְׁלֵם לְכַעֲלוֹ אֵלָּא

25 אִבְדָּה מְנָא לָן דְּתַנְיָא אֵם גְּזִיב וְגַב אִין לֵי אֵלָּא גְּזִיבָה אִבְדָּה מְנָן ת"ל אֵם גְּזִיב וְגַב

26 מְכָל מְקוֹם הַנְּיחָא לְמֵאן דְּאָמַר לֹא אִמְרִינוּ דְּבִרְה תּוֹרַה כְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם אֵלָּא לְמֵאן

27 דְּאָמַר אִמְרִינוּ דְּבִרְה תּוֹרַה כְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם מֵאִי אִימָא לְמִימְרֵי אִמְרֵי בְּמַעֲרַבָּא קַל וְחֹמֶר

28 וּמֵה גְּזִיבָה שְׁקָרָבָה לְאוֹנָם מִשְׁלֵם אִבְדָּה שְׁקָרָבָה לְפִשְׁעִיהָ לֹא כֵּל שְׂכָן וְאִיךְ מִיִּלְתָּא

29 דְּאֵתֵיא כְּקַל וְחֹמֶר טַרַח וְכַתֵּב לָהּ קְרָא וְהַשׂוֹאֵל מִשְׁלֵם אֵת הַכֹּל בְּשִׁלְמָא שְׂבִיבָה וּמְתָה

30 דְּכֹתִיב וְכִי יִשְׂאֵל אִישׁ מַעַם רַעוּהוּ וְגִשְׁבַר אִו מֵת אֵלָּא שְׂבִיבָה בְּשׂוֹאֵל מְנָא לָן וְכִי תִימָא

31 יִצְלִי בְּשִׂבְרָה וּמְתָה מֵה לְשִׂבְרָה וּמְתָה שְׂכָן אִוְסָא דְּסֻלִיק אֲדַעְתָּא הוּא תַּאמַר בְּשִׂבְרָה

32 שְׂכָן אִוְסָא דְּלֹא סֻלִיק אֲדַעְתָּא הוּא אֵלָּא נֶאמְרָה בְּשִׂבְרָה וּמְתָה שְׂבִיבָה וְנֶאמְרָה בְּשִׂבְרָה

33 וּמְתָה בְּשׁוּמְרֵי שְׂכָר מֵה לְחֵן שְׂבִיבָה עֲמֹא אָף פֵּאן שְׂבִיבָה עֲמֹא אִיפֵא לְמִיפְרָךְ מֵה לְשׁוּמְרֵי

34 שְׂכָר שְׂכָן לְפִטוּר תַּאמַר בְּשׂוֹאֵל שְׂכָן לְחִיבֵי אֵלָּא כֵּר' יְתָן דְּתַנְיָא ר' יְתָן אִוּמַר אִו לְרִבּוֹת

35 שְׂבִיבָה הֵאִי אִו מִיבְעִינָא לִיהַ לְחֻלְק דְּסַר"א עַד דְּמִיטַבְרָא וּמְתָה לֹא מְתִיבֵי קַמ"ל הַנְּיחָא

36 לֵר' וְיַתְּנֵן אֵלָּא לֵר' יֹאשִׁיבֵה מֵאִי אִימָא לְמִימְרֵי דְּתַנְיָא אִישׁ אֲשֶׁר יִקְּלַל אֵת אָבִיו וְאֵת אִמּוֹ

37 אִין לִי אֵלָּא אָבִיו וְאִמּוֹ אָבִיו בְּלֹא אִמּוֹ אִמּוֹ בְּלֹא אָבִיו מְנָן ת"ל אָבִיו וְאִמּוֹ קִלַּל אָבִיו קִלַּל

38 אִמּוֹ קִלַּל דְּבָרֵי רַבִּי יוֹנָתָן אִימְרֵי מִשְׁמַע שְׂנִיחָם כְּפֹחֵר וּמְשַׁמְעֵי אַחַד בְּכַפֵּי עֲצִמּוֹ

1 אֶבֶל שְׂאֵל אֵת הַפְּרָה וְאִחֶר כִּף שְׂאֵל אֵת הַבְּעֵלִים

2 אִו שְׂכָרֵן וּמְתָה חֵיב שְׂנֵאמְרֵי בְּעֵלְיוֹ אִין עֲמֹא שְׁלֵם

3 יִשְׁלֵם: גַּב' מְדַקְּתֵינָא סִיפָא וְאִחֶר כִּף שְׂאֵל אֵת הַפְּרָה

4 מְכָלֵל דְּרִישָׁא דְּקַתְּנֵי עֲמֹה עֲמֹה מִפּוֹשׁ עֲמֹה מִפּוֹשׁ

5 מִי מִשְׁבַּחַת לָהּ פְּרָה בְּמִשְׁכִּיבָה וּבְעֵלִים בְּאִימְרָה

6 אִיבְעִית אִימָא מְנָן דְּקַיִמָא פְּרָה בְּחֻצְרוֹ הַשׂוֹאֵל

7 דְּלֹא תַחְרֹשׁ מִשְׁכִּיבָה אִיבְעִית אִימָא דְּאָמַר לִיהַ אֵת

8 גִּבְרָה לֹא תִשְׂבָּא עַד שְׂמֵת הַחֵם וְהַשְּׂבִיבָת פְּרֻרְךָ תִּנְן הָתָם

9 אֲרַבְּעָה שׁוּמְרֵים הֵם שׁוּמְרֵי חֲנֵם וְהַשׂוֹאֵל נוֹשֵׂא שְׂכָר

10 וְהַשׁוֹכֵר שׁוֹכֵר חֲנֵם נִשְׁבַּע עַל הַכֹּל וְהַשׂוֹאֵל מִשְׁלֵם

11 אֵת הַכֹּל נוֹשֵׂא שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר נִשְׁבַּעַן עַל הַשְּׂבִיבָה

12 וְעַל הַשְּׂבִיבָה וְעַל הַתְּתָה וּמְשַׁלְמִים אֵת הָאִבְדָּה

13 וְאֵת הַגְּזִיבָה מְנָא ח'מ' דְּתַנּוּ רַבְּנֵן פְּרִשָׁה רֵאשׁוּנָה

14 נֶאמְרָה בִּישׂוּח' שְׂנִיחָה בְּשׁוּמְרֵי שְׂכָר שְׁלִישִׁית בְּשׂוֹאֵל

15 בְּשִׁלְמָא שְׁלִישִׁית בְּשׂוֹאֵל מְפֹרָשׁ וְכִי יִשְׂאֵל אִישׁ

16 מַעַם רַעוּהוּ וְגִשְׁבַר אִו מֵת בְּעֵלְיוֹ אִין עֲמֹא שְׁלֵם

17 יִשְׁלֵם אֵלָּא רֵאשׁוּנָה בְּשׁוּמְרֵי חֲנֵם שְׂנִיחָה בְּשׁוּמְרֵי שְׂכָר

18 אִיפְּוֹ אִנָּא מִסְתַּבְרָא שְׂנִיחָה בְּשׁוּמְרֵי שְׂכָר שְׂכָן חֵיב בְּגִיבָה וְאִבְדָּה אֲרֻרָה רֵאשׁוּנָה

19 בְּשׁוּמְרֵי שְׂכָר שְׂכָן מִשְׁלֵם תְּשִׁלוּמֵי כְּפֹל בְּמִטְוֵן מִנְהַת גְּזִיב אִפְּלוּ הֵבִי קְרָנָא כְּלֵא בְּשׁוּנָה

20 עֲרִיפָא מִכְּפִילָא בְּשׁוּבָה תְּרַע דְּהֵא שׂוֹאֵל כֵּי הַנְּהָא שְׁלוֹ וְאִינוּ מִשְׁלֵם אֵלָּא קְרָן וְהַשׂוֹאֵל

21 כֵּל הַנְּהָא שְׁלוֹ וְהֵא בְּעֵינֵי מִזְוִי דְּקַיִמָא כּאֲנֵם וְהֵא בְּעֵינֵי נְטִירָה כְּנִטְר מִתָּא וְאִיבְעִית

22 אִימָא לֹא תִימָא כֵּל הַנְּהָא שְׁלוֹ אֵלָּא אִימָא רֹב הַנְּהָא שְׁלוֹ וְאִיבְעִית אִימָא בִּישׂוּלָא

23 כֵּלִים נוֹשֵׂא שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר נִשְׁבַּעַן עַל הַשְּׂבִיבָה וְעַל הַתְּתָה וּמְשַׁלְמִין אֵת

24 הָאִבְדָּה וְאֵת הַגְּזִיבָה בְּשִׁלְמָא גְּזִיבָה דְּכֹתִיב אֵם גְּזִיב וְגַב מַעֲמֹא יִשְׁלֵם לְכַעֲלוֹ אֵלָּא

25 אִבְדָּה מְנָא לָן דְּתַנְיָא אֵם גְּזִיב וְגַב אִין לֵי אֵלָּא גְּזִיבָה אִבְדָּה מְנָן ת"ל אֵם גְּזִיב וְגַב

26 מְכָל מְקוֹם הַנְּיחָא לְמֵאן דְּאָמַר לֹא אִמְרִינוּ דְּבִרְה תּוֹרַה כְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם אֵלָּא לְמֵאן

27 דְּאָמַר אִמְרִינוּ דְּבִרְה תּוֹרַה כְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם מֵאִי אִימָא לְמִימְרֵי אִמְרֵי בְּמַעֲרַבָּא קַל וְחֹמֶר

28 וּמֵה גְּזִיבָה שְׁקָרָבָה לְאוֹנָם מִשְׁלֵם אִבְדָּה שְׁקָרָבָה לְפִשְׁעִיהָ לֹא כֵּל שְׂכָן וְאִיךְ מִיִּלְתָּא

29 דְּאֵתֵיא כְּקַל וְחֹמֶר טַרַח וְכַתֵּב לָהּ קְרָא וְהַשׂוֹאֵל מִשְׁלֵם אֵת הַכֹּל בְּשִׁלְמָא שְׂבִיבָה וּמְתָה

30 דְּכֹתִיב וְכִי יִשְׂאֵל אִישׁ מַעַם רַעוּהוּ וְגִשְׁבַר אִו מֵת אֵלָּא שְׂבִיבָה בְּשׂוֹאֵל מְנָא לָן וְכִי תִימָא

31 יִצְלִי בְּשִׂבְרָה וּמְתָה מֵה לְשִׂבְרָה וּמְתָה שְׂכָן אִוְסָא דְּסֻלִיק אֲדַעְתָּא הוּא תַּאמַר בְּשִׂבְרָה

32 שְׂכָן אִוְסָא דְּלֹא סֻלִיק אֲדַעְתָּא הוּא אֵלָּא נֶאמְרָה בְּשִׂבְרָה וּמְתָה שְׂבִיבָה וְנֶאמְרָה בְּשִׂבְרָה

33 וּמְתָה בְּשׁוּמְרֵי שְׂכָר מֵה לְחֵן שְׂבִיבָה עֲמֹא אָף פֵּאן שְׂבִיבָה עֲמֹא אִיפֵא לְמִיפְרָךְ מֵה לְשׁוּמְרֵי

34 שְׂכָר שְׂכָן לְפִטוּר תַּאמַר בְּשׂוֹאֵל שְׂכָן לְחִיבֵי אֵלָּא כֵּר' יְתָן דְּתַנְיָא ר' יְתָן אִוּמַר אִו לְרִבּוֹת

35 שְׂבִיבָה הֵאִי אִו מִיבְעִינָא לִיהַ לְחֻלְק דְּסַר"א עַד דְּמִיטַבְרָא וּמְתָה לֹא מְתִיבֵי קַמ"ל הַנְּיחָא

36 לֵר' וְיַתְּנֵן אֵלָּא לֵר' יֹאשִׁיבֵה מֵאִי אִימָא לְמִימְרֵי דְּתַנְיָא אִישׁ אֲשֶׁר יִקְּלַל אֵת אָבִיו וְאֵת אִמּוֹ

37 אִין לִי אֵלָּא אָבִיו וְאִמּוֹ אָבִיו בְּלֹא אִמּוֹ אִמּוֹ בְּלֹא אָבִיו מְנָן ת"ל אָבִיו וְאִמּוֹ קִלַּל אָבִיו קִלַּל

38 אִמּוֹ קִלַּל דְּבָרֵי רַבִּי יוֹנָתָן אִימְרֵי מִשְׁמַע שְׂנִיחָם כְּפֹחֵר וּמְשַׁמְעֵי אַחַד בְּכַפֵּי עֲצִמּוֹ

עַד

1 אֶבֶל שְׂאֵל אֵת הַפְּרָה וְכִי אֲשַׁמְעֵן אֵינִי שְׂהִיָּה עֲמֹא בְּשַׁעַת אֲנוּסִית לֹא הִיא שְׂאִילָה

2 בְּכַעֲלוֹם לְאִיפְּטוּרֵי אֵלָּא אֵם כֵּן הִיאָ עֲמֹא בְּשַׁעַת שְׂאִילָה וְעֵמְקָא מְפֹרָשׁ בְּנִבְרָא: גַּב'

3 וּבְעֵלִים בְּאִימְרָה. מִשְׁאֲמַר לוֹ הִיאָ פְּרִיזָה וְאִינוּ נִשְׂאֵל לָךְ הִיאָ עֲמֹא שְׂאִילָה לֹא וְפִרְה אֲבִית

4 מִחִסְרָא מְשִׁיבָה וְעַל כֵּן הִיאָ לִיהַ שְׂאֵל בְּעֵלִים וְאִחֶר כִּף שְׂאֵל פְּרָה: שְׂבִיבָה. שְׂכָן הֵאִי

5 שְׂאֵל פְּשְׁטֵה בַּהּ וְיִשְׂאֵל שְׂלַחֵן כֵּה דִּי: פְּרִשָׁה

6 רֵאשׁוּנָה. ג' פְּרִישׁוֹת הֵן מְסֻכּוֹת בֵּי יַתְּנֵן אִישׁ אֵל

7 רַעוּהוֹ כְּפֵא אִו כְּלִים לְשׁוּמְרֵי (שְׂמֻחַת כֵּם) וְכַה פְּטַר

8 עַל הַגְּזִיבָה דְּכֹתִיב (שֶׁם) וְגַב מְבִית הָאִישׁ

9 שְׂמוּעָה שְׂנַגְבָּה הֵימְנוּ דְּכֹתִיב (שֶׁם) וְתִקְרֵב בַּעַל

10 הַבֵּית אֵל הָאֱלֹהִים וְאוֹקֻמָּא לְשַׁבְעָה שְׁעִשְׁבַּע

11 שְׂלֵא שְׂלַח בַּהּ יְהוָה וְאִמְרָיָהּ כִּי יַתְּנֵן אֵל רַעוּהוֹ

12 תִּמְנוּר אִו שׁוּר אִו שַׁה וְכַה חֵיב עַל הַגְּזִיבָה וְתִקְרֵב

13 עַל הָאוֹנָסִין בְּשַׁבְעָה דְּכֹתִיב (שֶׁם) וּמֵת אִו גִּבְרָה

14 אִו נְשִׁבָה בְּשַׁעַת ה' הַתְּהָה וְאֵם גְּזִיב וְגַב יִשְׁלֵם

15 וְלִישְׁלִיט וְכִי יִשְׂאֵל וְחִיב בַּהּ אֵת הָאוֹנָסִין

16 בְּשִׂאֵן בְּעֵלְיוֹ מִנּוּ וּפְטַר בְּכַעֲלוֹם בְּשִׁמְעֵן מְנַחַת

17 גַּב. טוּעָן שְׂנַגְבָּה הֵימְנוּ וּנְמָנָא שְׂהוּא עֲצִמּוֹ

18 וְגַב הֵיב בַּהּ כְּפַל פְּרִישָׁה רֵאשׁוּנָה דְּכֹתִיב אֵם

[דף ח' ע"א]

אינה היא המדה.

סבר בר קפרא רבבי שמעון בן לקיש, דרבי שמעון בן לקיש אומר: מדברי רבי אליעזר ורבי יהושע וקשיא דבר קפרא על דרבי יוסי, ותדא דרבי מאיר אומר: מדבריהם למדנו.

אמר רבי אבין: רבי מאיר פדעתייה, דרבי מאיר מהמיר מדבריהם בדברי תורה.

אין אשכחון דרבי מאיר מהמיר מדבריהם בדברי תורה? אומר רבי חננה: ביי דתנינן תמן: הרוצה נתם הרי זו מקלקלת והוששת משום זוב; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אין בפתמים משום זוב.

תמן תנינן: חבית של תרומה שנולד ספק טמאה, רבי אליעזר אומר: אם היתה מנחת במקום תרופה - יניחנה במקום מצנע. ואם היתה מגלה - יכסנה. רבי יושע אומר: אם היתה מנחת במקום המצנע - יניחנה במקום תרופה, ואם היתה מכסה - יגלנה. רבן גמליאל אומר: אל יחדש בה דבר. אומר רבי יוסה בי רבי בון: מדברי שלשתן תלויה אסור לשורפה. חכריא בשם רבי אלעזר: חבית הראשונה כרבי יוסי. השנייה כרבי מאיר. חכריא אמרין: חבית הראשונה כרבי יוסי, ולית רבי מאיר מודה בה. חבית השנייה כרבי מאיר, ולית רבי יוסי מודה בה. אומר לון רבי יוסי: תמן מה אתון אכרין, חבית הראשונה כרבי יוסי, ברם כרבי מאיר שורפין וכרבי שמעון שורפין. וירבו רבי מאיר ורבי שמעון על רבי יוסה וישרף! ועוד שמעינן מן תדא,

[דף ח' ע"ב]

מן מה דאנן חמיין רבנין עובדא אתי קומיהון ואינין אכרין איזיל תלי.

הן אשכחון דרבי שמעון אומר: שורפין. תדא דתנינן: מודה רבי ליעזר לרבי יושע, ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה. אומר רבי יוחנן: רבי שמעון שגיא.

אין תימר לית לרבי מאיר תלויה, והא תני: תרומה תלויה טהורה - שורפין אותה ערב שבת עם השכה; דברי רבי מאיר, וחקמים אומרים: בזמנה. אומר רבי עזריה קומי רבי מנא: תפתר בתלויה שאין דעתו להשאיל עליה. אומר ליה: וכן אומר רבי יוסי, כל מה דאנן קיימין תדא בתלויה שאין דעתו להשאיל עליה. אכל בתלויה שדעתו להשאיל עליה - הרי זו טהורה. ותני בן, תרומה תלויה שאמר טהורה היא - הרי זו טמאה, אם אומר הרי אני מניחה על מנת להשאיל עליה - הרי זו טהורה.

מיי כדון? אמר רבי יוסי בי רבי בון: תפתר שגולד לה ספק ממאה עם דמדיומי חמה ולית שמע מינה כלום.

ואתון אמרין, חבית הראשונה כרבי יוסי, ולית רבי מאיר מודה בה. והתני, במה דברים אמורים? כבור שיש בו כדי להעלות, אבל כבור שאין בו כדי להעלות, אפלו כל שהוא אסור למאזות. ואין כרבי מאיר היא, בור שיש בו כדי להעלות, והיא בור שאין בו כדי להעלות, אפלו כל שהוא אסור למאזות. ועוד מן הדא, דתנינן, אמר לו רבי יוסי: אינה היא המדה. לית בר נש אמר 'אינה היא' מקלל הו מודה על קדמייתא. מיי כדון:

אמר רבי יוסי בי רבי בון:

[דף ט' ע"א]

תמן כדי לחום על נכסיהן של ישראל. והכא מאי אית לך?

אפילו הכא אינו מפסיד לישראל כמוזן? שהוא צריך לשרף עצים בפני עצמן וזו בפני עצמה! להפסיד מרבה חשו להפסיד ממעט לא חששו.

אמר רבי חנניה קומי רבי מנא: תפתר כמאן דאמר מדברי רבי עקיבה, מדברי רבי חנניה סגן הכהנים, ולית שמע מינה כלום.

רבי זעירא רבי אילא, תריהון בשם רבי אלעזר: חבית הראשונה כרבי יוסה. והשנייה: בין כרבי מאיר בין כרבי יוסי. אמר רבי זעירא קומי רבי מנא: לית הדא פליגא על רבי יוסי. אמר ליה: ודלא כרבי יוסי גימור ודלא כרבי מאיר.

לפי שמצינו רבי יוסי שורף תלויה בכל מקום. אמר רבי מנא: אזלית לקסרין, ושמעית רבי זריקון בשם זעירא, רבי מאיר שורף תלויה בכל מקום. ואמרית ליה: אפלו כגון ההיא שהיא תלויה דבר תורה? ואמר לי: אין, אנא פתר לה שנטמאת מדור עכו"ם. מה בנדך? תני, מדור עכו"ם תולין. רבי יוסה בי רבי יהודה אומר: שורפין.

רבי חונה בשם רבי זעירא, רבי מאיר שורף תלויה בשאר ימות השנה. והא תני כן, תרויבה תלויה ממאה – שורפין אותה ערב שבת עם השקה; דברי רבי מאיר. והכמים אמרים: בזמנה. וישורף בשחרית! תפתר שנתעצל ולא שרף, תדע לך שהוא כן, דתני ממאה, לא משנתעצל ולא שרף.

אמר רבי אבא מרי אחוה דרבי יוסי: תפתר שנוולד לה ממאה באותה שעה, ולית שמע מינה בלוי.

אמר רבי יוחנן: רבי שמעון ורבי יושע שניהן אמרו דבר אחד.

אמר רבי אילא: רבי שמעון דבכורות ורבי יושע דתרומות, לא דין מודה לדין ולא דין מודה לדין.

אמר רבי זעירא:

[דף ט' ע"ב]

מסתברא רבי שמעון יודה לרבי יושע. אמר רבי בון בר הניא לרבי זעירא: על דעתך דתימר, רבי

שמעון יודה לרבי יהושע, והא תנינן אכל היאך נשרף תלויה עם הטמאה, מודה רבי ליעזר לרבי

יושע ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה. וישרף שתיהן כאחת. מהורה היא דבר תורה, אתה הוא

שגזרתה עליה שרפה-טמאה,

מכל מקום, לא נפלה בהפסח הדעת? לא בן אמר רבי יוחנן: הסיע דבר תורה. אחוות דם כרבי שמעון

- תורה. חבית השניה כרבי מאיר - תורה, אינה בן! אלא משמרה הוא שלא תגע בטהרות אחרות.

התיב רבי יצחק בריה דרבי הניא פתובה: הגע עצמך שהייתה נתונה על גבי הגדלים. אמר ליה:

לכשיתננה.

אמר רבי מנא לרבי שמי: אתון אמרין רבי שמעון יודה לרבי יושע. אפילו רבי יושע, לית הוא רבי

יושע? אמר ליה: תניין אינון. תמן רבי מאיר בשם רבי יושע, פרם חקא רבי שמעון בשם רבי

יושע.

תמן תנינן, הבכור שאחזו דם, אפלו מת - אין מקויון לו את הדם; דברי רבי יהודה. וחקמים אמרים:

יקוין ובלבד שלא יעשה בו מום, אם עשה בו מום - הרי זה לא ישחט עליו. רבי שמעון אומר: יקוין

אף על פי שהוא עושה בו מום.

רבי אבהו בשם רבי לעזר: אתיא דרבי יודה כרבן גמליאל. דרבנן כרבי אליעזר, דרבי שמעון כרבי

יושע. תני בשם רבי שמעון: יקוין אף על פי שהוא מתבונן לעשות בו מום, ואתיא כרבי יושע אחראי.

אמר רבי בון בר הניא קומי רבי זעירא: תפתר בקדשים שהוא חיב באחריותו כרבי שמעון.

רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש: טעמא דרבי יודה - "לא תאכלנו על הארץ תשפכנו בפנים"

(דברים יב, כד) לא התרתי לך את דמו

[דף י"ע"א]

אלא בשפיכה. התיב רבי אבא מרי אחיה דרבי יוסה: והכתיב אף בפסולי המקדשין בן, "לא תאכלנו על הארץ תשפכנו בפנים" (דברים יב, כד). אמר רבי יהיה בר אבהו: להכשיר איתאמרת. מה הפנים מכשירין, אף הדם יהא מכשיר. רבי אבהו בשם רבי יוחנן: שניהון מקרא אחד הן דורשין, "תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו" (ויקרא כב, כא). רבי שמעון אומר: בשעה שהווא לרצון – אין את רשאי לתן בו מום, ובשעה שאינו לרצון – אתה רשאי לתן בו מום. והכמים אומרים: אפילו בלא מומין – אין את רשאי לתן בו מום.

הדרן עלך 'אור לארבעה עשר

[דף י"ע"ב]

פירק שני

הלכה א' מתני' – כל שעה שהוא מתר לוכל – מאכיל לכהמה ולחיה ולעופות, ומכרו לנכרי, ומתר בהנאתו. עבר זמנו – אסור בהנאתו. לא יסיק בו תנור וכירים.

רבי יודה אומר: אין בעור חמין אלא שרפה. והכמים אומרים: מפרר וזורה לרוח או מטיל לים:

גמרא – אמר רבי אימי: מאן תנא כל שעה שהוא מתר לוכל מתר להאכיל אסור לוכל אסור להאכיל? רבי מאיר! ברם פרבי יודה, חמישית, אף על פי שהוא אסור לוכל – מתר להאכיל. התיב רבי בא: והתנינן 'שאור' ישרף והאכלו פטור', ואמר רב הונא בשם רבי: מתר להאכילו לכלבים!

אמר רבי יוסה: מה אתינן מיתני כל חמין? לא! שעות. מאן תנא שעות? רבי מאיר.

אמר רבי בון בר יהה קומי רבי ועירא: זאת אומרת שמתר להאכילו לכהמת הבקר. התיב רבי ירמיה, והתנינן מפרר? סבר רבי ירמיה, כפרות. אמר ליה רבי יוסה: לא אסור אלא מפרר. מכינן שפיררו כמל.

ואידיא אמר דא? לא יאכל חמין היום אפילו לכלבים. הרי זה בא לאוסרו בהנייה מה אנן קיימין? אם לכלבו, ההני אסור הננייה, אלא כי נן קיימין אפילו לכלב אחרים. זאת אומרת שאסור להאכילן לכהמת הבקר.

רבי אבהו בשם רבי אלעזר: כל מקום שנאמר: לא תאכל, לא תאכלו, לא יאכלו –

[דף י"א ע"א]

את תופש אסור הנזה באסור אכילה, עד שיבא הכתוב ויפרש לה, בשם שפרש לה באבר מן החי ונבלה. וכי מה פרש לנו באבר מן החי? "ובשר בשדה מרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אתו" (שמות כב, ל). וכי מה פרש לנו בנבלה? "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכר לנכרי" (דברים יד, כא).

תני חזקיה, ופליגי, וכי מי אסרו לכלב?

והא פתיב "כל חלב שור וקשב ועז לא תאכלו" (ויקרא ז, כג). מעתה את תופש אסור הנזה באסור אכילה! שניא הוא דכתיב "וחלב נבלה וחלב מרפה יעשה לכל מלאכה ואכל לא תאכלהו" (שם ז, כד). והכתיב "רק הדם לא תאכלו". מעתה את תופש אסור הנזה באסור אכילה! שנייה היא דכתיב "על הארץ תשפכנו במים" (דברים יב, מז). מה המום מתרין בהנזה – אף הדם יהא מתר בהנזה. והכתיב "על פן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" (בראשית לב, לג). אמר רבי אבהו: קיימתייה בגיד הנשה שבנבלות.

והא פתיב "ולחם וקלי וקרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה" (ויקרא כג, יד). אמר רבי אבא מרי אחוי דרבי יוסי: שנייה היא שקבע הכתוב זמן. והא פתיב "לא תאכלום פי שקין הם" (שם יא, מב). אמר רבי: מעט אסור הנזה שבו.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: העושה אספגנית משור הנסקל ומחמיץ שעבר עליו הפסח – אינו לוקה, שאין לא תעשה שבו מהור. מפלאי הפסח – לוקה. אמר רבי חנינא: "פן תקדש" – פן תוקד אש. מערלה צריכה, עשה לרחקו פתיב, לא תעשה לאוכלו פתיב, לא תאכלו פתיב, לא תעשה לרחקו לא פתיב.

מתניתא פליגא על רבי יוחנן, ממשמע שנאמר "סקול ופגל השור", וכי אין אנו יודעין שבשרו אסור באכילה? מה תלמוד לומר "לא יאכל את בשרו"? בא להודיעך, שבשם הוא אסור באכילה – כך הוא אסור בהנזה. מה עבד לה רבי יוחנן?

פתר לה בשקדמו

[דף י"א ע"ב]

הבעלים ושחטוהו עד שלא נגמר דינו.

רבי זעירא בעא קומי רבי אבהו: הכא תימר הכין והכא תימר הכין? אמר ליה: תדא בשם רבי לעזר. והדא בשם רבי יוחנן.

רבנן דמיסרינן, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: קל מקום שנאמר לא תאכל, לא תאכלו – אין את תופש אסור הנגיה פאסור אכילה. לא תאכל, לא יאכל – את תופש אסור הנגיה פאסור אכילה. בגין אב שבבבין – וכל הטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף” (ויקרא ו, כג).

תני חזקיה מסייע לרבי יוחנן, ממשמע שנאמר “חלב שור וכשב ועז לא תאכלו” (ויקרא ו, כג) לאי זה דבר נאמר “וחלב נבלה וחלב מרפה יעשה לכל מלאכה” (ויקרא ו, כד)? אפלו למלאכת גבוה. ממשמע שנאמר “רק הדם לא תאכלו”, לאי זה דבר נאמר “על הארץ תשפכנו פמים”? מה הפנים מכשירין – אף הדם יהא מכשיר. ממשמע שנאמר: “לא תאכלו כל נבלה”, לאי זה דבר נאמר: “לגר אשר בשעריך תתנה ואכלה”. בא להודיעך גר תושב אוכל בנבלות. ממשמע שנאמר: “וכשר בשדה מרפה לא תאכלו”. מה תלמוד לומר “לכלב תשליכון אותו”. אותו את משליך לכלב ואין את משליך לכלב חליו שנשחמו בעזרה.

מתניתא מסייעא לדין ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לרבי אליעזר – “לא יאכל חמין” לעשות את הפאכיל פאוכל. ואתה אומר לעשות הפאכיל פאוכל, או אינו אלא לאוסרו בהנחה? וכשהוא אומר “לא תאכל עליו חמין”, הא למדנו שהוא אסור בהנחה, מה תלמוד לומר “לא יאכל חמין”? לעשות הפאכיל פאוכל, דברי רבי יאשיהו. רבי יצחק אומר: אינו צריך. אי מה שרצים קלים עשה בהם את הפאכיל פאוכל, חמין החמור אינו דין שנעשה בו את הפאכיל פאוכל? ומה תלמוד לומר “לא יאכל חמין”? לא בא הכתוב אלא לאוסרו בהנחה, בגין בן פתיב “לא יאכל”, הא מ”לא תאכל” לית שמע מינה בלום, והדא מסייעא לרבי יוחנן.

לא יסיק בו תנור וכירים –

[דף י”ב ע”א]

עבר והסיק, יבא בהדא: אם חדש – יתין, אם ישן – יוצן.

תני, רבי יודה אומר: אין בעור חמין אלא בשרפה. דין הוא, מה אם פגול ונתר שאינו בכל יראה וכל ימצא אינו אלא בשרפה, חמין שהוא בכל יראה וכל ימצא, אינו דין שלא יהא אלא בשרפה?

תני, עד שלא הגיע זמן בעורו את מבשרו בכל דבר,

[דף י"ב ע"ב]

משהגיע זמן ביעורו את מבשרו בשריפה. ואתיא כרבי יודה. אית תניי תני עד שלא הגיע זמן ביעורו את מבשרו בשריפה. משהגיע זמן ביעורו את מבשרו בכל דבר. ואתיא כרבנין. ר' אומר תשבותו שאור מבתיכם דבר שהוא כל יראה וכל ימצא ואי זה זה בשריפה.

רבי ירמיה בעי פטר חמור שהמית כמה הוא מיתתו בעריפה או בסקילה. רבי בנימין בר לוי שאל חלות תודה שנעשו נותר נימא אם נעשו נותר עד שלא הגיע זמן ביעורן את מבשרן בכל דבר. משהגיע זמן ביעורן את מבשרן בשריפה:

הלכה ב' מתני' - חמין של גוי שעבר עליו הפסח - מתר בהנאה, ושל ישראל - אסור בהנאה, שנאמר: "לא יראה לך".

גוי שהלוח את ישראל על חמין, לאחר הפסח - מתר בהנאה, וישראל שהלוח את הגוי על חמין, לאחר הפסח - אסור בהנאה.

חמין שנפלה עליו מפלת - הרי הוא כמבשר. רבי שמעון בן גמליאל אומר: כל שאין הפלג יכול להפש אהריו:

[דף י"ג ע"א]

גמרא - הא באכילה - אסור. מתניתא במקום שלא נהגו לזבל פת עכו"ם, אכל במקום שנהגו לאכל פת עכו"ם - מתר אפלו באכילה.

בתוך הפסח מהו? רבי ירמיה אומר: מתר. רבי יוסה אומר: אסור. התיב רבי יוסה: והתני 'לא ישכיר ישראל את בהמתו לעכו"ם להביא עליה חמין'. פתר לה בבא עמו. והתני 'לא ישכיר ישראל את ספינתו לעכו"ם להביא עליה חמין'. פתר לה בבא עמו. והא תני 'לא ישכיר ישראל את ביתו לעכו"ם לתן בתוכו חמין'. אית לה מימר בדר עמו?

נגו של עכו"ם שהיה סמוך לנגו של ישראל, ונתגלגל חמין מנגו של עכו"ם לנגו של ישראל - הרי זה דוחפו בקנה, אם היתה שבת או יום טוב, רב אומר: כופה עליה פלי.

רב אמר: צריך לומר כל חמין שיש לי בתוך ביתי ואיני יודע בו – ובטל. רב אמר: צריך לומר אשר קדשנו במצותיו וצוננו על מצות בעור חמין. רב אמר: הפח ביתו חמין – צריך לבקר. תני, אמר רבי שמעון בן אלעזר: בצק שעשאו כפת – בטל. פתר לה או הלוקח על רבי שמעון בן אלעזר, או אהן כפת מאים היא.

ישראל ועכו"ם שהיו באין בפסחה, וחמין ביד ישראל – הרי זה מוכר לעכו"ם או נותנו לו מתנה, וחזור ולקחו ממנו לאחר הפסח, ובלבד שיתנו לו מתנה גמורה. אמר הוא ישראל לעכו"ם: עד שאת לוקח ממנה בוא וקח לך במאתים, עד שאת לוקח לך מעכו"ם בוא וקח לך מישראל, שפא אצטרף ואקח ממך אחר הפסח.

המשכיר בית לחברו, עד שלא יכנס לתוכו – המשכיר צריך לבקר, משכינם לתוכו – השוכר צריך לבקר. אמר רבי שמעון:

[דף י"ג ע"ב] אימתי? בזמן שמסר לו את המפתח, אבל בזמן שלא מסר לו את המפתח – אינו צריך לבקר. אמר רבי יודה בר פזי בעי: מסר לו את המפתח מהו? אמר רבי ינאי התניה דרבי לוי: מחלקת רבי שמעון וחכמים, דתנינן תמו, המוסר מפתחו לעם הארץ – הבית טהור, שלא מסר לו אלא שמירת המפתח. תני, רבי שמעון מטמא.

עכו"ם שבא אצל ישראל, ובידו חמין – אינו צריך לבקר, הפקיד אצלו – צריך לבקר. יחד לו בית – אינו צריך לבקר. לא בער לאחר הפסח מהו? רבי יונה אמר: מתר. רבי יוסה אמר: אסור. אמר רבי יוסה: תמצו של עכו"ם הוא, ישראל הוא שעבר עליו ולא בערו.

[דף י"ד ע"א]

מאן תנא "לא יראה לך"? רבי יודה! דתני, האוכל חמין ממש שעות ולמעלה, וכן חמין שעבר עליו הפסח – הרי זה בלא תעשה ואין בו פרת; דברי רבי יודה. רבי שמעון אומר: כל שאין בו פרת – אין בו בלא תעשה, מודה רבי שמעון באסור שהוא אסור. אסורו מהו? רבי ירמיה אמר: אסורו דבר תורה! רבי יונה ורבי יוסה, תריהון אמרין: אסורו מדברייהן.

מה טעמא דרבי יודה? "לא יאכל חמין היום". מה אגון קיימין? אם בתוך המועד, בכך פתיב "לא תאכל עליו חמין"! אלא אם אינו ענין בתוך המועד – תנהו לאחר המועד. מה פקיס רבי שמעון טעמא דרבי יודה "לא יאכל חמין היום"? אמר רבי בון בר תיה: פתר לה פרבי יוסי הגלילי, דתני רבי יוסי הגלילי אומר: אמר אני, שלא היה פסח במצרים אלא יום אחד בלבד, שנאמר: "לא יאכל חמין היום".

"לא יראה לך", אית תנני תנני: "לא יראה לך" – לך אין את רואה אבל רואה את לגבוה, אית תנני תנני אפלו לגבוה. מאן דאמר – לך אין את רואה, רואה את לגבוה – בשתקדישו קדם לבעורו. מאן דאמר אפלו לגבוה – בשתקדישו לאחר בעורו. אמר רבי בון בר חיה קומי רבי זעירא: תפתר בקדשים שהוא חיב

[דף י"ד ע"ב]

באחריותו, רבי שמעון.

"לא יראה לך", אית תנני תנני: לך אין אתה רואה רואה את בפלטיא. אית תנני תנני: אפילו בפלטיא. מאן דאמר לך אין את רואה, רואה את בפלטיא – בשתקירו קדם לבעורו. מאן דאמר אפלו בפלטיא – בשתקירו לאחר בעורו. אמר רבי בון בר חיה תפתר בקדשים וגו'.

הבקר המצו בשלשה עשר, לאחר הפסח מהו? רבי יוחנן אמר: אסור. רבי שמעון בן לקיש אמר: מתר. מתיב רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש: אין את מודה לי מישש שעות ולמעלן שהוא אסור? אמר ליה: תמן, אפורו גרם לו, הא, מה אית לך למימר? אמר רבי יוסה לרבי פנחס: נהיר את, בד תוינן אמרין אתיא לרבי יוחנן ברבי יוסה ודרבי שמעון בן לקיש ברבי מאיר? אינה בן? אלא רבי יוחנן חיש להערמה ורבי שמעון בן לקיש לא חיש להערמה.

מה נפק מביניהון? נפלה עליו מפלת, מאן דאמר הערמה – לית כאן הערמה, והוא מתר, מאן דאמר זכיה – לית כאן זכיה, והוא אסור. הכל מודין בגר שמת ובזבזו ישראל את נכסיו, מאן דאמר הערמה – מתר, ומאן דאמר זכיה – מתר.

תמן תנינן, עבד שעשא רבו אפותיקי לאחרים ושהררו, משורת הדין אין העבד חיב בלום, אלא מפני תקון העולם נופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על דמיו. רבי שמעון בן גמליאל אמר: אינו כותב אלא משהרר.

מי משהרר? רב אמר:

[דף ט"ו ע"א]

בין רבו ראשון בין רבו אחרון. אמר רבי יוחנן: אין משהרר אלא רבו ראשון בלבד. התיב רבי חני קומי רבי יוסה: מתניתין פליגא על רב. ישראל שהלוח את העבוס על המצו, לאחר הפסח מתר בהניה, אין תימר ברשות ישראל הוא והא אסור. מה עבד לה? אמר רבי יודן: קל הוא בשחרורו, בהדא

מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

ג,א המְשַׁבֵּיעַ אֶת חֲבֵרוֹ עַל דְּבַר שֵׁישׁ בּוֹ שְׁוֶה פְרוּטָה, וְכָפַר - הֲרִי זֶה מִשְׁלֵם קָרָן וְחֻמֶשׁ וְאַשָּׁם. הַמְשַׁבֵּיעַ אֶת הָעֵדִים עַל דְּבַר שֵׁישׁ בּוֹ שְׁוֶה פְרוּטָה, וְכָפַר - הֲרִי אֵלוֹ חִיבִין קָרְבָן וּפְטוּרִין מִן הַמָּמוֹן, שְׁנֹאֲמַר: "וְנִשְׂא עוֹנוֹ קָרְבָן". רַבִּי יְהוּדָה בֵּן בְּתִירָה אוֹמֵר: נֹאמַר כָּאֵן: "וְנִשְׂא עוֹנוֹ", וְנֹאמַר לְהֵלֵן: "עוֹנוֹ יִשָּׂא", מַה עוֹנוֹ יִשָּׂא הָאֲמוּר לְהֵלֵן נְטִילַת נִשְׁמָה, אִף עוֹנוֹ יִשָּׂא הָאֲמוּר כָּאֵן נְטִילַת נִשְׁמָה. "וְנִשְׂא עוֹנוֹ" - מְלַמֵּד שֶׁבְּכֻלָּל נְשִׂיאת עוֹן קָרְבָן:

ג,ב רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אַרְבָּעָה אֵין חִיבִין לְשֵׁלֶם מִן הַדִּין, וְאֵין הַשָּׁמַיִם מוֹחְלִין לָהֶם עַד שִׁישְׁלָמוּ. הַיּוֹדֵעַ עֲדוֹת לְחֲבֵרוֹ וְאֵינוֹ מַעֲיֵד - אֵינוֹ חִיב לְשֵׁלֶם מִן הַדִּין, וְאֵין הַשָּׁמַיִם מוֹחְלִין לוֹ, עַד שִׁישְׁלָם. הַשּׁוֹכֵר עַדִי שֶׁקָרַ וְגַבְהָ - אֵינוֹ חִיב לְשֵׁלֶם מִן הַדִּין וְאֵין הַשָּׁמַיִם מוֹחְלִין לוֹ. הַכּוֹבֵשׁ קָמָה לְפָנָי הָאוּר, וְהַפּוֹרֵץ גֵּדֵר לְפָנָי בְּהֵמָה - אֵין חִיבִין לוֹ מִן הַדִּין, וְאֵין הַשָּׁמַיִם מוֹחְלִין לָהֶן, עַד שִׁישְׁלָם:

ג,ג אֵין לִי אֶלָּא עֲדוֹת מָמוֹן, עֲדוֹת נַפְשׁוֹת וְהִרְצִיחוֹת וְהִנְאֻפוֹת, וְהַעוֹבֵד כּוֹכָבִים, מִנִּין? תְּלַמּוּד לּוֹמַר (דְּבָרִים יט, כא): "נִפְשׁ בְּנַפְשׁ", יְכוֹל יְהוֹ חִיבִין קָרְבָן וּפְטוּרִין מִן הַמָּמוֹן? תְּלַמּוּד לּוֹמַר (יִזְקָא ה, ד): "מְאֵלָה" - יֵשׁ מְאֵלָה חִיב, וְיֵשׁ מְאֵלָה פְטוּר, דְּבַר שֶׁהוּא שֵׁל מָמוֹן - חִיב, דְּבַר שֶׁאֵינוֹ שֵׁל מָמוֹן - פְטוּר. אֲמַר בֵּן זּוֹמָא לְפָנָי רַבִּי יִשְׁמַעְיָל: מִשְׁמַע מִי יְבִיא עֲדוֹת מָמוֹן יְהֵא מְבִיא עֲדוֹת נַפְשׁוֹת? אֲמַר לוֹ רַבִּי יִשְׁמַעְיָל בֵּן זּוֹמָא: סִתְרִיתָהּ, בְּנִי! הֲרִי הוּא אוֹמֵר (שֵׁם ה, א): "אִם לֹא יִגִּיד וְנִשְׂא", תְּלָה הַכְּתוּב נְשִׂאוֹת עוֹן בְּמַגִּידִין, יִצָּא עַדִי נַפְשׁוֹת בֵּין מַגִּידִין בֵּין שְׁאֵינִן מַגִּידִין, שְׁאֵין הַשָּׁמַיִם מוֹחְלִין לָהֶן:

רַבִּי אֶלְעָזָר בֵּן מֵתִיא אוֹמֵר: אֵין אָדָם מִתְּחִיב אֶלָּא אִם כֵּן חָטָא, שְׁנֹאֲמַר (שֵׁם ה, א):

"נִפְשׁ כִּי תַחְטָא וְשִׁמְעָה". וְכֵן הִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר בֵּן מֵתִיא אוֹמֵר: מִתְּחִיב לְרֵאוּת, הַרְוָאָה עוֹשִׂי מַצְוָה - זָכָה לְרֵאוּת:

ג,ד שְׁמַע מִפִּי אַחֲרִים, מִפִּי עֲצָמוּ מִנִּין? תְּלַמּוּד לּוֹמַר: "כִּי תַחְטָא", לְרֵבוֹת אֶת הַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי עֲצָמוּ כְּשׁוֹמֵעַ מִפִּי אַחֲרִים; דְּבַרִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי יְהוּדָה בֵּן בְּתִירָה אוֹמֵר: אֵינוֹ צְרִיךְ! קַל וְחֶמֶר הוּא, וּמַה אִם נִגְדִים שְׁאֵין חִיבִין עֲלֵיהֶן מִפִּי אַחַר - חִיב עֲלֵיהֶן מִפִּי עֲצָמוּ. שְׁבוּעָה שְׁחִיב עֲלֵיהֶן מִפִּי אַחֲרִים, אֵינוֹ דִּין שֶׁהוּא חִיב עֲלֵיהֶן מִפִּי עֲצָמוֹן. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: נִמְתִּי לְפָנָי רַבִּי יְהוּדָה בֵּן בְּתִירָה: וְכִי יֵשׁ עוֹנֵשִׁין מִן הַדִּין? רַבִּי אוֹמֵר: מִמְּשַׁמַּע שְׁנֹאֲמַר "וְשִׁמְעָה" בֵּין מִפִּי עֲצָמוּ וּבֵין מִפִּי אַחֲרִים, הֵא מַה תְּלַמּוּד לּוֹמַר כִּי תַחְטָא? מַגִּיד שְׁנֹקְרָא עַל שֵׁם סוּפוֹ:

ג,ה חֲנִינְיָא בֵּן חֲכִינְיָא אוֹמֵר (שֵׁם ה, כא): "וְכַחֵשׁ בְּעַמִּיתוֹ", אֵין אָדָם כּוֹפֵר בְּעַמִּיתוֹ עַד שְׁכוֹפֵר בְּעַקֵּר. פַּעַם אַחַת שָׁבַת רַבִּי רָאוּבֵן בְּטַבְרִיָּה, מִצָּאוּ פְלוֹסְפוֹס, אֲמַר לוֹ: אֵיזָה הוּא שְׁנוּי שְׁבָעוּלָם? אֲמַר לוֹ: זֶה הַכּוֹפֵר בְּמֵי שְׁבָרָאוּ. אֵיזָהוּ (שְׁמוֹת כ, יב): "כְּבַד אֶת אָבִיךָ", "לֹא תִרְצַח", "לֹא תִגְנֹף", "לֹא תִגְנֹב", "לֹא תִעֲנֶה", "לֹא תַחַמֵּד", דֵּהָא אֵין אָדָם כּוֹפֵר בְּדְבַר עַד שְׁכוֹפֵר בְּעַקֵּר, וְאֵין אָדָם הוֹלֵךְ לְדַבֵּר עֲבָרָה, אֶלָּא אִם כְּפַר בְּמֵי שְׁעוֹנָהוּ לָהּ עֲלֵיהּ:

(יִזְקָא ה, א): "קוֹל אֵלָה" - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵלָה זּוֹ קִלְלָה. קוֹל הַשְּׁבוּעָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵלָה זּוֹ שְׁבוּעָה, אֵלוֹ הַכְּנֻזִיִּין שְׁבַתוֹרָה. אוֹסְרָם אֲנִי, כּוֹבְלָכֶם אֲנִי, בְּצַדִּיק, בְּתַמִּים, בְּיִשָּׁר - הֲרִי זֶה חִיב. (שֵׁם ה, א): "וְהוּא עַד", לֹא עַד מִפִּי עַד, וְלֹא מִפִּי בַת קוֹל, וְלֹא מִקוֹל הַכְּבָרָה. "וְהוּא עַד" - בְּשֵׁנֵי עֵדִים הַכְּתוּב מְדַבֵּר. אַתָּה אוֹמֵר בְּשֵׁנֵי עֵדִים הַכְּתוּב מְדַבֵּר, אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא בְּעַד אֶחָד, תְּלַמּוּד לּוֹמַר (דְּבָרִים יט, טו): "לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ", שְׁאֵין תְּלַמּוּד לּוֹמַר "אֶחָד", אֶלָּא כָּל מְקוֹם שֶׁתְּפַסֵּס הַכְּתוּב עַד סֵתָם -

הָרִי הוּא בְּכָלֵל שְׁנַיִם, עַד שִׁפְרַט לָךְ
הַכְּתוּב אָחָד:

גו, (ויקרא ה): **וְהוּא עַד** - הַכָּשֶׁר לְעֵדוּת.
וְשִׁמְעָה - לְהוֹצִיא אֶת הַחֵרֶשׁ. **אוּ רָאָה** -
לְהוֹצִיא אֶת הַסּוּמָא. **אוּ יָדַע** - לְהוֹצִיא אֶת
הַשׁוֹטָה. **אִם לֹא יֵגִיד וְנִשְׂא אֶת עֹוֹנוֹ** -
לְהוֹצִיא אֶת הָאֵלֶם. אֵלּוּ דְבָרִים הֵרָאוּ שׁוֹנֵי.
רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר (דְּבָרִים יג, טו): **"וְדַרְשָׁתָּ
וְחִקְרָתָּ"** - וְכִי יֵשׁ דּוֹרְשֵׁין לְחִרְשֵׁין? וְיֵשׁ
חֹזְקִין לְשׁוֹטִים? תְּלַמּוּד לּוֹמֵר (ויקרא כד,
כב): **"מִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם"** - **"לָכֶם"** -
כְּדֵינִי מְמוֹנוֹת כִּף בְּדֵינִי נְפֹשׁוֹת, מַה דֵּינִי
נְפֹשׁוֹת בְּדֵרִישָׁה וְחִקְרִיהָ - אִף דֵּינִי מְמוֹנוֹת
בְּדֵרִישָׁה וּבְחִקְרִיהָ, אִי מַה דֵּינִי נְפֹשׁוֹת
לְעֵדִיו, יְכוּל אִף דֵּינִי מְמוֹנוֹת כֵּן? תְּלַמּוּד
לוֹמֵר (שְׁמוֹת כא): **"עֵינֵי יִשְׁלֹם"**, אִי מַה דֵּינִי
נְפֹשׁוֹת פֶּטֶר אֶת הַשׁוֹגֵג, יְכוּל אִף דֵּינִי
מְמוֹנוֹת פֶּטֶר? תְּלַמּוּד לוֹמֵר: - **"עֵינֵי
יִשְׁלֹם"**. אִי מַה דֵּינִי נְפֹשׁוֹת, פֶּרַט מִשְׁזָרְק
וְהָרֵג, יְכוּל אִף דֵּינִי מְמוֹנוֹת כֵּן? תְּלַמּוּד
לוֹמֵר: **"אֲבָן יֵד יִשְׁלֹם"**; אִי מַה דֵּינִי נְפֹשׁוֹת
בְּעֵשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה, יְכוּל אִף דֵּינִי מְמוֹנוֹת
כֵּן? תְּלַמּוּד לוֹמֵר (שֵׁם כב, ט): **"וְנִקְרַב בְּעַל
הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים"**, רַבָּה לוֹ הַכְּתוּב דִּין
אֶחָד. **"עַד הָאֱלֹהִים יָבֵא דְבַר שְׁנֵיהֶם"**, רַבָּה
לוֹ הַכְּתוּב שְׁנֵי דֵּינֵין, **"אֲשֶׁר יִרְשִׁיעוּן
אֱלֹהִים"**, רַבָּה הַכְּתוּב שְׁלֹשָׁה דֵּינֵין, מִכָּאֵן
אָמְרוּ: דֵּינִי מְמוֹנוֹת בְּשִׁלְשָׁה. וְרַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר: בְּחִמְשָׁה, כְּדֵי שִׁיגְמַר הַדִּין בְּשִׁלְשָׁה.
יְכוּל אֵין לִי בְּשִׁלְשָׁה אֶלָּא דֵּינִי מְמוֹנוֹת
הַקְּלִינֵן, מִנֵּינֵן לְרַבּוֹת הַחֲמוּרִים? וְחֲמַר
בְּחֲמוּרִים? תְּלַמּוּד לוֹמֵר: **"עֵינֵי וְגו' כּוֹיָה
תַּחַת כּוֹיָה" וְגו'.**

מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק רְבִיעִי

הָא חֲמַר בְּשִׁבְעַת הָעֵדוּת שְׁאִין בְּשִׁבְעַת
הַפְּקָדוֹן, וְחֲמַר בְּשִׁבְעַת הַפְּקָדוֹן שְׁאִין
בְּשִׁבְעַת הָעֵדוּת.

שְׁבוּעַת הָעֵדוּת נוֹהֶגֶת בְּעֶבְדִים וּבְשִׁטְרוֹת,
וּבְקָרְקָעוֹת. כִּיצַד? אָמַר לְעֵדִים: בּוֹאוּ
וְהַעִידוּנִי שְׁיֵשׁ לִי בֵּיד פְּלוּנֵי עֶבְדִים

וּשְׁטְרוֹת וְקָרְקָעוֹת, וְאָמְרוּ לוֹ: שְׁבוּעָה
שְׁאִין יוֹדְעִים לָךְ עֵדוּת - הָרִי אֵלּוּ חֵיבִין,
מֵה-שְׁאִין-כֵּן בְּשִׁבְעַת הַפְּקָדוֹן.

חֲמַר בְּשִׁבְעַת הַפְּקָדוֹן, שְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן
נוֹהֶגֶת בְּאֲנָשִׁים וּבְנָשִׁים וּבְרַחֲוִקִין
וּבְקָרוּבִין, בְּכָשָׁרִים וּבְכַסּוּלִים. אָמַר לוֹ: תֵּן
לִי פְקָדוֹן שְׁיֵשׁ לִי בִידְךָ. אָמַר לוֹ: מַה אֲתָה
בָּא אַחֲרַי? שְׁבוּעָה שְׁאִין לָךְ בִּידִי! - הָרִי
הוּא חֵיב, וּמְשַׁלֵּם קָרְן וְחֲמֵשׁ וְאֶשֶׁם, וּמְבִיא
אֶשֶׁם בְּשִׁתֵּי סְלַעִים, מַה שְׁאִין כֵּן בְּשִׁבְעַת
הָעֵדִים. חֲמַר בְּשִׁבְעַת הָעֵדוּת שְׁאִין
בְּשִׁבְעַת בְּטוּי, וּבְשִׁבְעַת הַבְּטוּי שְׁאִין
בְּשִׁבְעַת הָעֵדוּת, שְׁבוּעַת הָעֵדוּת נוֹהֶגֶת
בְּדָבָר מְצוּהָ, וְחֵיבִין עַל זְדוּנָה קָרְבָן, מַה
שְׁאִין כֵּן בְּשִׁבְעַת הַבְּטוּי. שְׁבוּעַת בְּטוּי
נוֹהֶגֶת בְּדָבָר שְׁיֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ, וּבְדָבָר שְׁאִין
בּוֹ מִמֶּשׁ, וְחֵיבִין עַל זְדוּנָה מְכוּת, מַה שְׁאִין
כֵּן בְּשִׁבְעַת הָעֵדוּת:

הָב חֲמַר בְּשִׁבְעַת הַפְּקָדוֹן שְׁאִין בְּשִׁבְעַת
בְּטוּי, וְחֲמַר בְּשִׁבְעַת בְּטוּי שְׁאִין בְּשִׁבְעַת
הַפְּקָדוֹן, שְׁשִׁבְעַת הַפְּקָדוֹן נוֹהֶגֶת בְּרִשׁוֹת
וּבְמִצְוֹת, וּמְשַׁלֵּם קָרְן וְחֲמֵשׁ, וּמְבִיא אֶשֶׁם
בְּשִׁתֵּי סְלַעִים, מַה שְׁאִין כֵּן בְּשִׁבְעַת בְּטוּי.

חֲמַר בְּשִׁבְעַת בְּטוּי, שְׁשִׁבְעַת בְּטוּי נוֹהֶגֶת
בְּדָבָר שְׁיֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ, וְשְׁאִין בּוֹ מִמֶּשׁ,
וְחֵיבִין עַל זְדוּנָה מְכוּת, וְעַל שְׁגָגָתָה קָרְבָן
עוֹלָה וְיִזְרֵד, מַה שְׁאִין כֵּן בְּשִׁבְעַת הַפְּקָדוֹן.

חֲמַר בְּשִׁבְעַת שְׁוֹא שְׁאִין בְּשִׁבְעַת בְּטוּי,
בְּשִׁבְעַת בְּטוּי מַה שְׁאִין בְּשִׁבְעַת שְׁוֹא,
שְׁבַעַת בְּטוּי נוֹהֶגֶת בְּדָבָר שְׁיֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ,
וּבְדָבָר שְׁאִין בּוֹ מִמֶּשׁ, וְחֵיבִין עַל שְׁגָגָתוֹ
קָרְבָן עוֹלָה וְיִזְרֵד, מַה שְׁאִין כֵּן בְּשִׁבְעַת
שְׁוֹא. שְׁבוּעַת שְׁוֹא נוֹהֶגֶת בְּרִשׁוֹת וּבְמִצְוָה,
וְחֵיבִין עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, מַה שְׁאִין כֵּן
בְּשִׁבְעַת בְּטוּי:

מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק חֲמִישִׁי

הא, שְׁבוּעַת הַדִּינִין, הַטְעֵנָה שְׁתֵּי כֶּסֶף, וּפְרוּטָה, וְהַהוֹדָאָה פְּרוּטָה מִן הַטְעֵנָה, וְאִם אֵין הוֹדָאָה מִמֵּין הַטְעֵנָה – פְּטוּר. כִּיצַד? שְׁתֵּי כֶּסֶף יֵשׁ לִי בְיָדִי, "אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא פְּרוּטָה" – פְּטוּר. שְׁתֵּי כֶּסֶף וּפְרוּטָה יֵשׁ לִי בְיָדִי, "אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא פְּרוּטָה" – חַיֵּב. מַעַה וּפְרוּטָה – פְּטוּר. שְׁתֵּי כֶּסֶף יֵשׁ לִי בְיָדִי, בֵּין שְׁכַפְר כֵּלָן, בֵּין שְׁכַפְר מַקְצֵתָן – פְּטוּר. "מִנְהָ לִי בְיָדִי" – אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא חֶסֶר שְׁתֵּי כֶּסֶף – הָרִי זֶה יִשְׁבַּע. חֶסֶר מַעַה כֶּסֶף – אֵין צָרִיף לִשְׁבַּע:

הב, הֵיָה טוֹעֵנוּ מִנְהָ, וְלֹא הֵיָה חַיֵּב לֹא אֶלָּא חֲמִשִּׁים, לֹא יֹאמֵר לֹא "הָרִינִי כּוֹפֵר בּוֹ בְּבֵית דִּין", וְכִשְׁאַצָּא לַחוּץ, הָרִינִי מוֹדָה לֹא שְׁלֹא אֲזַקֵּק לֹא לְשְׁבוּעָה, תִּלְמוּד לּוֹמֵר (שְׁמוֹת כג): "לֹא תִשָּׂא שְׁמַע שְׂוֹא" – אֵל תִּשְׁמַע לְדִין דְּבַר שֶׁהוּא שֶׁל שְׂוֹא. הֵיָה טוֹעֵנוּ מִנְהָ עַל פִּי עַד אַחַד, וְכַפֵּר בּוֹ, לֹא יֹאמֵר לַאֲחֵר: "בֹּא אֲנִי וְאַתָּה וְנַעֲרִידִי וְנוֹצִיא גְזֻלָּה מִתַּחַת יָדוֹ", תִּלְמוּד לּוֹמֵר (עֵשׂ): "אֵל תִּשֶׁת יָדְךָ עִם רִשְׁעִי" וְגו':

הג, הֵיָה טוֹעֵנוּ מִנְהָ בְּמַעֲמַד בֵּית דִּין, וְכַפֵּר בּוֹ, וְכֹאֵו שְׁנַיִם וְהֵעִידוּהוּ שְׁחַיֵּב לֹא חֲמִשִּׁים זֶוּ – הָרִי זֶה מִשְׁלָם וּפְטוּר מִן הַשְּׁבוּעָה. וְאִם הֵיָה עַד אַחַד מְעִידוֹ – הָרִי זֶה נִשְׁבַּע עַל הַכֹּל. אָמֵר רַבִּי יוֹסִי: קָל וְחֹמֶר, וְיֵמָה אִם בְּמִקּוּם שְׂאִין פִּיּוּ מַצְטַרֵף עִם פִּי אַחַד לְמִיתָה, הָרִי הוּא נִשְׁבַּע עַל פִּי עֲצָמוֹ, מִקּוּם שְׂפִיּוּ מַצְטַרֵף עִם פִּי אַחַד לְמִיתָה, אֵינוֹ דִּין שִׁישְׁלָם עַל פִּי עֲצָמוֹ? מַה לְנִשְׁבַּע עַל פִּי עֲצָמוֹ שְׁכָן מִשְׁלָם עַל פִּי עֲצָמוֹ, יִשְׁבַּע עַל פִּי אַחַד, שְׁכָן אֵינוֹ מִשְׁלָם עַל פִּי עַד אַחַד, תִּלְמוּד לּוֹמֵר (דְּבָרִים ט): "לְעֹזֵן"; [לְעֹזֵן] אֵין קָם אֲבָל קָם לְשְׁבוּעָתוֹ. "מִנְהָ לִי בְיָדִי" – "הֵיָה לָךְ בְּיָדִי וְנִתְתִּיו לָךְ", אוֹ שִׁישׁ לָךְ בְּיָדִי בְּמִנְהָ כְּסוּת וּבְמִנְהָ פְּרוּת – פְּטוּר. אוֹ שְׂאֵמֵר לֹא אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים זֶוּ, שִׁישׁ לִי בְיָדִי בְּחֲמִשִּׁין זֶוּ וּבְחֲמִשִּׁין זֶוּ פְּרוּת – פְּטוּר, אֲבָל אִם אָמֵר לֹא: נִתְתִּיו לָךְ

מִהֵן חֲמִשִּׁים זֶוּ – חַיֵּב, שְׁכָן הוּא נִשְׁבַּע עַל טְעֵנָת עֲצָמוֹ. "מִנְהָ לְאֶבָא בְיָדִי" – "הֵיָה לֹא בְיָדִי" וְנִתְתִּיו לֹא, אוֹ שִׁישׁ לֹא בְיָדִי בְּמִנְהָ כְּסוּת, בְּמִנְהָ פְּרוּת – פְּטוּר, אוֹ שְׂאֵמֵר לֹא: אֵין לֹא בְיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים זֶוּ, וְיֵשׁ לִי בְיָדוֹ חֲמִשִּׁים זֶוּ כְּלַיִם, וּבְחֲמִשִּׁים זֶוּ פְּרוּת – פְּטוּר. אֲבָל אִם אָמֵר לֹא: "נִתְתִּיו לֹא מִהֵן חֲמִשִּׁים זֶוּ" – חַיֵּב, שְׁכָן הוּא נִשְׁבַּע עַל טְעֵנָת עֲצָמוֹ:

הד, "דִּינָר זֶהֱבִי יֵשׁ לִי בְיָדִי" – "אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא דִּינָר כֶּסֶף וּטְרִיסִית וּפּוֹנְדִיוֹן וּפְרוּטָה" – פְּטוּר. "דִּינָר זֶהֱבִי לִי בְיָדִי" – "אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא דִּינָר כֶּסֶף וּטְרִיסִית וּפּוֹנְדִיוֹן וּפְרוּטָה" – חַיֵּב. טְעֵנוּ חֲטִיין וְהוֹדָה בְּשַׁעוֹרֵין – פְּטוּר. וְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל מְחַיֵּב. טְעֵנוּ פְּרוּת, כְּסוּת וְכְלַיִם, וְהוֹדָה בְּאַחַד מִהֵן – חַיֵּב:

הה, וְאֵלוֹ שְׂמִשְׁבִּיעִין אוֹתוֹ וְאֵין מִשְׁבִּיעִין לָהֶן: חֲרַשׁ שׁוֹטָה וְקָטָן וְהַקְדָּשׁ וְעוֹבֵד כּוֹכָבִים. כִּיצַד? אָמֵר לֹא גִזְבֵּר: מִנְהָ לְהַקְדָּשׁ בְּיָדִי, אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים זֶוּ – פְּטוּר. אֲבָל הַמַּקְדִּישׁ נִכְסָיו, וְיִצְתָּה עֲלֵיהֶן כְּתַבַּת אִשָּׁה וּכְעַל חוֹב – הָרִי אֵלוֹ נִשְׁבִּיעִין וְנוֹטְלִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: פְּעָמִים אָדָם נִשְׁבַּע עַל טְעֵנָת קָטָן, כִּיצַד: אָמֵר לֹא קָטָן, "מִנְהָ לְאֶבָא בְיָדִי" – "אֵין לֹא אֶלָּא חֲמִשִּׁים זֶוּ" – פְּטוּר. אֲבָל אִם אָמֵר לֹא: "נִתְתִּיו לֹא מִהֵן חֲמִשִּׁים" – חַיֵּב, שְׁכָן הוּא נִשְׁבַּע עַל טְעֵנָת עֲצָמוֹ:

הו, "עֲשֶׂרָה דְלוֹסְקָמִין מְלֵאִים שְׁטָרוֹת יֵשׁ לִי בְיָדִי" – "אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא דְלוֹסְקָמִית אַחַד כְּמוֹת שְׁהוּא", וְעֲשֶׂרָה עֲבָדִים, וְעֲלֵיהֶן עֲשֶׂר כְּסוּת כְּמוֹת שְׁהֵן, "אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא עֲבַד אַחַד כְּמוֹת שְׁהוּא", "עֲשֶׂר בְּתִינ מְלֵאִין פְּרוּת לִי בְיָדִי!" אָמֵר לִיָּה: "אֵין לִי אֶלָּא בֵּית אַחַד כְּמוֹת שְׁהוּא" – פְּטוּר. "עֲשֶׂר דְלוֹסְקָמִין מְלֵאִין שְׁטָרוֹת לִי בְיָדִי". אָמֵר: "אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא דְלוֹסְקָמִית אַחַד וּבְתוֹכוֹ שְׁטָר אַחַד". "עֲשֶׂר עֲבָדִים וְעֲלֵיהֶן עֲשֶׂר כְּסוּת לִי בְיָדִי". אָמֵר לֹא: "אֵין לָךְ [בְּיָדִי]

והוא אומר: 'לא חבלתי בך' - הרי הוא כשאר כל הטענות.

וג, שכנגדו חשוד על השבועה, כיצד? זה נשבע ונוטל. היו שניהם חשודין פטורין, שנאמר (שמות כב): 'שבועת ה' תהיה בין שניהם'; בזמן שאחד מהן חשוד, לא בזמן ששניהן חשודין. 'בין שניהם' - יוצא מבין שניהם. אם הנשבע נשבע על שקר - סוף שהשבועה חלה עליו. ואם המשביע משביע על שקר - סוף שהשבועה חלה עליו. שנאמר (זכריה ה): 'ולנה בתוך ביתו וכלתו'; בוא וראה! דברים שאין האש אוכלתן - שבועת שקר אוכלתן.

וד, חנוני על פנקסו שלא במקף, אמר, לא שיאמר לו: 'כתבת בזו, מחק בזו', אלא אומר: 'תן לבני סאתים חטים ולפעלי בסלע מעות', והוא אומר: 'נתתי', והן אומרין: 'לא נטלנו'; הוא נשבע ונוטל והן נשבעין ונוטלין. רבי אומר: אומר אני, שאין הפועלין נשבעין אלא במעמד חנוני.

וה, אמר לחנוני: 'תן לי בדינר פרות'; ונתן לו. אמר לו: 'תן לי את הדינר', והוא אומר: 'נתתי לך, ונתתו באונפלא' - נשבע בעל הבית או יביא ראיה שנתן לו את הדינר. נתן לו את הדינר, אמר לו: 'תן לי את הפרות! אמר לו: 'נתתים לך והולכתם לתוך ביתך' - ישבע חנוני או יביא ראיה שנתן. אמר רבי יהודה: במה דברים אמורים? בזמן שהיתה קפה מנחת בינתים, אבל אם היתה יוצאה מתחת יד אחד מהן - המוציא מחברו עליו הראיה.

וה, הפוגם שטר חובו לא יפרע אלא בשבועה, כיצד? הוציא עליו שטר של מאתים, והוא אומר: 'התקבלתי מהן מנה' - לא יפרע אלא בשבועה. ואם אמר מתחלה: 'לא היה אלא מנה' - נוטל שלא בשבועה. יורש שפגמו אביו שטר חובו - נוטל שלא בשבועה. בזה יפה כח הבן מכח האב, שהבן גובה שלא בשבועה והאב אינו גובה אלא בשבועה. ובה יפה כח

אלא עבד אחד ועליו אזור קטנה". "עשרה בתים מלאין פרות לי בידך" - "אין לך בידי אלא בית אחד ובתוכו כור אחד חטים חיב". "עשר מנורות לי בידך" - "אין לך בידי אלא מנורה אחת של עשר ליטרין". "עשר כסות לי בידך" - "אין לך בידי אלא אזור קטנה". "פרות לי בידך" - "אין לך בידי אלא כור אחת של חטים" - חיב! מפני שטענו במדה. "עשר מנורות של מאה ליטרין לי בידך" - "איני יודע הרי הן לפניך". "עשר כסות לי בידך" - "איני יודע הרי הן לפניך". "עשר כורין של חטין לי בידך" - "איני יודע הרי הן לפניך" - פטור, מפני שלא הודה לו במדה:

הז, בית מלא פרות לי בידך וכיס מלא מעות לי בידך אין לך בידי אלא חצין ושלישן - חיב מפני שבית מדה וחציו ושליש מדה כיס מדה וחציו ושליש מדה:

מסכת שבועות פרק שישי

וא, כל הנשבעין שבתורה - נשבעין ולא משלמין, שנאמר (שמות כב): 'ולקח בעליו ולא ישלם'; כיון שקבל הבעלים שבועה - הלזה פטור מלשלם. השכיר נשבע בזמנו ונוטל. עבר זמנו - אינו נשבע ונוטל. ואם יש עדים שתבעו בתוך זמנו, אפלו לאחר שנים עשר חדש - הרי זה נשבע ונוטל. במה דברים אמורים? בזמן שאמר לו: 'נתתי שכרך! והוא אומר: 'לא נתת לי! אבל אם אמר לו: 'שכרתיני', והוא אומר: 'לא!'; 'סלע אמרתי לך', והוא אומר: 'שתים אמרתי לך' - המוציא מחברו עליו הראיה.

וב, הנחבל כיצד? היו מעידין אותו שנכנס לתוך ידו שלם ויצא חבול. אמר: 'חבלת בי', והוא אומר: 'לא חבלתי בך' - הרי זה נשבע ונוטל. רבי יהודה היה קורא אותו 'הנחכין'. כל זמן שהן חופכין זה את זה - הרי אלו נשבעין ונוטלין. היה נשוד מקום שאינו יכול לשוך עצמו - נוטל שלא בשבועה. לאחר זמן, זה אומר: 'חבלת בי',

הָאָב מִכַּח יוֹרֵשׁ. נִתְחַיֵּב הָאָב שְׂבוּעָה בְּבֵית דִּין - פְּטוֹר; שְׂאִין הַיּוֹרְשִׁין יְכוּלִין לְגַבּוֹת.

ו,ז אָמַר לְשׁוֹמֵר חֲנָם, וְלַשּׂוֹאֵל, וְלַנּוֹשֵׂא שְׂכָר: 'הֵיכֵן שׁוֹרִי? אָמַר לוֹ: 'אֵינִי יוֹדֵעַ' - 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן! וְלֵאחֵר מִכָּאן הוֹדָה שְׂאָכְלוּ - חֵיב. אָמַר לְשׁוֹמֵר חֲנָם: 'הֵיכֵן שׁוֹרִי? אָמַר לוֹ: 'אֵינִי יוֹדֵעַ', 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן! וְלֵאחֵר זְמַן הוֹדָה שְׂנַגְנַב אוֹ שְׂאָבָד - פְּטוֹר, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׂוֹאֵל.

אָמַר: נִגְנַב אוֹ שְׂאָבָד, 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן! וְלֵאחֵר זְמַן הוֹדָה שְׂאָכְלוּ - חֵיב, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׂוֹאֵל.

ו,ח אָמַר לְשׂוֹאֵל: 'הֵיכֵן שׁוֹרִי? אָמַר לוֹ: 'אֵינִי יוֹדֵעַ', 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן! לֵאחֵר זְמַן הוֹדָה שְׂנַגְנַב אוֹ שְׂאָבָד - חֵיב, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׁוֹמֵר חֲנָם.

'נִגְנַב אוֹ שְׂאָבָד, 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן! לֵאחֵר מִכֵּן הוֹדָה שְׂאָכְלוּ - פְּטוֹר, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׁוֹמֵר חֲנָם.

אָמַר לְשׂוֹאֵל 'הֵיכֵן שׁוֹרִי? אָמַר לוֹ: 'אֵינִי יוֹדֵעַ', 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן! לֵאחֵר זְמַן הוֹדָה שְׂנַגְנַב אוֹ שְׂאָבָד - חֵיב, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׁוֹמֵר חֲנָם. אָמַר לְשׂוֹאֵל 'הֵיכֵן שׁוֹרִי? אָמַר לוֹ: 'אֵינִי יוֹדֵעַ', 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן! לֵאחֵר מִכֵּן הוֹדָה שְׂמֵת אוֹ נִשְׁבָּה - פְּטוֹר, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּנוֹשֵׂא שְׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר.

ו,ט אָמַר לְנוֹשֵׂא שְׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר: 'הֵיכֵן שׁוֹרִי? אָמַר לוֹ: 'אֵינִי יוֹדֵעַ', 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן! וְלֵאחֵר מִכֵּן הוֹדָה שְׂמֵת אוֹ נִשְׁבָּה - פְּטוֹר מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׂוֹאֵל. 'מֵת' אוֹ 'נִשְׁבָּר' אוֹ 'נִשְׁבָּה', וְלֵאחֵר מִכֵּן הוֹדָה שְׂנַגְנַב אוֹ שְׂאָבָד - חֵיב מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׂוֹאֵל.

אָמַר לְנוֹשֵׂא שְׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר: 'הֵיכֵן שׁוֹרִי? אָמַר לוֹ: 'אֵינִי יוֹדֵעַ', 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן! וְלֵאחֵר מִכָּאן הוֹדָה שְׂנַגְנַב אוֹ שְׂאָבָד - חֵיב, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׁוֹמֵר חֲנָם.

נִגְנַב אוֹ שְׂאָבָד, 'מִשְׂבִּיעֵךָ אָנִי', וְאָמַר: 'אָמֵן', לֵאחֵר מִכָּאן הוֹדָה שְׂאָכְלוּ - פְּטוֹר, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׁוֹמֵר חֲנָם. נִמְצָא חֵיב בְּשׂוֹאֵל - פְּטוֹר בְּשׁוֹמֵר חֲנָם. חֵיב בְּשׁוֹמֵר חֲנָם - פְּטוֹר בְּשׂוֹאֵל. חֵיב בְּשׂוֹאֵל - פְּטוֹר בְּנוֹשֵׂא שְׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר. פְּטוֹר בְּשׂוֹאֵל - חֵיב בְּנוֹשֵׂא שְׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר. זֶה הַכֶּלֶל: כָּל הַמְּשַׁנֵּה מִפְּטוֹר לְפְטוֹר, מִחֻבָּה לְחֻבָּה, מִפְּטוֹר לְחֻבָּה - פְּטוֹר, וּמִחֻבָּה לְפְטוֹר - חֵיב.

וּמְסוֹרְתָא¹ - שְׁנַיִם: 'מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׂוֹאֵל'². וְהַשּׂוֹאֵל: שְׁנַיִם 'מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׁוֹמֵר חֲנָם'³. וְשׁוֹמֵר חֲנָם: שְׁלֹשָׁה⁴. נוֹשֵׂאִין

וְנוֹתְנִין: שְׁנַיִם 'מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׂוֹאֵל'⁵.

אָחָד⁶ נוֹשֵׂא: שְׁנַיִם⁷ 'מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשׁוֹמֵר חֲנָם'.

¹ הינו מסרת שהיתה בידם, שהיו עושים סימנים כדי לזכור הלכות שונות לאומריהם.

² לגילי הלכה ז', שלמדנו שם פעמים - "מה שאין כן בשואל".

³ לגילי בהלכה ח' למדנו כגון שואל פעמים - "מה שאין כן בשואל חנם".

⁴ בהלכה ז' למדנו שלש בבות אצל שומר חנם.

⁵ לגילי בראש ההלכה גבי תדין של שומרי שָׂכָר, מוכא פעמים - "מה שאין כן בשואל".

⁶ תוון יתקאל גורם באן "אחר" - הינו עוד דין אחר בנושא שָׂכָר.

⁷ עוד יש דין בשומר שָׂכָר שבו איתא פעמים "מה שאין כן בשומר חנם".

מסורתא⁸ - "חֵיב, פְּטוּר, חֵיב".⁹ "חֵיב,

פְּטוּר, חֵיב, פְּטוּר"¹⁰. "פְּטוּר, חֵיב, חֵיב,

פְּטוּר"¹¹.

מַסַּכַת עֲדוּת פְּרָק רֵאשׁוֹן

א, א כְּשֶׁנִּכְנסוּ חֲכָמִים לְכָרֶם לְכַבֵּן, אָמְרוּ:
עֲתִידָה שְׁעָה שִׁיחָא אָדָם מְבַקֵּשׁ דְּכָר מִדְּבָרֵי
תּוֹרָה וְאִינוּ מוֹצֵא, מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים וְאִינוּ
מוֹצֵא, שְׁנַאֲמַר (עֲמוּס ח): "הִנֵּה יָמִים בָּאִים
נָאֵם ה' וְגו', יִשְׁטְטוּ לְבַקֵּשׁ אֶת דְּבַר ה'
וְלֹא יִמְצְאוּ". דְּבַר ה' - זֶה נְבוּאָה. דְּבַר ה' -
זֶה הַקֶּץ. דְּבַר ה' - שְׁלֹא יִהְיֶה דְּבַר מִדְּבָרֵי
תּוֹרָה דּוֹמֵה לַחֲבֵרוֹ. אָמְרוּ, נִתְחִיל מֵהַלֵּל
וּמִשְׁמָאֵי, שְׁמָאֵי אוֹמְרִים: מִקַּב חֲלָה. הַלֵּל
אוֹמְרִים: מִקַּבִּים. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא
כְּדָבְרֵי זֶה וְלֹא כְּדָבְרֵי זֶה, אֲלֵא קַב וּמְחַצָּה -
חֵיב בַּחֲלָה, שְׁנַאֲמַר (בְּמִדְבָר טו): "רְאֵשִׁית
עֲרוֹסוֹתֵיכֶם" - כְּדֵי עֲסַתְכֶם. וְכַמָּה עֲסַתְכֶם?
כְּדֵי עֲסַת מִדְבָר. וְכַמָּה עֲסַת מִדְבָר? עֲמַר,
שְׁנַאֲמַר: (שְׁמוֹת טו): "וְהֵעֲמַר עֲשִׁירִית הָאֵיפָה
הוּא", שְׁעָרוּ חֲכָמִים שְׁבַעֲהָ רְבָעִים וְעוֹד,
מִדְּבָרִית, שְׁהֵן חֲמֵשֶׁה רְבָעֵי צְפוּרִית, שְׁהֵן
קַב וּמְחַצָּה יְרוּשְׁלָמִית.

א, ב הַלֵּל אוֹמְרִים: מְלֵא הֵינָן מִים שְׁאוּבִין שֶׁל
שְׁנַיִם עֶשֶׂר לֹוג - פּוֹסְלִין אֶת הַמְּקוֹה. שְׁמָאֵי
אוֹמְרִים: מְלֵא הֵינָן מִים שְׁאוּבִין שֶׁל שְׁנַיִם
וְשֵׁשֶׁה לֹוג - פּוֹסְלִין אֶת הַמְּקוֹה. וְחֲכָמִים
אוֹמְרִים: לֹא כְּדָבְרֵי זֶה וְלֹא כְּדָבְרֵי זֶה, אֲלֵא
שְׁלֵשָׁה לֹוגִין מִים שְׁאוּבִין - פּוֹסְלִין אֶת
הַמְּקוֹה.

⁸ הֵינָנו מְסַרְתָּ שְׁהֵיחָה בְּיָדָם, שְׁהֵי עוֹשִׂים סִימָנִים כְּדֵי
לְזַכֵּר הַלְכוֹת שׁוֹנוֹת לְאוֹמְרֵיהֶם.

⁹ מֵה שְׁלֵמְדָנוּ לְמַעְלָה בַּהֲלָכָה ז'.
¹⁰ אֵלּוּ הֵן הַהֲלָכוֹת שֶׁנִּשְׁנֶה לְמַעְלָה בַּהֲלָכָה ח'.

¹¹ אֵלּוּ הֵן הַהֲלָכוֹת שֶׁנִּשְׁנֶה לְמַעְלָה בַּהֲלָכָה ט'.

מַעֲשֶׂה שְׁבָאוּ שְׁנֵי גֵרָדִים מִשְׁעַר הָאֲשָׁפוֹת
שְׁבִירוֹשָׁלַיִם, וְהֵעִידוּ בְּשֵׁם שְׁמַעְיָה
וְאֲבַטְלִיּוֹן, שְׁשָׁלַשְׁתָּ לֹוגִין מִים פּוֹסְלִים
הַמְּקוֹה, וְקִיַּמּוּ אֶת דְּבָרֵיהֶם. וְלָמָּה הִזְכְּרוּ
שֵׁם מְקוֹמָם וְשֵׁם אוֹמְנֵיהֶן? וְהֵלֵא אֵינָן לָךְ
אֲמָנוֹת יְרוּדָה אֲלֵא גֵרָדִי, אֵינָן לָךְ מְקוֹם יְרוּד
מִשְׁעַר הָאֲשָׁפוֹת? ! אֲלֵא מֵה אַבוֹת הָעוֹלָם
לֹא עָמְדוּ עַל דְּבָרֵיהֶן בְּמְקוֹם שְׁמוּעָה, עַל
אֲחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁלֵא יִהְיֶה אָדָם עוֹמֵד עַל
דְּבָרָיו בְּמְקוֹם שְׁמוּעָה. לְעוֹלָם הִלְכָה כְּדָבְרֵי
הַמְּרַבִּין, לֹא הִזְכְּרוּ דְּבָרֵי הַיְחִיד בֵּין
הַמְּרַבִּין, אֲלֵא שְׁמָא הַצָּרֵף לָהֶן שְׁעָה,
וְיִסְמְכוּ עֲלֵיהֶן. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא הִזְכְּרוּ
דְּבָרֵי יְחִיד בֵּין הַמְּרַבִּין, אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׁזָה
אוֹמֵר טְהוֹר וְזֶה אוֹמֵר טְמֵא, כְּדָבְרֵי רַבִּי
אֲלֵיעֶזֶר. יֹאמְרוּ לוֹ: כְּדָבְרֵי רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר
שְׁמַעְתָּ.

א, ג נִשְׁאֵל לְחֲכָם וְטֵמֵא לוֹ, לֹא יִשְׁאֵל לְחֲכָם
אֲחֵר. הֵינּוּ שְׁנַיִם, אֶחָד אוֹסֵר וְאֶחָד מְתִיר,
אֶחָד מְטֵמֵא וְאֶחָד מְטַהֵר, אִם יֵשׁ חֲכָם אֲחֵר
- נִשְׁאֵלִין לוֹ, וְאִם לֹא - הוֹלְכִין אֲחֵר
הַמְּחַמֵּר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה אוֹמֵר: דְּבַר
מִדְּבָרֵי תּוֹרָה - הוֹלְכִין אֲחֵר הַמְּחַמֵּר.
מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים - הוֹלְכִין אֲחֵר הַמְּקַל.

א, ד הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לְמִדִּינַת
הַיָּם, וְהָיָה שְׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ, שְׁלוֹם
בְּעוֹלָם. בְּאִתָּה וְאִמְרָה: מֵת בְּעָלֵי - תִּנְשָׂא.
שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, וְאִמְרָה: מֵת בְּעָלֵי, בֵּין בּוֹכָה
בֵּין שְׂאִינָה בּוֹכָה, בֵּין בְּגִדֵיהָ קְרוּעִים בֵּין
שְׂאִין בְּגִדֵיהָ קְרוּעִים - נִאֲמָנָת. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר: לְעוֹלָם אֵינָה נִאֲמָנָת, אֲלֵא אִם כֵּן
בְּאִתָּה בּוֹכָה וּבְגִדֵיהָ קְרוּעִים. אָמְרוּ לוֹ: אִם
כֵּן, זֶה שְׁהֵיחָה פְּקַחַת - תִּנְשָׂא, שְׁלֵא הֵיחָה
פְּקַחַת - לֹא תִנְשָׂא? בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: לֹא
שְׁמַעְנוּ אֲלֵא בְּבָאָה מִן הַקְּצִיר בְּלִבְד. אָמְרוּ
לָהֶן בֵּית שְׁמָאֵי: וְהֵלֵא כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה
קְצִיר! יִצְא קְצִיר שְׁעוּרִין. בְּא קְצִיר חֲטִים -
יִצְא קְצִיר חֲטִים. בְּא בְּצִיר - יִצְא בְּצִיר,
נִמְצָא כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה קְצִיר. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית
הַלֵּל: מְצָאנוּ שְׂאִין אַחִין נִכְנָסִים לְנַחְלָה עַל
פִּיָּה. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שְׁמָאֵי: וְהֵלֵא מִסְפָּר

כתבתה נלמד, שכתב לה לכשתנשא לאחר - תשלי מה שכתוב ליד בכתבתיך וצאי. חזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי.

א, ה ששה דברים רבי עקיבא מטמא וחקמים מטהרין: א. השרץ והצפרדע ברשות הרבים. ב. וכן כזית מן המת וכזית מן הנבלה. ג. עצם מן המת ועצם מן הנבלה. ה. גוש מארץ-טהור גוש מארץ הפרס. ה. גוש מארץ-טהור גוש מארץ העמים. ו. שני שבילין, אחד טמא ואחד טהור; רבי עקיבא מטמא, וחקמים מטהרין.

א, ה השרדה והגלגלת משני מתים, רביעית דם משני מתים, רבע עצמות משני מתים, אבר מן המת משני מתים, אבר מן החי משני אנשים; רבי עקיבא מטמא וחקמים מטהרין.

א, ז שלשה דברים אמרו לפני רבי ישמעאל ולא אמר בהן אסור והתר, ופרשן רבי יהושע בן מתאי: המפיס מרסא בשבת, אם לקולפה ולעשות לה פה' כדרך שהרופאין עושין - חיב. אם להוציא ממנה לחה - פטור. השום והבסר והמלילות שרסקן מבעוד יום; רבי ישמעאל אומר: יגמר משתחשך, ורבי עקיבא אומר: לא יגמר, אבל כהנים נהגו כרבי ישמעאל.

א, ח שלשה דברים אמרו לפני רבי עקיבא, שנים משם רבי אליעזר, ואחד משם רבי יהושע, ולא אמר בהן, לא אסור ולא התר, ולא כשר ולא פסול, לא טמאה ולא טהרה.

שנים משם רבי אליעזר: אשה, מה היא לצאת בעיר של זקב? ולא אמר בה לא אסור ולא התר; רבי אליעזר מתיר וחקמים אוסרין. מפריחי יונים, מה הן לעדות? לא אמר בהן, לא כשר ולא פסול, ורבי אליעזר מכשיר וחקמים פוסלין.

אחד משם רבי יהושע: השרץ בפי החלדה, והחלדה מהלכת על גבי כפרות של

תרומה, ספק נגע ספק לא נגע, רבי אליעזר מטהר ורבי יהושע מטמא, וחקמים אומרים: ודאי טמא וספק טהור.

א, ט תנור שתחלתו ארבעה ושיריו ארבעה, שבראשונה היו אומרים שלשה, הרי לי סנדל של עץ ושל סידין שטמא מדרס, על שירי תנור. רבי עקיבא מטמא ואשה חולצת בו, ויוצאין בו בשבת ולא הודו לו.

א, י חמשה דברים היה רבי עקיבא דורש כמין אגדה, בחמשה דברים אדם זוכה לבן, וחקמים אומרים: עד הפרק זכה לו, מכן ואילך הוא זוכה לעצמו. אמר רבי עקיבא: היכן מציינו, שהיו חגרין עד הפרק, וכשהגיע הפרק נתפשטו. ושהיו חרשין עד הפרק, וכשהגיע הפרק נתפקחו. ושהיו סומין עד הפרק, כשהגיע הפרק נתפתחו. והיאך זוכה לו עד אותה השעה? אמרו לו: כי מציינו שהיו פשוטים עד הפרק וכשהגיע הפרק נתחגרו, ושהיו פקחין עד הפרק וכשהגיע הפרק נתחרשו, ושהיו פתוחים עד הפרק, וכשהגיע הפרק נסתמו, הא אין זוכה לו אלא עד אותה השעה בלבד.

א, יא מספר הדורות לפני הקץ, אף על פי שהימים והשעות כחוט השערה לפני המקום, אינו מונה אלא דורות, שנאמר (שעיה מא): "קורא הדורות מראש". ואף על פי שנאמר (בראשית טו): "ועבדום וענו אותם", ונאמר (בראשית טו): "ודור רביעי ישובו הנה" וגו'. הרי הוא אומר (שמות כג): "את מספר ימיה" - אלו שני דורות. ושאר כל אדם: זכה - משלימים שנותיו. לא זכה - פוחתין לו משנותיו; דברי רבי עקיבא. וחקמים אומרים: זכה - מוסיפין לו על שנותיו. לא זכה - פוחתין מהן. אמרו לו לדבי עקיבא: הרי הוא אומר (מלכים ב ט): "והוספתי על ימיה חמש עשרה שנה"! אמר להן: משלו הוסיפו לו. אמר להן רבי עקיבא: הרי הוא אומר (מלכים ב יג): "הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו", ועדין לא היה מנשה בעולם! אמרו לו: וכי נאמר:

'הנה בן נולד לבית דוד בן חזקיה? והלא לא נאמר: "אלא הנה נולד בן לבית דוד"; בין מחזקיה בן מיכל בית דוד.

א,יב חמש רחלות גוזזות מנה מנה ופרס, שהן שבועים וחמש סלעים - חייבות בראשית הגז; דברי רבי דוסא. וחכמים אומרים: חמש רחלות גוזזות כל שהן. רבי נתן אומר, רבי דוסא אומר: כפיצה אוכלין, כמוה ובקלפתה. וחכמים אומרים: חוץ מקלפתה.

האשה שאמרה: "נשבת, וטהורה אני" - אוכלת בתרומה. ואם יש עדים שנשבת, והיא אומרת: "טהורה אני" - אינה אוכלת.

א,יג ארבעה ספקות רבי יהושע מטמא וחכמים מטהרין: הטהור עומד והטמא עובר, טמאה ברשות היחיד וטהרה ברשות הרבים טהורה, טמאה ברשות היחיד וטמאה ברשות הרבים, ספק נגע ספק לא נגע, ספק האהיל ספק לא האהיל, ספק הסיט ספק לא הסיט; רבי יהושע מטמא וחכמים מטהרין.

מִסְכַּת עֲרִיּוֹת פֶּרֶק שְׁנִי

ב,א ארבעה דברים רבי אליעזר מטהר וחכמים מטמאין: מסרק של צרצור, רבי אליעזר אומר: אין מטמא באויר, וחכמים אומרים: מטמא באויר. דף של נחתום שקבעו במסמר, או שחברו במריש, או בקורה. רבי אליעזר מטהר וחכמים מטמאין. מנעל שעל האימים, רבי אליעזר מטמא וחכמים מטהרין. חתכו חליות, ונתן חול בין חוליא לחוליא. רבי אליעזר מטהר וחכמים מטמאין, והיה נקרא תנורו של עכנאי, שעליו רבו מחלקת בישאל.

ב,ב עשרים וארבעה דברים מקולי בית שמאי וחומרי בית הלל. בית שמאי אומרים: אין אדם מדיר את אשתו. בית הלל אומרים: אין אדם מדיר את בנו בנזיר. ביצה שנולדה ביום טוב, אחרים אומרים משום רבי אליעזר: תאכל היא ואמה. הסף

שמן טהור ונטמא, ירד וטבל, בית שמאי אומרים: אף על פי ששוחה ויורד - טהור. בית הלל אומרים: כדי סיכת אבר קטן - טמא. פחות מכן - טהור. אמר רבי אליעזר ברבי צדוק: כשהייתי אצל רבי יוחנן בן החירוני, ראיתיו שאוכל פתו חרבה, שהיו שני בצרת, באתי ואמרתי לאבא, אמר לי: הולך לו זיתים, הולכתי לו זיתים, נטלן והסתכל בהן, וראה שהן לחים. אמר לי: איני אוכל זיתים. באתי ואמרתי לאבא, אמר לי: לך אמור לו, מנקבת היתה חבית, כדברי בית הלל, אלא שסתמוה שמרים, להודיעך שהוא אוכל בטהרה, שאף על פי שמתלמידי בית שמאי היה - לא היה נוהג אלא כדברי בית הלל.

ב,ג לעולם הלכה כדברי בית הלל, והרצה לעשות להחמיר על עצמו, ולנהוג כחומרי בית הלל וכחומרי בית שמאי, על זה נאמר (קהלת ה'): "וההכסיל בחשך הולך". התופס קולי בית שמאי וקולי בית הלל - הרי זה רשע! אלא או כדברי בית הלל, כקוליהן וכחומריהן, או כדברי בית שמאי כקוליהן וכחומריהן.

בית הלל אומרים: אין אדם פוטר את אשתו בגט ישן, שלא יהא גט גדול מבנה. כתב לשם הפרכין, לשם ארכיות, או שהיו שני מלכים עומדין, וכתב על שם אחד מהן - כשר. כתב לשם אבי אביו - כשר. לשם משפחה - פסול. ואם היה נקרא על שמו - כשר.

ב,ד אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא נחלקו בית הלל ובית שמאי על המגרש את אשתו ולנה עמו בפונדקי, שאינה צריכה ממנו גט שני, על מה נחלקו? על המדיר את אשתו מתשמיש המטה. בית שמאי אומרים: שתי שבתות כלידת נקבה. ובית הלל אומרים: שבת אחת כלידת זכר, או כימי נדתה. יתר על כן - יוציא ויתן כתבה.

פלכלה, בית שמאי פוטרין ובית הלל מחיבין. רבי יהודה אומר: הלל עצמו היה

אוסר. הלוקח כלכלה לשלח לחברו - לא יאכל עד שיעשר. רבי יהודה אומר: הלל עצמו היה אוסר.

בה אמר רבי ישמעאל ברבי יוחנן בן ברוקה: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל, על שהיו שתי כתי עדים מעידות אותו - שיהא נזיר בטרה שבהן. על מה נחלקו? על שהיו שני עדים מעידין אותו. שבית שמאי אומרים: נחלקו על שהיו כאן נזירות. בית הלל אומרים: יש בכלל חמש שתיים - שיהא נזיר שתיים.

בו רבי יהודה אומר: חמשה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. דם הנבלות, בית שמאי מטהרין ובית הלל מטמאין. אמר רבי יוסי ברבי יהודה: אף כשטמאו בית הלל, לא טמאו אלא בדם שיש בו רביעית, שאם יקרב ויהא בו כזית. ומודים בבית טרפה שהיא אסורה, מפני שגדולייה אסור. על מה נחלקו? על ביצת נבלה, שבית שמאי אומרים: אם שכיוצא בה נמכרת בשוק - מתרת. ואם לאו - אסורה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: דבר אחר מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. בית שמאי אומרים: מתנות מכשירות ומפגלות בחטאת, ומתנה אחת בכל הזבחים. בית הלל אומרים: אחד חטאת ואחד כל הזבחים, מתנה אחת מכשורת ומפגלת.

בו רבי שמעון אומר: שלשה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. קהלת אינה מטמאה את הידים; דברי בית שמאי. בית הלל אומרים: מטמאה את הידים. מי חטאת שעשו מצותן, בית שמאי מטהרין, בית הלל מטמאין.

המקשה, כמה תשפה ותהא זכה. רבי אליעזר אומר: מעת לעת, והלכה כדבריו. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: בית שמאי אומרים: עד שלשה ימים. בית הלל אומרים: מעת לעת.

בח רבי אליעזר אומר: שני דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. דם היולדת שלא טבלה, מטמא לח ואינו מטמא יבש; דברי בית שמאי. בית הלל אומרים: מטמא לח ויבש. אך בעה אחין, שנים מהן נשואין שתי אחיות, ומתו הנשואין את האחיות - הרי אלו חולצין ולא מיבמין. ואם קדמו וכנסו - יוציאו. רבי אליעזר אומר משום בית שמאי: יקימו. ובית הלל אומרים: יוציאו. אבא שאול אומר: קל היה להם לבית הלל בדבר הזה.

בט התולש מבכור תם, והניחו בחלון, אף על פי שנולד בו מום לאחר מכאן, ושחטו - הרי זה יקבר. בכור בעל מום שתלש ממנו ואחר כך מת, עקביא בן מהללאל מתיר וחכמים אוסרין. אמר רבי יהודה: מודה עקביא בזה שאסור, על מה נחלקו? על שנטמא ותלש ממנו, ואחר כך שחטו, שעקביא בן מהללאל מתיר וחכמים אוסרים. אמר רבי יוסי מודה רבי חלפתא בזה שמתר, אבל ביחוד אמרו חכמים: יניחה בחלון שמא יש תקוה, שאם מת - יהא אסור, ואם שחטו - יהא מתר, על מה נחלקו? על שננטמא ותלש ממנו, ואחר כך מת, שעקביא בן מהללאל מתיר, וחכמים אוסרים.

בי כזית בשר הפורש מאבר מן החי. רבי אליעזר מטמא. השיבו את רבי אליעזר שלש תשובות: לא, אם אמרת בבית שיש בה רבע רקב, תאמר באבר מן החי, שאין בו רבע רקב? דבר אחר: מי תלוי במי? אבר תלוי בבשר, או בשר תלוי באבר? הבשר תלוי באבר! אפשר שהבשר מטמא במגע ובמשא ובאהל, ואבר יהא טהור?

אמר רבי שמעון: תמה אני, אם טמא רבי אליעזר, לא טמא אלא בזמן שיש באבר בשר כראוי, כדי שיהא זה וזה מטמאין במגע ובמשא ובאהל, עצם הפורש כשעורה רבי נחוניא מטמא? והשיבו רבי נחוניא שלש תשובות: לא, אם אמרת במת

שׁישׁ בו רבֵע רַקב, תאמר בְּאֵבֶר מִן הַחַי שְׁאִין בו רבֵע רַקב?

דְּבַר אַחַר: מִי תְלוּי בְמִי? אֵבֶר תְלוּי בְעֵצִים או עֵצִים תְלוּי בְּאֵבֶר? הוּי אוֹמֵר עֵצִים תְלוּי בְּאֵבֶר. אִפְשָׁר שֶׁהָעֵצִים מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמִשְׁאָ וְאֵבֶר יֵהָא טְהוֹר? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: תְּמָה אָנִי, אִם טַמָּא רַבִּי נְחוּוֹנֵיָא, לֹא טַמָּא אֲלֵא בְזִמְן שׁישׁ בְּאֵבֶר עֵצִים כְּשֶׁעוֹרָה כְּדִי שִׁיְהָא זֶה וְזֶה מְטַמְּאִין בְּמַגָּע וּבְמִשְׁאָ. הַשִּׁיב רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל דְּבָרֵי שְׁנִיָּהּ: וְמָה אִם הַחַי שׁישׁ בו רַמ"ח, עֵצִים וּבִשְׂר הַפּוֹרְשִׁים מְמַנּוּ טְהוֹרִים, אֵבֶר מִן הַחַי, שְׁאִין בו, אִינוּ דִּין שִׁיְהָא עֵצִים וּבִשְׂר הַפּוֹרְשִׁין מְמַנּוּ טְהוֹר?! הַשִּׁיב רַבִּי עַל דְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא, אִם אִמְרַתְּ בְּפִרְשׁ מִן הַחַי, שְׁכֵן פּוֹרֵשׁ מְדַבֵּר טְהוֹר, תאמר בְּאֵבֶר מִן הַחַי שְׁכֵן פּוֹרֵשׁ מְדַבֵּר טַמָּא?

מִסְכַּת עֲדִיּוֹת פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

ג,א העיד רבי צדוק על ציר חַגְבִּין טְמֵאִין שֶׁהוּא טְהוֹר, וּמְתָר לְאוֹכְלֵי תְרוּמָה. הַעֲדִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי פְּפִיס עַל דָּף שֶׁל נְחֹתוּמִים, שֶׁחִבְרוּ בְּמִרְיֵשׁ או בְּקוֹרָה, וְשִׁקְבַע בְּמִסְמֵר - שֶׁהוּא טַמָּא, שְׂרַבִּי אֲלִיעֶזֶר מְטַהֵר, וְאִם לֹא קִבְּעוּ כָּל צְרִכּוֹ - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהוּא טַמָּא.

הַן הַעֲדִידוּ, שְׁמַעְעֲבִרִין אֶת הַשְּׁנָה כָּל אֶדְר. שְׂבָרָא שׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים עַד הַפּוֹרִים, עַד שְׂבָא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי פְּפִיס וְהַעֲדִידוּ, שְׂכָל אֶדְר כְּשֶׁר לְעֵבּוֹר.

הַעֲדִיד מְנַחֵם בֶּן פּוֹבְגִי שֶׁהוּא צָבַע. עַל מוֹסַף יוֹרָה שֶׁל שׁוֹלְקֵי זִיתִים שֶׁהוּא טַמָּא, וְעַל שְׂצוֹבְעִים שֶׁהִיָּה טְהוֹר, שְׂבָרָא שׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים חֲלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים. וּכְשֶׁהוֹשִׁיבוּ בִּישִׁבָּה הָיוּ הַכֹּל תְּמָהִין עֲלָיו, אָמַר לָהֶם:

כָּךְ וְכָךְ, אָנִי רֹאשׁ אֶכֶּל הַבָּאִים אַחֲרָי.¹²

¹² פְּרוּשׁ: כְּשֶׁהוֹשִׁיבוּ בִּישִׁבָּה לְקַבֵּל עֲדוּתוֹ, הָיוּ הַכֹּל תְּמָהִים עֲלָיו שְׂאֵמֵר דְּבַר חֲדָשׁ, שְׁעַד עֵתָה הָיוּ שׁוֹנִים

ג,ב העיד רבי יהושע בן בְּתִירָה, עַל דָּם הַנְּבֵלוֹת שֶׁהוּא טְהוֹר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן

בְּתִירָה נוֹחֲרִין הָיוּ עֲרוּדִיּוֹת¹³ לְאֲרִיּוֹת בְּסַתְרֵיטֵיא שֶׁל מְלֶךְ, וְהָיוּ עוֹלֵי רְגָלִים מְשַׁקְעִין אֶת אַרְכּוּבוֹתֵיהֶן, וְלֹא חָשׂוּ לָהֶם מְשׁוּם טַמָּאָה.

ג,ג העיד רבי יהודה הַכֹּהֵן עַל בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁאֵת לְכַהֵן, כִּינּוּן שֶׁנִּשְׂאֵת לְחַפְּהָ אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִבְעֵלָה, שְׂרַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: תְּבַעֵל. וְכֵן הָיָה רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: תְּבַעֵל. לֹא יֵשָׂא כֹהֵן אִשָּׁה עַד שֶׁתִּגְדִּיל. בֵּית דִּין שְׂאֲחָרִיָּהֶם אוֹמְרִים: נֶאֱמַנְתְּ עִסָּה לְטַמָּא וְלִטְהַר, לְאַסּוֹר וְלִהְתִּיר, לְרַחֵק וּלְקַרֵּב, אֲכַל בְּאֵלְמַנְתְּ עִסָּה לֹא נִגְעוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן עֲזַאי: אָמַר לָהֶן רַבִּי, מַעֲשֵׂה שְׁנַמְצָאוּ עֲצָמוֹת בִּירוּשָׁלַיִם בְּדִירַת עֲצִים, וּבִקְשׁוּ חֲכָמִים לְטַמָּא אֶת יְרוּשָׁלַיִם כְּלָה. אָמַר לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: בּוֹשָׁה וּכְלָמָה הוּא לָנוּ, שְׁנִטְמָא אֶת בְּתִינּוּ. אִיָּה מְתִי מְבוּל? אִיָּה הִרְוִיגִי נְבוּכַדְנֶצַּר? אִיָּה הִרְוִיגִים שְׁנִהְרְגוּ מִן הַמְּלַחְמָה וְעַד עַכְשָׁו? אֲלֵא אָמְרוּ וְדָאִי - טַמָּא, סֶפֶק - טְהוֹר. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: שְׁמַעְתִּי שְׁשׁוּחֲטִין אִף עַל פִּי שְׁאִין נִסְכִּין, וְאוֹכְלִין קֹדְשֵׁי קֹדְשִׁים אִף עַל פִּי שְׁאִין קְלֵעִין, קֹדְשִׁים קְלִיִּים וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי אִף עַל פִּי שְׁאִין חוּמָה, שֶׁקֹּדְשָׁה הָרָאשׁוֹנָה קֹדְשָׁה לְשַׁעֲתָהּ וּקֹדְשָׁה לְעֵתִיד לְבוֹא.

ג,ד מִשְׁפַּחַת בֵּית צְרִיפָה הִיָּתָה בְּעֵבֶר הִירְדָן וְרַחֲקָה בֶּן צִיּוֹן בְּזוֹרַע. וְעוֹד אַחֲרַת הִיָּתָה שֶׁם וּקְרָבָה בֶּן צִיּוֹן בְּזוֹרַע, וְלֹא רָצוּ חֲכָמִים לְגַלּוֹתָם, אֲכַל מוֹסְרִין אוֹתָן לְבִנְיָהֶן וּלְתַלְמִידֵיהֶן, פַּעַם אַחַת בְּשָׂבֻעַ. כְּגוֹן אֵלוּ, אֲלֵהוּ בָּא לְטַמָּא וּלְטְהַר, לְרַחֵק וּלְקַרֵּב.

בְּהַפְּדוּ. אָמַר לָהֶם: כָּךְ וְכָךְ! כְּלוּמַר, זֶה טַמָּא וְזֶה טְהוֹר,

כִּי אָנִי רֹאשׁ לְכָל הַצְּבָעִים הַבָּאִים אַחֲרָי, בְּאִפְּן שְׁאִנִּי

בְּקִי הַיֵּטֵב בְּעֵנְיוֹ זֶה (עַל פִּי פְּרוּשׁ 'מְנַחֵת יִצְחָק)

¹³ עֲרוּד בִּלְשׁוֹן רַבִּים.

רבי אומר: לקרב אכל לא לרחק. רבי
הוּדָה אומר: חלוף הדברים. רבי חנניה בן
עדי אומר: הרי הוא אומר (ויקרא כז): "ויצא
בן אשה ישראלית וגו'. והלא דברים קל
וחמר, מה משה רבנו לא רצה לגלות את
המזרין עד שנתגלו מעצמן. אליהו
תלמידו של משה על אחת כמה וכמה שלא
יגלה, עד שיתגלו מעצמן! מי שיש לו
תלמידים קורין אותו רבי, נשתפחו
תלמידיו, קורין אותו רבן, נשתפחו אלו
ואלו, קורין אותו בשמו.

בס"ד

0069 845769689

עצרתו אמונה
בזו מין טור?

וא, מיטן אויבערשטנ'ס הילף!

סיונט אויך אויף עס צו
באקומען וועבנטליך
אויף די פאסט

וועטן אירע טעקסט:

718-387-2691

אמעיל צו:

subscribe@kerenhadfusa.org

<p>26</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יח 18</p>	<p>Lag B'Omer ל"ג בעומר, לג לעומר עלות השחר _____ 4:17 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:35 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:16 בבלי: בבא מציעא פח • ירושלמי: פסחים ח • תוספתא: שבועות ג נ"ך: מלכים ב ז-ח • רמב"ם: מעשר י</p>
<p>27</p>	<p>שני Monday</p>	<p>יט 19</p>	<p>לד לעומר עלות השחר _____ 4:17 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:35 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:17 בבלי: בבא מציעא פט • ירושלמי: פסחים ט • תוספתא: שבועות ד נ"ך: מלכים ב ט-י • רמב"ם: מעשר יא</p>
<p>28</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כ 20</p>	<p>לה לעומר עלות השחר _____ 4:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:35 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:17 בבלי: בבא מציעא צ • ירושלמי: פסחים י • תוספתא: שבועות ה נ"ך: מלכים ב יא-יב • רמב"ם: מעשר יב</p>
<p>29</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כא 21</p>	<p>לו לעומר עלות השחר _____ 4:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:18 בבלי: בבא מציעא צא • ירושלמי: פסחים יא • תוספתא: שבועות ו נ"ך: מלכים ב יג-יד • רמב"ם: מעשר יג</p>
<p>30</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כב 22</p>	<p>לז לעומר עלות השחר _____ 4:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:19 בבלי: בבא מציעא צב • ירושלמי: פסחים יב • תוספתא: עדיות א נ"ך: מלכים ב טז-טז • רמב"ם: מעשר יד</p>
<p>31</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כג 23</p>	<p>לח לעומר עלות השחר _____ 4:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:20 בבלי: בבא מציעא צג • ירושלמי: פסחים יג • תוספתא: עדיות ב נ"ך: מלכים ב יז-יח • רמב"ם: מעשר שני ונטע רבעי א</p>
<p>1</p>	<p>שבת Shabbos</p>	<p>כד 24</p>	<p>בחקתי, מבח"ח, לט לעומר, פרק ה עלות השחר _____ 4:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:20 בבלי: בבא מציעא צד • ירושלמי: פסחים יד • תוספתא: עדיות ג נ"ך: מלכים ב יט-כ • רמב"ם: מעשר שני ונטע רבעי ב</p>

מברכים חודש סיון מולד: דאנערשטאג ביינאכט 25 מינוט און 9 חלקים נאך 12

צו שישן מיט א פייל און בויען אום ל"ג בעומר, איז א סגולה פאר קינדער.
אויף דאס דאווענען שיינ פאר'ן עמוד, איז א סגולה פאר קינדער.

(ספר המדות אות בגים סימן ס"ט)